

Political Science Critique

วารสารรัฐศาสตร์วิจารณ์

ปีที่ 9 ฉบับที่ 17 มกราคม – มิถุนายน 2565

ศูนย์การเมือง สังคมและอาณานิคมศึกษา
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ISSN : 2697-598x

วารสารรัฐศาสตร์พิจารณา i

ปีที่ 9 ฉบับที่ 17

รัฐศาสตร์พิจารณา ศูนย์การเมือง สังคมและอาณานิคมศึกษา

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ปีที่ 9 ฉบับที่ 17 มกราคม – มิถุนายน 2565

Political Science Critique, Centre of Politics, Social and Area Studies,

Faculty of Political Science, Ramkhamhaeng University.

Vol. 9 No. 17 January - June 2022

ISSN : 2697-598X

ปีที่พิมพ์ : มิถุนายน 2565

Year : June 2022

© 2019 by Centre of Politics, Social and Area Studies, Faculty

of Political Science, Ramkhamhaeng University.

พิมพ์ที่ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

ศูนย์การเมือง สังคมและอาณานิคมศึกษา

วารสารรัฐศาสตร์พิจารณา- มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2565.

1.วารสารรัฐศาสตร์พิจารณา. I. ศูนย์การเมือง สังคมและอาณานิคมศึกษา,
เจ้าของ. II. ชื่อเรื่อง.

ISSN 2697-598X

รัฐศาสตร์พิจารณา ศูนย์การเมือง สังคมและอาณาบริเวณศึกษา

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นวารสารที่นำเสนอบทความวิชาการจากคณาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัยและนักศึกษาเกี่ยวกับสาขารัฐศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รัฐประศาสนศาสตร์ สหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การเมืองการปกครอง และเอเชียศึกษาในกรอบอาณาบริเวณศึกษา (Area study) วารสารรัฐศาสตร์พิจารณาใช้การกลั่นกรองบทความก่อนลงตีพิมพ์แบบผู้พิจารณาไม่ทราบชื่อผู้แต่ง และผู้แต่งไม่ทราบชื่อผู้พิจารณา (Double-blind Peer Review) โดยแต่ละบทความต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน วารสารรัฐศาสตร์พิจารณาจัดพิมพ์ปีละ 2 ฉบับ (ม.ค.-มิ.ย. และ ก.ค.-ธ.ค.)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่บทความวิชาการในสาขารัฐศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รัฐประศาสนศาสตร์ การเมืองการปกครอง บริหารรัฐกิจ นโยบายสาธารณะ
2. เพื่อส่งเสริมให้คณาจารย์ บุคลากรของมหาวิทยาลัย และผู้ทรงคุณวุฒิผลิตผลงานทางวิชาการเผยแพร่ต่อสาธารณชนในรูปแบบบทความทางวิชาการและบทพิจารณาหนังสือ
3. เป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และนักวิจัย
4. เป็นเอกสารประกอบการเรียน การสอนในระดับอุดมศึกษา

ข้อความและบทความในวารสารฉบับนี้เป็นแนวความคิดของผู้เขียน การตีพิมพ์
บทความซ้ำเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียน ไม่ใช่ความคิดเห็นและความรับผิดชอบ
ของคณะผู้จัดทำ บรรณาธิการ กองบรรณาธิการและมหาวิทยาลัยรามคำแหง

iv วารสารรัฐศาสตร์พิจารณา

ปีที่ 9 ฉบับที่ 17

รัฐศาสตร์พิจารณา ศูนย์การเมือง สังคมและอาณานิคมศึกษา
Political Science Critique, Centre of Politics, Social and
Area Studies,
ปีที่ 9 ฉบับที่ 17 (มกราคม – มิถุนายน 2565)
ISSN 2697-598X

เจ้าของ ศูนย์การเมือง สังคมและอาณานิคมศึกษา

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บรรณาธิการบริหาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานต์ บุญยะกาญจน์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บรรณาธิการประจำฉบับ

อาจารย์ ดร.ศกลรัตน์ จิระรุ่งเรืองวงศ์

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

กองบรรณาธิการ

ภายนอก

ศาสตราจารย์ ดร.อนุสรณ์ ภูมิณี

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ วันทะนะ

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์วรศักดิ์ มหัทธโนบล

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์วันชัย มีชาติ

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรุณี สันติวิเศษ

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราณี ทิพย์รัตน์

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรพล พุทธิรักษา

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ หวังสัจจะโชค

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิวา กมลเวช
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ เหลืองประภัสร์
อาจารย์ ดร.เอกลักษณ์ ไชยภูมิ

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภายใน

รองศาสตราจารย์ ดร.จักรี ไชยพินิจ
อาจารย์ ดร.ธีระพล เจริญพันธุ์
อาจารย์ ดร.กิตติพิศ พุทธิวนิช
อาจารย์ปิยะภพ เอนกทวีกุล

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ

ภายนอก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยวัฒน์ โยธี

อาจารย์ ดร.นพพล อัครชาติ

อาจารย์ ดร.กานต์วี วิชัยปะ

อาจารย์ ดร.ชุมพล อุ่นพัฒนาศิลป์

อาจารย์ ดร.สิริวิทย์ อัสโร

คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
คณะรัฐประศาสนศาสตร์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

vi วารสารรัฐศาสตร์พิจารณา

ปีที่ 9 ฉบับที่ 17

อาจารย์ ดร.ญาราศ อัครพัฒนานุกุล

อาจารย์ ดร.ชนิษฐา สุขสง

อาจารย์ ดร.ณัฐรุจ วงศ์ทางสวัสดิ์

อาจารย์ หัซซากร วงศ์สายันท์

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยาเขตกำแพงแสน

คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ภายใน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัช ลาวงกูร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ โชะเฮง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพงศ์ บุญเหลือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานต์ บุญยะกาญจน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพิ่มศักดิ์ จะเรียมพันธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระยุทธ พรพจน์ธนาศ

อาจารย์ ดร.ธีระพล เกรียงพันธุ์

อาจารย์ ดร.ศิริรักษ์ สิงห์สม

อาจารย์ ดร.ศกลรัตน์ จิรวงศ์

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

วารสารรัฐศาสตร์พิจาร vii

ปีที่ 9 ฉบับที่ 17

ผู้จัดการ

พิสูจน์อักษร

ออกแบบและจัดทำรูปเล่ม

พิมพ์ที่

ฉบับอิเล็กทรอนิกส์

นายธนากรณ์ อินทร

นางสาวสโรชา จิรรุ่งเรืองวงศ์

นายวีรชน เกษสกุล

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง

<https://so01.tci-thaijo.org/index.php/PSC>

Editorial

The first 2022 issue of the journal examines numerous facets of political science, spanning from politics and government to international relations and public administration. Additionally, it offers a selection of widely discussed contemporary political issues. Thus, this journal would be beneficial for students who are interested in or are currently studying and conducting research in the field of political science.

The contents of this journal are organized and presented in three sections according to their related topics. The first section contains the analysis of political ideology through movement and well-known literature to explain the political context. The second section is about issues focusing on politics at the community level, which is a crucial factor in Democracy Regime. The topics discussed in this section are the roles of the village headman, strengthening the community, and implementing policy at the sub-district level. Lastly, the third section contains the guideline for elderly club development, which has become a concern as the ratio of older people has increased.

Sakonrat Jirarungruangwong

บทบรรณาธิการ

ในวารสารฉบับต้นปี พ.ศ.2565 เป็นวารสารที่มีเนื้อหาครอบคลุมในมิติต่าง ๆ ของการศึกษารัฐศาสตร์ ในสาขาของการเมืองการปกครอง การบริหารรัฐกิจ และ ยังมีการคัดสรรประเด็นทางการเมืองร่วมสมัยที่สังคมกำลังให้ความสนใจ จึงน่าจะเป็นประโยชน์กับนักศึกษาที่ให้ความสนใจ หรืออยู่ระหว่างการศึกษและทำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิชารัฐศาสตร์ได้

สำหรับเนื้อหาในวารสารฉบับนี้มีวิธีการนำเสนอ และจัดกลุ่มตามประเด็นที่เกี่ยวข้องเนื่อง ออกเป็น 3 ส่วน ส่วนแรกจะเป็นประเด็นเกี่ยวกับการวิเคราะห์แนวความคิดทางการเมืองจากปรากฏการณ์การเคลื่อนไหวทางการเมือง และ วรรณกรรมที่ได้รับ ความนิยม เพื่ออธิบายบริบททางการเมืองในปัจจุบัน ในส่วนที่สองจะเป็นประเด็นที่เน้น เรื่องการเมืองระดับชุมชน ซึ่งมีความสำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมี เนื้อหาครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับกรณีศึกษาบทบาทของผู้ใหญ่บ้าน รูปแบบการสร้าง ชุมชนเข้มแข็ง และ การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติในระดับตำบล เนื้อหาในส่วนสุดท้าย จะเป็นประเด็นคัดสรรทางรัฐศาสตร์ในเรื่องแนวทางการพัฒนาชมรมผู้สูงอายุ ซึ่ง เกี่ยวข้องสังคมผู้สูงอายุที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในประเทศไทย

ศกลรัตน์ จิรรุ่งเรืองวงศ์

x วารสารรัฐศาสตร์พิจารณา

ปีที่ 9 ฉบับที่ 17

Table of Contents

	Page
Editorial	
From "People's Party 1932" to "People's Party 2020": traces of the concept #Let it end at our generation. Weerachon Gedsakul Sirawitch Jammapat	1
Analyze the political ideology of Naruto manga author. : A case study of the character Uzumaki Naruto and Uchiha Sasuke. Ratchapol Laosuksri	26
Roles of Village Headmen for Village Strengthening A Case study of Pho Si Su Wan District, Sisaket province Chayada Phasuthanarat	43

Table of Contents

	Page
Strengthens the Phaniat community in Phaniat Sub-district, Khok Samrong District, Lop Buri Province. Jitviphat Nurat Teerapon Kreangpun	58
Implementing the SubDistrict Child and Youth Council Policy : A Case Study of the Duan Yai Subdistrict Child and Youth Council, Wang Hin District, Sisaket Province Kittichai khunthong	77
A Guideline for Elderly Club Development : Case Study of Khuanmao Subdistrict, Ratsada District, Trang Province. Praekwan Rattanamani	102
Guideline for Submission	120

xii วารสารรัฐศาสตร์พิจารณา

ปีที่ 9 ฉบับที่ 17

สารบัญ

หน้า

บทบรรณาธิการ

จาก “คณะราษฎร 2475” ถึง “คณะราษฎร 2563”

1

: ร่องรอยของแนวความคิด #ให้มันจบที่รุ่นเรา

วีรชน เกษสกุล

ศิริวิชญ์ จามพัฒน์

วิเคราะห์อุดมการณ์ทางการเมืองของผู้เขียนการ์ตูนเรื่องนารูโตะ

26

กรณีศึกษาตัวละคร อูซิมากิ นารูโตะ กับ อูจิวะ ซาสึเกะ

รัชพล เลาสุขศรี

บทบาทของผู้ใหญ่บ้าน ในการสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน

43

กรณีศึกษาอำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ

ชญาดา ภาสุธนรัฐ

สารบัญ

	หน้า
รูปแบบการสร้างชุมชนเข้มแข็งของชุมชนเพนียด อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี จิตต์วิวัฒน์ นุรัตน์ ดร. ชีระพล เกียรติพงษ์	58
การนำนโยบายสภาเด็กและเยาวชนตำบลไปสู่การปฏิบัติ: กรณีศึกษาสภาเด็กและเยาวชนตำบลทวนใหญ่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดศรีสะเกษ กิตติชัย ชื่นทอง	77
แนวทางการพัฒนาชมรมผู้สูงอายุ กรณีศึกษา ตำบลควนเมา อำเภอร้อยก จังหวัดตรัง แพรวขวัญ รัตนมณี	102
แนวทางการพิจารณาและการส่งบทความ	120

**From "People's Party 1932" to "People's Party 2020":
traces of the concept #Let it end at our generation.**

Weerachon Gedsakul^{*}

Sirawitch Jammapat^{**}

Abstract

This article will look at the political phenomenon of "KhanaRatsadon2563" and their political movement on social media using the phrase and hashtag "#LetItEndInOurGeneration". To understand and analyze the meaning of such a statement, research the history of political thought technique. The findings revealed that the connotation of the slogan "#LetItEndInOurGeneration" most likely referred to a call for a shift in government forms to a "Republic regime," and that this concept was not new to Thai society. The writers discovered at least two examples of this type of thought in the past. When examining the wording and context of "KhanaRatsadon2563" political rallies, it becomes clear that vestiges of

^{*} Pd.D Candidate, Faculty of Social Sciences, Naresuan University and Scholar in Centre of Politics, Social and Area Studies, Ramkhamhaeng University; Email: weerachong61@nu.ac.th

^{**} Independent Scholar. Email: zirrawitch@gmail.com

^{***} Received May 20, 2022; Revised June 29, 2022; Accepted June 30, 2022

both beliefs have existed in the past and are inextricably related to "KhanaRatsadon2563" movement.

Keywords: People's Party 2020; Let it end at our generation; Republic regime

จาก “คณะราษฎร 2475” ถึง “คณะราษฎร 2563”:

ร่องรอยของแนวความคิด #ให้มันจบที่รุ่นเรา

วีรชน เกษสกุล*

ศิริวิชัย จามพัฒน์**

บทคัดย่อ

บทความมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาประเด็นจากปรากฏการณ์ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มที่เรียกตัวเองว่า “คณะราษฎร 2563” โดยสาระสำคัญของการศึกษาครั้งนี้ผู้เขียนให้ความสนใจในวลี “#ให้มันจบที่รุ่นเรา” ทั้งนี้เพื่อทำความเข้าใจและหาความหมายของวลีดังกล่าวผู้เขียนใช้วิธีการศึกษาในแบบ

* นิสิตปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร และนักวิชาการประจำศูนย์การเมือง สังคม และอาณานิคมศึกษา, Email: weerachong61@nu.ac.th

** นักวิชาการอิสระ Email: zirrawitch@gmail.com

*** ได้รับบทความ 20 พฤษภาคม 2565; แก้ไขปรับปรุง 29 มิถุนายน 2565; อนุมัติให้จัดพิมพ์ 30 มิถุนายน 2565

ประวัติศาสตร์ความคิดทางการเมือง ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่า ความหมายแฝงที่อยู่ในวลี #ให้มันจบที่รุ่นเรา น่าจะหมายถึงการเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองไปสู่ระบอบการปกครองแบบ “สาธารณรัฐ” และนอกจากนี้ยังพบว่าแนวความคิดดังกล่าวไม่ได้เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในสังคมไทย กล่าวคือผู้เขียนพบว่าที่ผ่านมาได้ปรากฏร่องรอยของแนวความคิดในลักษณะอย่างนี้มาแล้วอย่างน้อยสองเหตุการณ์ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากตัวบทและบริบทของการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มคณะราษฎร 2563 ทำให้เห็นว่าร่องรอยของแนวความคิดดังกล่าวที่เคยเกิดขึ้นมาแล้วในอดีตทั้งสองเหตุการณ์นั้นมีความเชื่อมโยงกันกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มคณะราษฎร 2563 อย่างมีนัยสำคัญ

คำสำคัญ : คณะราษฎร 2563 ให้มันจบที่รุ่นเรา การปกครองแบบสาธารณรัฐ

บทนำ

นับตั้งแต่มีการชุมนุมของกลุ่ม “เยาวชนปลดแอก” ที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2563 ต่อมาได้มีการจัดชุมนุมทางการเมืองขึ้นในอีกหลายพื้นที่ทั่วประเทศ อาทิ การชุมนุมและปราศรัยที่กองทัพบก เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2563 เพื่อตอบโต้ พ.อ.หญิง นุสรรา วรภัทราทธ อดีตโฆษกกองทัพบกว่าการชุมนุมเยาวชนปลดแอกเป็น “มีอบมั่งมั่ง”, การชุมนุม “แฮร์รี พอตเตอร์” ที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2563, การชุมนุม “ธรรมศาสตร์จะไม่ทน” ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2563 และการชุมนุมของกลุ่มประชาชนปลดแอก ที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ในวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2563 จนกระทั่งกลายเป็นปรากฏการณ์ที่เรียกว่า “แฟลชม็อบ” และมีการชุมนุมในลักษณะดังกล่าวเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง (ปิยชินวิสัยไทย, 2563; ประชาไท, 2563)

ผู้เขียนได้สังเกตพบว่าการชุมนุมแต่ละครั้งกลุ่มผู้ชุมนุมมักจะมีการสร้างคำหรือวลีต่าง ๆ เพื่อเป็นการแสดงออกถึงการต่อต้าน ชัดขึ้น ตลอดจนความรู้สึกอีกมากมายที่มีต่อรัฐบาล หลายคำหลายวลีได้ถูกส่งต่ออย่างรวดเร็วและนำไปใช้อย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกของสื่อสังคมออนไลน์ ยกตัวอย่างเช่นคำหรือวลีที่ว่า “ช่วย/ช่วยส์” “No privacy. No security. No democracy.” “ผนงรจตม” “ให้มันจบที่รุ่นเรา” เป็นต้น

สำหรับในการศึกษาครั้งนี้ ผู้เขียนให้ความสนใจกับวลี “ให้มันจบที่รุ่นเรา” ทั้งนี้เนื่องจากวลีดังกล่าวได้ถูกแฮชแท็กกว่า 6 แสนครั้ง ภายในเวลาเพียงแค่ข้ามคืนจนทำให้ติดเทรนด์ทวิตเตอร์ไทย นอกจากนี้ยังถูกนำไปใช้บนแพลตฟอร์มต่าง ๆ อย่างเฟซบุ๊ก (Facebook) อินสตราแกรม (Instagram) รวมทั้งมีการนำไปทำเป็นลายเสื้อและสิ่งของต่าง ๆ อีกจำนวนมาก (Voice, 2563; ปอนด์ สุริเยะ, 2563) ภายใต้กระแสความแพร่หลายดังกล่าว ผู้เขียนมีข้อสงสัยบางประการว่าในวลี “ให้มันจบที่รุ่นเรา” มีความหมายทางการเมืองแฝงอยู่หรือไม่ อย่างไร เพื่อตอบข้อสงสัยดังกล่าว ในศึกษานี้ผู้เขียนจะใช้วิธีการศึกษาแบบประวัติศาสตร์ความคิดทางการเมือง (Historical of Political thoughts)¹ เป็นแนวทางในการแสวงหาคำตอบ

¹ สำหรับการศึกษาความคิดทางการเมือง ไชยันต์ ไชยพร (มปป., 1-33) ได้แบ่งแนวทางการการศึกษาออกเป็นสามแนวทาง ประกอบด้วย การศึกษาแนวประวัติศาสตร์ความคิดทางการเมือง (History of Political Thought), ปรัชญาการเมือง (Political Philosophy) และทฤษฎีการเมือง (Political Theory) นอกจากนี้ นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (2537, 1) ยังได้ชี้ให้เห็นถึงลักษณะสำคัญของการศึกษาความคิดทางการเมืองไทย โดยสามารถแบ่งออกเป็นสามแนวทางใหญ่ ๆ คือ 1.การศึกษาความคิดที่เน้นไปที่ตัวเนื้อหาของความคิด 2.การศึกษาความคิดที่เน้นไปที่ตัวนักคิด และ 3. การศึกษาความคิดที่เน้นไปที่สังคม

ในส่วนของการนำเสนอเนื้อหาของบทความชิ้นนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วนสำคัญ ประกอบด้วย

ส่วนที่หนึ่ง #ให้มันจบที่รุ่นเราคืออะไร: เนื้อหาในส่วนนี้จะเป็นการพยายามทำความเข้าใจกับความหมายของวลีให้มันจบที่รุ่นเรา โดยพิจารณาจากตัวบท (Text) และบริบท (Context) ของขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของ “แฟลชม็อบ”

ส่วนที่สอง ย้อนพินิจต้นแบบของแนวความคิดให้มันจบที่รุ่นเรา: เนื้อหาในส่วนนี้จะเป็นการอธิบายเพื่อแสดงให้เห็นถึงร่องรอยของแนวความคิด/อุดมการณ์ทางการเมืองที่เป็นตัวแบบหรือรากฐานทางความคิดที่ส่งผลต่อวิถีคิดทางการเมืองอันเป็นที่มาของ #ให้มันจบที่รุ่นเรา

ส่วนที่สาม บทสรุปและข้อสังเกตบางประการ: เนื้อหาในส่วนท้ายนี้เป็นการอธิบายสรุปและตั้งข้อสังเกตจากการศึกษารวมไปถึงข้อเสนอแนะบางประการสำหรับการศึกษาค้นคว้าต่อไปในอนาคต

อนึ่ง ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้เขียนไม่ได้ต้องการที่จะสร้างคุณค่าให้กับระบอบการปกครองลักษณะใดลักษณะหนึ่งว่า “ดี” หรือ “ไม่ดี” “เหมาะสม” หรือ “ไม่เหมาะสม” แต่อย่างใด รวมไปถึงการให้คุณค่าของการชุมนุมครั้งต่าง ๆ ด้วยเช่นกัน หากแต่เพียงต้องการทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในสังคมว่าในวลีให้มันจบที่รุ่นเรา มีความเชื่อมโยงในลักษณะของความคิดทางการเมืองกับบริบททางการเมืองอื่น ๆ ในประวัติศาสตร์การเมืองไทยหรือไม่อย่างไรเท่านั้น

#ให้มันจบที่รุ่นเราคืออะไร: ทำไมต้องให้มันจบที่รุ่นเรา

เนื้อหาในส่วนนี้จะเป็นการพยายามทำความเข้าใจบริบททางการเมืองที่เกิดขึ้นอันเป็นที่มาของวลี ให้มันจบที่รุ่นเรา พร้อม ๆ กับการทำความเข้าใจตัวบท

สำคัญที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าว เพื่อที่จะค้นหาความหมายทางการเมืองบางประการ ที่อยู่ในวลี #ให้มันจบที่รุ่นเรา ทั้งนี้ผู้เขียนได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

1.1 ลำดับเหตุการณ์สำคัญของขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองในรูปแบบแฟลชม็อบ

หากย้อนกลับไปพิจารณาถึงจุดเริ่มต้นที่เป็นสาเหตุของการเคลื่อนไหวทางการเมืองในรูปแบบของแฟลชม็อบ จะเห็นได้ว่าขบวนการสำคัญของการเคลื่อนไหวทางการเมืองดังกล่าวนี้ เริ่มต้นมาจากการที่ศาลรัฐธรรมนูญมีมติยุบพรรคอนาคตใหม่ เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 โดยเริ่มจากกลุ่มนักศึกษาจากหลายสถาบัน เช่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นต้น สำหรับข้อเรียกร้องในเบื้องต้นของการชุมนุมคือ ต้องการให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ จากนั้นต่อมาในเดือนมิถุนายน ได้เกิดการหายตัวไปของนายวันเฉลิม สัตย์ศักดิ์สิทธิ์ ขณะลี้ภัยทางการเมืองในกรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา ได้มีการออกมามุมนุของกุ่มนักศึกษาอีกคร้งนำโดยนายพริษฐ์ ชิวารักษ์ หรือ เพนกวิ้นเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรมให้กับนายวันเฉลิม จากนั้นการชุมนุมได้กลับมาอีกครั้งในวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2563 ภายใต้กลุ่มที่มีชื่อว่า “เยาวชนปลดแอก”² บริเวณอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย โดยผู้ชุมนุมในครั้งนี้มีข้อเรียกร้อง 3 ประการ คือ ยุติคุกคามประชาชน, ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ และให้มีการยุบสภา ภายหลังจากการชุมนุมในครั้งนี้ ได้เกิดปรากฏการณ์เคลื่อนไหวทางการเมืองต่อบนโลกอินเทอร์เน็ต

² จุฑาทิพย์ ศิริขันธ์ ประธานสหภาพนักเรียน นิสิต นักศึกษาแห่งประเทศไทย (สนท.) หนึ่งในสมาชิกที่ร่วมก่อตั้งคณะประชาชนปลดแอกได้กล่าวถึงปัญหาของโครงสร้างทางสังคมที่ไม่เป็นธรรม ไม่เท่าเทียม และขาดเสรีภาพในการแสดงออก ซึ่งเป็นที่มาสำคัญของการออกมามุมนุ เพื่อเรียกร้องให้เกิดสังคมที่เป็นประชาธิปไตยให้เร็วที่สุด กลุ่มผู้ชุมนุมจึงอยากให้ประเด็นปัญหาต่าง ๆ จบลงให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ (เดอะหนึ่งศูนย์หนึ่ง, 2563)

โดยการโพสต์ข้อความต่าง ๆ พร้อมใส่แฮชแท็ก #ให้มันจบที่รุ่นเรา และกลายเป็นวลีที่ถูกส่งต่อกันผ่านสื่อออนไลน์มากกว่า 6 แสนครั้งภายในข้ามคืน จากนั้นในช่วงวันที่ 19 – 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2563 ก็ได้เกิดการชุมนุมทางการเมืองขึ้นในจังหวัดต่าง ๆ กว่า 20 จังหวัด และ มีการจัดกิจกรรมชุมนุมในรูปแบบต่าง ๆ ขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น #วิ่งกันนะแสมทาร์³, แฮร์รี พอตเตอร์ ไม่ทำเสกคาถา ปกป้องประชาธิปไตย⁴ กระทั่งต่อมาในวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2563 กลุ่มผู้ชุมนุมได้ทำการเปิดตัวกลุ่ม “คณะประชาชนปลดแอก” โดยมีวัตถุประสงค์จะขยายแนวร่วมให้มากขึ้นจากกลุ่ม “เยาวชนปลดแอก” (ป๊อปปูล่าไทย, 2563)

จากนั้น ในวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2564 ได้มีการจัดกิจกรรมที่ชื่อว่า “ธรรมศาสตร์จะไม่ทน” โดยกลุ่มแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศูนย์รังสิต โดยขอเรียกร้องในการชุมนุมในครั้งนี้ คือ การปฏิรูปสถาบันพระมหากษัตริย์ และต่อมาในวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2564 กลุ่มคณะประชาชนปลดแอก ได้มีการจัดชุมนุมใหญ่ที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ซึ่งมีผู้เข้าร่วมชุมนุมในครั้งนี้นับหลายหมื่นคน ภายหลังจากการชุมนุมดังกล่าวก็ได้เกิดปรากฏการณ์นักเรียนมัธยม “ชูสามนิ้ว” และติดโบขาวเพื่อแสดงเป็นสัญลักษณ์ในการต่อต้านเผด็จการในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ กระทั่งต่อมากลุ่มแนวร่วมธรรมศาสตร์

³ กิจกรรม #วิ่งกันนะแสมทาร์ จัดขึ้นที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย โดยมีการวิ่งวนรอบอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย พร้อมกับร้องเพลงที่ดัดแปลงมาจากเพลงประกอบการ์ตูนเรื่อง “แสมทาร์” เพื่อล้อเลียนรัฐบาล และ ส.ส. โดยเนื้อเพลงท่อนหนึ่งร้องว่า “วิ่งนะวิ่งนะแสมทาร์...ของอร่อยที่สุดก็คือภาษีประชาชน” (ป๊อปปูล่าไทย, 2563, ออนไลน์)

⁴ กลุ่ม “มหานครเพื่อประชาธิปไตย” และ “มอกะเสด” ได้จัดการชุมนุมขึ้นที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ภายใต้วงปฏมาณที่ชื่อ “แฮร์รี พอตเตอร์ ไม่ทำเสกคาถา ปกป้องประชาธิปไตย” โดย นายอานนท์ นำภา ได้ขึ้นปราศรัยในประเด็นการขยายพระราชอำนาจของสถาบันพระมหากษัตริย์และการปฏิรูปสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นครั้งแรก (ป๊อปปูล่าไทย, 2563)

และการชุมนุม ได้จัดกิจกรรม “19 กันยา ทวงอำนาจคืนราษฎร” บริเวณสนามหลวง และได้มีการปักหลักค้างคืนจนถึงเช้าวันที่ 20 กันยายน และได้มีการทำพิธี “ฝังหมุด คณะราษฎร 2563” (บีบีซีนิวส์ไทย, 2563)

ในวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2563 การชุมนุมได้มีการยกระดับขึ้นมาอีกขั้น เมื่อตัวแทนจากกลุ่มองค์กรต่างๆ เช่น แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม, กลุ่มประชาชนปลดแอก, เยาวชนปลดแอก, นักเรียนเลว เป็นต้น ได้ประกาศรวมตัวและเรียกตัวเองว่า “(คณะ)ราษฎร” โดยมีข้อเรียกร้องสามประการคือ “ให้นายกรัฐมนตรีลาออกจากตำแหน่ง, ให้มีการเปิดประชุมสภาสมัยวิสามัญเพื่อพิจารณาแก้ไขรัฐธรรมนูญ, และให้มีการปฏิรูปสถาบันพระมหากษัตริย์ให้อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ” (บีบีซีนิวส์ไทย, 2563)

ในวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2563 รัฐบาลได้มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร แต่ในวันที่ 16 ตุลาคม กลุ่มคณะราษฎรก็ยังมีการจัดการชุมนุมบริเวณแยกปทุมวัน โดยมีผู้เข้าร่วมการชุมนุมเป็นจำนวนมาก กระทั่งเวลาประมาณ 18.10 น. เกิดการสลายการชุมนุม และจับกุมแกนนำคนสำคัญ (บีบีซีนิวส์ไทย, 2563) จากเหตุการณ์ดังกล่าวต่อมาในวันที่ 17 ตุลาคม ได้มีการออกแถลงการณ์จากกลุ่มคณะราษฎร เปลี่ยนชื่อเป็นกลุ่ม “ราษฎร” เพื่อแสดงให้เห็นว่าแกนนำที่แท้จริงคือ ประชาชนทุกคน ((คณะ)ราษฎร, 2563) และจากนั้นกลุ่มราษฎรก็ได้มีการจัดการชุมนุมในรูปแบบแฟลชม็อบมาอย่างต่อเนื่อง

อนึ่ง ภายหลังการเกิดขึ้นของ “คณะราษฎร 2563” ประจักษ์ ก้องกีรตินักวิชาการทางด้านรัฐศาสตร์ ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวว่า

“คณะราษฎรได้ กลับมาเกิดใหม่ ในขบวนการนักศึกษา 2563 โดยนักศึกษายุคปัจจุบันได้เชื่อมโยงตัวเองกับคณะราษฎรอย่างใกล้ชิด นับตัวเองเป็นลูกหลานคณะราษฎร และกลับไปรื้อฟื้นทุกอย่างเกี่ยวกับคณะราษฎรขึ้นมาทั้งหมด มีม รวมถึง

ประกาศคณะราษฎรฉบับที่ 1 ก็ถูกเอามาอ่าน-เขียนใหม่ในแบบฉบับของนักศึกษารุ่นปัจจุบัน” (ประจักษ์ ก้องกีรติ, 2563)

นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ชุมนุมที่สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางความคิดบางประการระหว่าง “คณะราษฎร 2563” กับ “คณะราษฎร 2475” เช่น การฝังหมุดทองเหลืองเป็นสัญลักษณ์⁵ เหมือนกับที่คณะราษฎรเคยทำเอาไว้เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 หรือการที่นายอรรถพล บัวพัฒน์ หนึ่งในแกนนำของกลุ่มคณะราษฎร 2563 ได้ยื่นฟ้องนางสาวปาริณา ไกรคุปต์ ฐานหมิ่นประมาท ด้วยจำนวนเงิน 2,475,112 บาท 75 สตางค์ (อรรถพล บัวพัฒน์, 2563) เป็นต้น

1.2 ความคิดทางการเมืองบางประการในวลีให้มันจบที่รุ่นเรา

จากบริบททางการเมืองที่ผู้เขียนได้นำเสนอไปในข้างต้น เห็นได้ว่ากิจกรรมของกลุ่มผู้ชุมนุมที่เรียกตัวเองว่า “คณะราษฎร 2563” รวมทั้งข้อคิดเห็นของนักวิชาการ ได้สะท้อนให้เห็นว่าคณะราษฎร 2563 มีแนวความคิดบางประการที่ยึดโยงอยู่กับคณะราษฎร 2475 ต่อประเด็นดังกล่าว สมชาย ปรีชาศิลปกุล นักวิชาการทางด้านนิติศาสตร์ ได้แสดงความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ว่า แม้จะมีการใช้ชื่อเช่นเดียวกันกับที่ได้เคยมีการใช้ชื่อดังกล่าวเมื่อครั้งเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ พ.ศ. 2475 แต่ ‘คณะราษฎร’ ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2563 มีความแตกต่างกับเมื่อคราว พ.ศ. 2475 ในแง่ของบริบททางสังคม การเมือง แต่อย่างไรก็ดี ประเด็นปัญหาทางด้านงบประมาณและปัญหาความเหลื่อมล้ำทำให้เกิดข้อสงสัยและมีการตั้งประเด็นคำถามมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของสถาบันพระมหากษัตริย์ แต่องค์กรที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะ

⁵ ในการฝังหมุดของคณะราษฎร 2563 ได้มีการทำพิธีกรรม โดยนายอรรถพล บัวพัฒน์ จากกลุ่ม “ขอนแก่นพอกันที” รับประทานที่เป็น “พ่อหมอ” นำสวดมนต์ อัญเชิญเหล่าเทพเทวดา ดวงวิญญาณคณะราษฎร และวีรชนประชาธิปไตย มาเป็นสักขีพยานให้กับ “การปักหมุดหมายแห่งประชาธิปไตยแห่งชัยชนะของประชาชน” (บีบีซีนิวส์ไทย, 2563)

รัฐบาลกลับไม่สามารถชี้แจงได้ด้วยเหตุผลจึงเป็นผลให้นำมาสู่ข้อเรียกร้อง ด้วยปัจจัยดังกล่าวนี้เอง สมชาย ปรีชาศิลปกุล จึงมีข้อคิดเห็นว่าน่าจะส่วนสำคัญต่อการหล่อหลอมแนวคิดเชิงอุดมการณ์ในลักษณะเดียวกันกับที่คณะราษฎร 2475 คือการพยายามจะปฏิรูปให้สถาบันพระมหากษัตริย์อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ (สมชาย ปรีชาศิลปกุล, 2563)

อนึ่ง หากพิจารณาจากข้อคิดเห็นของสมาชิกที่เป็นแกนนำคนสำคัญอย่าง นายพริษฐ์ วัชรวิกษ์ ที่ได้กล่าวไว้ว่า

“ที่เราพูด ที่แฮชแท็กเขามีว่า **#ให้มันจบที่รุ่นเรา** จะให้มันจบที่รุ่นเราได้นั้น มันต้องสู้กันถึงรากถึงแก่น ทำให้ต้นตอของปัญหาทั้งหมดมันได้รับการแก้ไข ดังนั้น ถึงเวลาแล้วครับที่เราจะต้องพูดถึงเรื่องปัญหาของสถาบันพระมหากษัตริย์ ปฏิรูปสถาบันกษัตริย์ ผมย้ำว่าปฏิรูปนะ ปฏิรูปคือแก้ไขเพื่อให้มันดำรงอยู่ได้ เราต้องพูดเรื่องการปฏิรูปสถาบันกษัตริย์อย่างตรงไปตรงมา อย่างจริงจัง อย่างเปิดเผย...” (พริษฐ์ วัชรวิกษ์, 2563, น. 37)

จะเห็นได้ว่าความหมายประการหนึ่งที่แฝงอยู่ของวลี **#ให้มันจบที่รุ่นเรา** นั้น เป็นประเด็นเกี่ยวกับการปฏิรูปสถาบันสถาบันพระมหากษัตริย์ ทั้งนี้เมื่อไปพิจารณาจากข้อเสนอ 10 ประการ ของกลุ่มผู้ชุมนุมในประเด็นของการปฏิรูปสถาบันพระมหากษัตริย์⁶ ก็ไม่ได้ปรากฏชัดเจนว่าข้อเสนอเหล่านั้นนั้นต้องการจะสื่อถึง

⁶ ข้อเสนอ 10 ข้อของกลุ่มผู้ชุมนุม ประกอบด้วย 1.ยกเลิกมาตรา 6 ของรัฐธรรมนูญ ที่ว่าผู้ใดจะกล่าวฟ้องร้องกษัตริย์มิได้ และเพิ่มบทบัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรสามารถพิจารณาความผิดของกษัตริย์ได้ เช่นเดียวกับที่เคยบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับคณะราษฎร เพื่อเป็นข้อพิสูจน์ว่า ไม่ว่าจะใคร ขนชั้นใด เกิดมาเลือดสีอะไร ก็ต้องอยู่ภายใต้กฎหมายเดียวกัน 2.ยกเลิกประมวลกฎหมายอาญามาตรา 112 รวมถึงเปิดให้ประชาชนได้ใช้เสรีภาพวิพากษ์วิจารณ์สถาบันกษัตริย์ได้ตามอันควร และนิรโทษกรรมรวมถึงล้างมลทินผู้ถูกดำเนินคดีและผู้ลี้ภัยเพียงเพราะว่าวิพากษ์วิจารณ์สถาบันกษัตริย์ทั้งหมด 3.

แนวความคิดทางการเมืองหรืออุดมการณ์ทางการเมืองลักษณะใด นอกจากการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์อยู่ใต้รัฐธรรมนูญ

แต่อย่างไรก็ดี หากพิจารณาจากตัวบทอื่น ๆ ที่เกิดระหว่างการชุมนุมทางการเมือง จะเห็นได้ว่ามีร่องรอยของอุดมการณ์ทางการเมืองในรูปแบบ “สาธารณรัฐ” (Republic) ปรากฏขึ้นในกลุ่มของผู้ชุมนุม ดังรูปภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1: ภาพเหตุการณ์จากการชุมนุม 17 ตุลาคม 2563

ภาพที่ 2: ภาพเหตุการณ์จากการชุมนุม 17 ตุลาคม 2563

ยกเลิก พ.ร.บ. จัดระเบียบทรัพย์สินพระมหากษัตริย์ พ.ศ.2561 และให้แบ่งทรัพย์สินออกเป็นทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ที่อยู่ภายใต้กระทรวงการคลัง และทรัพย์สินส่วนพระองค์ที่เป็นของส่วนตัวให้ชัดเจน จะได้ไม่ใช้เงินภาษีประชาชนอย่างมั่วซั่ว 4.ปรับลดงบประมาณแผ่นดินที่จัดสรรให้กับสถาบันกษัตริย์ ให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจของประเทศ 5.ยกเลิกส่วนราชการในพระองค์ หน่วยงานที่มีหน้าที่ชัดเจน เช่น หน่วยบัญชาการถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์ ให้ย้ายไปสังกัดหน่วยงานอื่น และหน่วยงานที่ไม่มีความจำเป็น เช่น คณะองคมนตรีนั้น ให้ยกเลิกเสีย 6.ยกเลิกการบริจาคและรับบริจาคโดยเสด็จพระราชกุศลทั้งหมด เพื่อกำกับให้การเงินของสถาบันกษัตริย์อยู่ภายใต้การตรวจสอบทั้งหมด และเพื่อให้สถาบันกษัตริย์ไม่ต้องไปรับใต้โต๊ะของนายทุน 7.ยกเลิกพระราชอำนาจในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในที่สาธารณะ เพื่อให้สถาบันกษัตริย์ไม่สามารถมาชี้นำการเมืองได้ 8.ยกเลิกการประชาสัมพันธ์และการให้การศึกษาที่เชิดชูสถาบันกษัตริย์แต่เพียงด้านเดียวจนเกินงามทั้งหมด 9.สืบหาความจริงเกี่ยวกับการสังหารเช่นฆ่าราชบุตรที่วิพากษ์วิจารณ์หรือมีความเกี่ยวข้องใด ๆ กับสถาบันกษัตริย์ทวงความเป็นธรรมให้วันเฉลิม สัตย์ศักดิ์สิทธิ์ 10.ห้ามมิให้ลงพระปรมาภิไธยรับรองการรัฐประหารครั้งใดอีก (ปริชู้ ขิวาร์กซ์, 2563, น. 38-40)

ภาพที่ 3: ภาพเหตุการณ์จากการชุมนุม 10 ธันวาคม 2563 ภาพที่ 4: ภาพเหตุการณ์จากการชุมนุม 22 ตุลาคม 2563
(Alamy, 2563) (Alamy, 2563)

และเมื่อนำรูปภาพเหล่านี้มาพิจารณาประกอบกับข้อความในอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทวิตเตอร์ จะเห็นได้ว่าข้อความ “#Republic of Thailand” ได้ถูกเขียนบนทวิตเตอร์มากกว่า 4 แสนครั้ง ในระหว่างเดือนกันยายน - ตุลาคม 2563 ซึ่งเป็นบริบทเกี่ยวกับการที่มีกลุ่มผู้ชุมนุมออกมาเคลื่อนไหวทางการเมือง (Getdaytrends, 2563) และพิจารณาประกอบกับข้อคิดเห็นของ ภาณุพงศ์ จาดนอก หนึ่งในแกนนำคนสำคัญที่กล่าวไว้ว่า

“...ไม่ว่าจะเกิดเหตุการณ์ใด ๆ ขึ้น ไม่ว่าจะมีการเอาปืนต่อหน้าเราคนใดคนหนึ่ง เราไม่ยอมถอยเป็นอันขาด **เราจะต้องปกป้องประเทศให้อยู่ในระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์** เพราะประเทศนี้เป็นของประชาชนมิใช่ของกษัตริย์อย่างที่เขาลอกหลวง” (ภาณุพงศ์ จาดนอก, 2563, น. 13)

เห็นได้ว่าทั้งบริบท (Context) และตัวบท (Text) ที่เกิดขึ้นในระหว่างการประชุมทางการเมืองมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ในเบื้องต้นนี้ผู้เขียนจึงตีความว่า ความหมายทางการเมืองบางประการที่แฝงอยู่ในวลี “ให้มันจบที่รุ่นเรา” นั้นหมายถึง

การเรียกร้องให้ใช้ระบอบการปกครองแบบ “สาธารณรัฐ” หรือ “Republic” แต่อาจจะด้วยข้อจำกัดทางด้านกฎหมาย และวัฒนธรรมทางการเมืองของสังคมไทย กลุ่มผู้ชุมนุมจึงหลีกเลี่ยงที่จะเสนออุดมการณ์ทางการเมืองดังกล่าวอย่างตรงไปตรงมา แต่ได้ใช้วิธีการแสดงออกผ่านสัญลักษณ์หรือแฝงนัยความหมายเอาไว้ในข้อความหรือวลีต่าง ๆ

อนึ่ง ในส่วนของแนวความคิดเกี่ยวกับการปกครองแบบ “สาธารณรัฐ” ที่เกิดขึ้นในการชุมนุมในปี 2563 นั้น ไม่ได้เป็นครั้งแรกที่มีความพยายามจะเสนอแนวความคิดดังกล่าวในสังคมไทย กล่าวคือก่อนหน้านี้ได้มีหลักฐานที่สามารถแสดงให้เห็นว่ามีบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอย่างน้อย 2 กลุ่ม ที่ได้แสดงออกถึงแนวความคิดที่ว่าด้วยการปกครองในระบอบสาธารณรัฐในสังคมไทยซึ่งมีความสัมพันธ์กับกลุ่มของคณะราษฎร 2563 ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ทั้งนี้ในส่วนของประเด็นดังกล่าวผู้เขียนจะนำเสนอในลำดับต่อไป

ย้อนพินิจต้นแบบของแนวความคิดให้มันจบที่รุ่นเรา

ตามที่คุณเขียนได้กล่าวไปในข้างต้นว่าที่ผ่านมาได้มีร่องรอยของการพยายามจะเสนอแนวความคิดหรืออุดมการณ์ทางการเมืองแบบสาธารณรัฐในสังคมไทย มาแล้วอย่างน้อย 2 เหตุการณ์ ซึ่งได้แก่ เหตุการณ์กบฏ ร.ศ. 130 และ เหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 โดยรายละเอียดผู้เขียนได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

2.1 ร่องรอยของอุดมการณ์ทางการเมืองแบบสาธารณรัฐในประกาศคณะราษฎร ฉบับที่ 1

จากการสืบค้นข้อมูลที่มีการกล่าวถึงการเปลี่ยนผ่านของระบอบการปกครองภายหลังการปฏิวัติ พ.ศ. 2475 ผู้เขียนพบว่า มีงานวิชาการจำนวนหนึ่งโดยเฉพาะอย่าง

ยิ่งในช่วงทศวรรษที่ 2550 เป็นต้นมา มักจะแสดงทัศนะไปในทิศทางเดียวกันว่า การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 คือการเปลี่ยนแปลงจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตย ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างข้อความดังต่อไปนี้

“การปฏิวัติ พ.ศ.2475 ได้กำเนิด ระบอบประชาธิปไตย หรือ ภาษาที่นิยมเรียกในสมัยนั้นว่า ระบอบรัฐธรรมนูญ” (ศราวุฒิ วิสาพรม, 2559, น. 56)⁷

“การปฏิวัติ 2475 ของคณะราษฎรเป็นการโค่นล้มระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ และนำพาสยามก้าวสู่การเมืองสมัยใหม่ แต่การสถาปนาระบอบใหม่หรือระบอบประชาธิปไตยหลังการปฏิวัติมิได้ราบรื่น” (ณัฐพล ใจจริง, 2556, น. 3)

“เหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 นั้นนับได้นับได้ว่าเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการอธิบายหรือ “เล่า” เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ไทยในฐานะที่เป็นเหตุการณ์ที่มีผลอย่างสำคัญต่อความเปลี่ยนแปลงทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ภายใต้การผลักดันเปลี่ยนระบอบการเมืองการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาสู่ระบอบประชาธิปไตย” (กันย์ ชโลธรรังษี, 2557, น. 263)

“ไม่ว่าการปฏิวัติ 2475 จะถูกประเมินค่าในสายตาคนปัจจุบันอย่างต่ำต้อย ต้อยค่าเพียงใด แต่คงยากที่จะปฏิเสธว่า เหตุการณ์ดังกล่าวได้นำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงอย่างลึกซึ้งและกว้างขวางยิ่งต่อสังคมไทย และไม่ว่าใครจะชอบหรือไม่ก็ตาม การเปลี่ยนแปลงในครั้งนั้นก็ยังคงถือว่าเป็นหมุดหมายสำคัญยิ่งของประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองไทย เป็นจุดเริ่มต้นของระบอบประชาธิปไตยในสังคมไทย” (ชาติรี ประกิตนันทการ, 2552, น. 3)

⁷ ความเข้าใจดังกล่าวของศราวุฒิ อ้างอิงหรือรับรู้ต่อมาจาก บัณฑิต จันทรโรจนกิจ (2549: 65 – 168) ในงาน “รัฐธรรมนูญสถาปนา : ชีวิตและชะตากรรมของประชาธิปไตยในวัฒนธรรมไทย”

**“อนุสาวรีย์เทอดรัฐธรรมนุญมหาสารคาม เป็นอนุสาวรีย์ที่มีสัญลักษณ์พาน
รัฐธรรมนุญแห่งแรกของประเทศสยาม ตั้งอยู่บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัด
มหาสารคาม เริ่มก่อสร้างใน พ.ศ. 2477 ด้วยความร่วมมือระหว่างข้าราชการและ
พลเมืองชาวมหาสารคามในสมัยหลวงอังคมานุรักษ์ (สมถวิล เทพาคำ) เป็นข้าหลวง
จังหวัด เพื่อให้พลเมืองชาวมหาสารคามได้รำลึกและเห็นคุณค่าของการปกครอง
ระบอบประชาธิปไตย” (ศรีบุญ เทพสงเคราะห์, 2562, น. 34)**

จากข้อคิดเห็นหรือการพยายามสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง
การปกครองในลักษณะดังกล่าว ผู้เขียนมีข้อคิดเห็นว่า หากผู้อ่านไม่ได้มีการพิจารณา
ต่อประเด็นดังกล่าวอย่างละเอียด อาจส่งผลต่อการรับรู้และถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับ
อุดมการณ์ทางการเมืองภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 ทั้งนี้เนื่องจาก
ความหมายของคำว่าประชาธิปไตยมีความเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของทางการเมือง
ของแต่ละพื้นที่ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือคำว่าประชาธิปไตยมีความหมายที่หลากหลาย⁸
ซึ่งในบทความชิ้นนี้ผู้เขียนจะกล่าวถึงความหมายของคำว่า “ประชาธิปไตย” ที่ปรากฏ
ในประกาศคณะราษฎร ฉบับที่ 1 ดังข้อความที่ว่า

“...คณะราษฎรไม่ประสงค์ทำการแย่งชิงราชสมบัติ ฉะนั้น จึงได้อุยเชิญให้
กษัตริย์องค์นี้ดำรงตำแหน่งกษัตริย์ต่อไป แต่จะต้องอยู่ใต้กฎหมายธรรมนูญ
การปกครองแผ่นดิน จะทำอะไรโดยลำพังไม่ได้ นอกจากด้วยความเห็นชอบของสภา
ผู้แทนราษฎร คณะราษฎรได้แจ้งความประสงค์นี้ให้กษัตริย์ทราบแล้ว เรายังอยู่ใน
ความรับตอบ ถ้ากษัตริย์ตอบปฏิเสธหรือไม่ตอบภายในกำหนดโดยเห็นแก่ส่วนตนว่าจะ
ถูกลดอำนาจลงมากี่จะได้ชื่อว่าทรยศต่อชาติ และก็เป็นกรจำเป็นที่ประเทศจะต้องมี

⁸ โปรดุรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นความหมายของประชาธิปไตยใน “ความคิดเกี่ยวกับ
ประชาธิปไตยในประเทศไทยจนถึง พ.ศ.2475: การก่อรูป, การประชันความหมาย และการ
ผสมผสาน” (เพิ่มศักดิ์ จະเรียมพันธ์, 2561)

การปกครองแบบอย่างประชาธิปไตย (Republic) กล่าวคือ ประมุขของประเทศจะเป็นบุคคลสามัญซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้เลือกตั้งขึ้นอยู่ในตำแหน่งตามกำหนดเวลา...” (บัญญัติเกียรติ และเฮง เล้ากระจ่าง, 2475, น. 13-18)

จะเห็นได้ว่าในประกาศฉบับดังกล่าวคำว่าประชาธิปไตย ได้ถูกกำกับด้วยวงเล็บต่อท้ายด้วยคำว่า “Republic” และถึงแม้ว่าในประกาศที่มีการพิมพ์ใหม่จะไม่มีคำว่า (Republic) แต่ถึงกระนั้น ในประกาศดังกล่าวก็ถูกกำกับด้วยประโยคที่ว่า **“กล่าวคือ ประมุขของประเทศจะเป็นบุคคลสามัญซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้เลือกตั้งขึ้น”** ซึ่งนั่นได้สะท้อนให้เห็นถึงความหมายต่อคำว่าประชาธิปไตย ในฐานะที่เป็นมโนทัศน์ต่อการอธิบายถึงรัฐบาลที่ไม่มีพระเจ้าแผ่นดินหรือกษัตริย์เป็นประมุข (เพิ่มศักดิ์ จะเรียมพันธ์, 2561, น. 262-263)

นอกจากนี้ เมื่อนำคำว่า “ประชาธิปไตย” ตามที่ปรากฏในประกาศคณะราษฎรฉบับที่ 1 มาพิจารณาประกอบกับปทานุกรมสำหรับโรงเรียน ฉบับที่มีการสร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2463 จะพบว่าในบริบทดังกล่าวได้มีการให้ความหมายต่อคำว่าประชาธิปไตยว่า **“ประชาธิปไตย ส.น. รัฐบาลที่มีชาวเมืองเป็นใหญ่, เป็นชื่อรัฐบาลที่มีประธานาธิบดีเป็นหัวหน้า คู่กับราชาธิปไตย รัฐบาลที่มีพระราชาเป็นใหญ่”** (กรมตำรา, 2463, น. 237) เห็นได้ว่าการอธิบายความหมายของคำว่าประชาธิปไตยในบริบททางการเมืองตอนนั้น มีลักษณะใกล้เคียงกับความหมายของสาธารณรัฐ (Republic) ในปัจจุบัน

ถึงแม้ว่า ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 จะได้ไม่เปลี่ยนแปลงการปกครองไปสู่ระบอบ Republic ในความหมายในปัจจุบันก็ตาม แต่สิ่งที่ปรากฏในประกาศของคณะราษฎรฉบับที่ 1 ก็ได้แสดงให้เห็นถึงร่องรอยของแนวความคิดทางการเมืองเกี่ยวกับแนวความคิดที่ว่าด้วยการปกครองในระบอบสาธารณรัฐ ซึ่งผู้เขียน

สันนิษฐานว่าร่องรอยความคิดดังกล่าวนั้นอาจมีความสัมพันธ์หรือมีความเชื่อมโยงกับวลีที่ว่า ให้นั้นจบที่รุ่นเรา ในมิติใดมิติหนึ่ง

2.2 คณะ ร.ศ.130 กับแนวคิดทางการเมืองแบบรีพับลิค (Republic)

เหตุการณ์ ร.ศ.130 เป็นอีกหนึ่งเหตุการณ์ ที่มีคณะบุคคลพยายามที่จะก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองสยาม ซึ่งคณะดังกล่าวนำโดยร้อยเอก ชุนทวยหารพิทักษ์ (เหล็ง ศรีจันทร์) โดยรูปแบบการปกครองที่คณะผู้ก่อการได้นำมาเป็นข้อหารื้อเพื่อเตรียมการเปลี่ยนแปลงรูปแบบในการปกครองปรากฏอยู่ 3 ลักษณะ⁹ คือ การปกครองแบบ “แอ็บโซลูติสมอนากี” คือวิธีการปกครองที่กษัตริย์เป็นผู้ปกครองโดยมีอำนาจอยู่เหนือกฎหมาย¹⁰ การปกครองแบบ “ลิมิเตดมอนากี” อันมีพระมหากษัตริย์อยู่ได้

⁹ รูปแบบการปกครองทั้ง 3 ลักษณะปรากฏในเอกสาร “บันทึกว่าด้วยความเจริญและความเสื่อมของประเทศไทย” ซึ่งเป็นหลักฐานชิ้นสำคัญที่ทางราชการยึดได้จากบ้านของร้อยเอกชุนทวยหารพิทักษ์ เนื้อหาในเอกสารดังกล่าวได้พยายามที่จะอธิบายถึงความเจริญและความเสื่อมของประเทศไทยอันเกิดจากเหตุของระบบการปกครอง (โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน “บันทึกว่าด้วยความเจริญและความเสื่อมของประเทศไทย” ใน กฎ ร.ศ.130 กฎเพื่อประชาธิปไตย แนวคิดทหารใหม่ (อรรถพร กุมพิสมัย, 2540, น. 267-273)

¹⁰ เนื้อหาด้านฉบับในเอกสารดังกล่าวได้บรรยายว่า “การปกครองตามวิธีนี้เป็นวิธีการที่ร้ายแรงมาก เพราะกระษัตริย์มีอำนาจเต็มที่โดยอยู่เหนือกฎหมาย กระษัตริย์จะทำการชั่วร้ายอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้ เพราะไม่มีใครขัดขวาง กระษัตริย์จะกดขี่และเบียดเบียนราษฎรให้ได้ความทุกข์ยากด้วยประการหนึ่งประการใดทุกอย่าง ...ด้วยเหตุนี้เองประเทศที่มีกระษัตริย์ปกครองเป็นแอ็บโซลูติจึงต้องล่มจมถึงกับความวินาศต้องเป็นค่าเป็นขะเลของประเทศไทยที่มีแบบธรรมเนียมปกครองดี ดังที่ได้มีตัวอย่างมามากแล้ว” (เรื่องเดียวกัน, 2540, น. 268)

กฎหมาย¹¹ และ การปกครองแบบ “รีพับลิค” คือมีประธานาธิบดีเป็นประมุข¹² แต่ คณะผู้ก่อการยังไม่ได้กำหนดว่าจะเลือกแบบไหน ก็ได้ถูกทางรัฐบาลในพระบาทสมเด็จพระ

¹¹ เนื้อหาต้นฉบับในเอกสารได้อธิบายว่า “การปกครองประเทศตามวิธีนี้กระษัตริย์ต้องอยู่ใต้กฎหมาย เพราะฉะนั้นกระษัตริย์จึงไม่มีอำนาจที่จะทำการได้ตามภาระตนเอง การงานของบ้านเมืองที่จะจัดทำขึ้น นั้นต้องแล้วแต่ที่ประชุมจะเห็นสมควรผู้ใดที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่ชาติแลบ้านเมืองจริง ๆ ที่ประชุมจึง จะยกย่องให้มีลาภมียศตามสมควร...” “การปกครองประเทศโดยบังคับให้กระษัตริย์อยู่ใต้กฎหมายนี้เป็น วิธีที่ดีมาก ประเทศอังกฤษเป็นผู้เริ่มใช้ขึ้นก่อน ตั้งแต่ครั้งแผ่นดินพระเจ้าฮอนเป็นต้นมา เพราะเวลานั้นกระษัตริย์ประพฤติกการชั่วร้ายมากจึงต้องถูกบังคับให้อยู่ใต้กฎหมาย เมื่อได้เปลี่ยนแปลงวิธี ปกครองใหม่เรียบร้อยแล้ว ประเทศอังกฤษก็มีความเจริญยิ่งขึ้นทุกที ประกอบด้วยมหาอำนาจอัน สูงสุดจนได้อาณาเขตไว้เป็นประเทศราชเกือบทั่วโลกเพราะอังกฤษได้คิดจัดการเปลี่ยนแปลงแบบธรรม เนียมการปกครองก่อนเพื่อน เพราะฉะนั้นประเทศทั่วไปจึงต้องทำตามแบบอย่าง บางประเทศก็เลยเป็น รีพับลิคไปทีเดียว ส่วนประเทศที่อยู่ในเอเชียก็ได้คิดจัดการเปลี่ยนแปลงประเพณีการปกครองตาม แบบใหม่หมดแล้ว เช่น ประเทศตอเกีย ญี่ปุ่น แลจีน เป็นต้น แม้แต่ประเทศสยามแห่งเดียวที่ยังคงใช้ แบบธรรมเนียมการปกครองอย่างป่าเถื่อน ซึ่งทำให้พวกกระษัตริย์ได้รับความสุขสนุกสบายมากเกินไป จนไม่มีเงินจะบำรุงประเทศ” (เรื่องเดียวกัน, 2540, น. 271-272)

¹² เนื้อหาต้นฉบับได้อธิบายต่อรูปแบบวิธีรีพับลิคกว่า “การปกครองประเทศตามวิธีนี้ยกเลิกไม่ให้มี กระษัตริย์ปกครองอีกต่อไป แต่มีที่ประชุมสำหรับจัดการบ้านเมืองอย่างแข็งแรง และมีประธานาธิบดี เป็นประธานสำหรับปกครองประเทศ ส่วนราษฎรพลเมืองก็เหยียดให้เป็นตระกูลเดียวกันหมด ไม่ยอม ให้ใครต่ำใครสูงกว่ากันเหมือนอย่างประเทศที่ปกครองตามวิธีอื่น ซึ่งต้องแบ่งคนออกเป็นหลาย ตระกูลด้วยกัน ...ถ้าจะพูดอย่างสั้น ๆ นั่นคือกระษัตริย์ได้ยกย่องพวกของตนให้มีตระกูลสูงสุดเป็น เทวดา แลเหยียดราษฎรพวกหนึ่งให้เป็นตระกูลต่ำซ้ำคล้ายกับสัตว์ แม้ว่าผู้ใดที่ยกย่องให้เป็นขุนนาง ขึ้นแล้วก็คงไม่พ้นจากค่าทาสของกระษัตริย์อยู่นั่นเอง การที่แบ่งตระกูลของมนุษย์ให้เป็นชั้นต่ำแล ชั้นสูงนี้ย่อมทำให้คนทั้งหมดไม่ได้รับความยุติธรรมเสมอหน้ากัน ฝ่ายพวกที่เป็นตระกูลสูงก็เกิดความ เย่อหยิ่งแลดูถูกคนชั้นต่ำหรือมีฉันทักก็เที่ยวเบียดเบียนคุมเหงเล่นตามสบาย การแบ่งคนออกเป็น ตระกูลสูงแลตระกูลต่ำ เช่นนี้ ประเทศที่เป็นรีพับลิคได้ยกเลิกเสียหมดเหยียดคนทั่วไปให้เป็นตระกูล เดียวกัน ให้มีความอิสรภาพเท่า ๆ กัน ไม่มีใครเป็นตระกูลต่ำแลเป็นตระกูลสูงกว่ากัน เพราะฉะนั้นการ

พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทราบถึงการชุมนุมเพื่อคิดที่จะเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองเสียก่อน จึงมีการจับกุมตัวสมาชิกคนสำคัญ ในวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2454 ถึงแม้ว่าคณะ ร.ศ.130 จะยังไม่ได้มีการลงมติเลือกกระบวนการปกครองตามที่ได้หารือ แต่ก็ได้มีการถกเถียงต่อประเด็นดังกล่าว และเริ่มให้มีการให้สมาชิกออกเสียงเลือกกระบวนการปกครอง ตั้งแต่ในการประชุมครั้งที่สามเป็นต้นมา ซึ่งผลของการออกเสียงแต่ละครั้งสมาชิกส่วนใหญ่มีท่าทีคล้อยตามไปในรูปแบบการปกครองแบบบริพัตร แต่อย่างไรก็ตาม คณะยังไม่ถือว่าเป็นการลงมติที่แน่นอน (อัจฉราพร, 2540, น. 116, น. 180-188)

ถึงแม้ว่าการก่อการของ คณะร.ศ.130 จะไม่ได้เกิดขึ้นตามแผนการที่ได้มีการเตรียมเอาไว้ แต่อย่างไรก็ตามแนวคิดที่จะทำการเปลี่ยนแปลงการปกครองในครั้งนั้น ได้ส่งผลและมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ในพ.ศ. 2475 ดังจะเห็นได้จากการที่พันเอกพระยาพหลพลพยุหเสนา หัวหน้าผู้ก่อการได้เชิญสมาชิกกลุ่มหนึ่งของ คณะ ร.ศ. 130 มาพบที่พระที่นั่งอนันตสมาคม ในตอนประมาณบ่ายโมงเศษของวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 และได้กล่าวต่อหน้าสมาชิกคณะร.ศ.130 ว่า **“ถ้าไม่มีคณะคุณ ก็เห็นจะไม่มีความ”** พร้อมกับได้ยื่นมือสัมผัสทุกคน จากนั้นได้มีการถามความรู้สึกของคณะร.ศ.130 ว่า **“คณะ 130 มีความเห็นเป็นประการใดบ้าง”** ร้อยเอกขุนทวยหารพิทักษ์ (เหล็ง ศรีจันทร์) หัวหน้าคณะร.ศ.130 ได้ตอบทันทีว่า **“เป็นการสนใจตามทางของคณะ ร.ศ.130 ด้วยความตื่นตัว แต่ขอได้โปรดยุติถาม**

ดูถูกและการข่มเหงซึ่งกันก็หมดไป ไม่มีใครเป็นค่าเจ้าบ่าวนายเหมือนการปกครองวิธีอื่น เพราะฉะนั้นราษฎรทุกประเทศจึงอย่างเปลี่ยนแปลงการปกครองให้เป็นรีพับลิกันทั้งหมด เวลานี้ประเทศใหญ่น้อยต่าง ๆ เป็นรีพับลิกันเกือบทั่วโลกแล้ว เช่น ทวีปอเมริกาเป็นหมดทั้งทวีป ส่วนในทวีปยุโรปนั้น คือประเทศฝรั่งเศส โปรตุเกส เป็นต้น ฝรั่งเศสได้เริ่มใช้การปกครองวิธีนี้ก่อนเพื่อน ส่วนโปรตุเกสนั้นเพิ่งเป็นขึ้นเมื่อศกก่อนนี้เอง เวลานี้ในเมืองจีนกำลังรบราฆ่าฟันกันอย่างร้ายแรงก็เพื่อประสงค์จะเปลี่ยนแปลงการปกครองให้เป็นรีพับลิกัน” (เรื่องเดียวกัน, 2540, น. 272-273)

คติ และอำนาจตอนนี้อยู่เกินกว่าจะปลอดภัย โดยปรอดดูตัวอย่าง หมอชุนยัตเซ็น ที่เสียทีแกยวนไซไซไว้ด้วย” นอกจากนี้ในบริบทดังกล่าว บริติ พนมยงค์ หนึ่งในแกนนำคนสำคัญของคณะผู้ก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 ก็ได้กล่าวกับคณะร.ศ.130 ว่า “พวกผมถือว่า การปฏิวัติครั้งนี้เป็นการกระทำต่อเนื่องกันมาจากการกระทำเมื่อ ร.ศ.130 จึงขอเรียกคณะ ร.ศ. 130 ว่า พวกพี่ ๆ ต่อไป...” (เหรียญ ศรีจันทร์ และ เนตร พูนวิวัฒน์, 2503, น. 2-4)

บทสรุปและข้อสังเกตบางประการ

3.1 บทสรุป

จากการชุมนุมของกลุ่มต่าง ๆ ที่เกิดในช่วงปีพ.ศ. 2563 จนกระทั่งเกิดการรวมตัวเป็นกลุ่มเดียวกันภายใต้ชื่อกลุ่ม “คณะราษฎร 2563” ก่อนที่จะเปลี่ยนเป็น “กลุ่มราษฎร” ในเวลาต่อมา เห็นได้ว่าการทำกิจกรรมหลายอย่างของกลุ่มผู้ชุมนุมได้มีการรื้อฟื้นเอาแนวความคิดทางการเมืองตลอดจนกิจกรรมที่บางอย่างของคณะราษฎร 2475 ที่ได้เคยทำเอาไว้กลับมา และปรับใช้เป็นสัญลักษณ์ในเคลื่อนไหวทางการเมืองให้เข้ากับบริบทและยุคสมัย ทั้งนี้ จากการศึกษาในครั้งนี้ที่ผู้เขียนได้เริ่มต้นด้วยการตั้งข้อสงสัยว่าวลี “ให้มันจบที่รุ่นเรา” นั้น มีนัยทางการเมืองแฝงอยู่หรือไม่อย่างไร เมื่อได้พิจารณาผ่านบริบทที่ประกอบกับตัวบททางการเมืองที่เกิดขึ้นในช่วงของการชุมนุมต่าง ๆ ทำให้เห็นว่าในการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองได้ปรากฏร่องรอยความคิดทางการเมืองที่มีความพยายามจะเรียกร้องระบอบการปกครองแบบ “สาธารณรัฐ” หรือ Republic แต่ทั้งนี้ น่าจะด้วยข้อจำกัดทางด้านกฎหมาย รวมถึงวัฒนธรรมทางการเมืองในสังคมไทย ทำให้ผู้ชุมนุมพยายามที่จะหลีกเลี่ยงการพูดหรือการสื่อสารอย่างตรงไปตรงมา กลุ่มผู้ชุมนุมจึงได้เสนอแนวคิดดังกล่าวผ่านการใช้วลี “ให้มันจบที่รุ่นเรา”

ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนการตีความของผู้เขียนในลักษณะดังกล่าว ผู้เขียนจึงพยายามแสดงให้เห็นว่าการเรียกร้องระบอบการปกครองหรืออุดมการณ์ทางการเมืองดังกล่าวไม่ได้เกิดขึ้นมาเป็นครั้งแรกในสังคมไทย หากแต่ที่ผ่านมาได้มีเหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญอย่างน้อย 2 เหตุการณ์ที่แสดงให้เห็นถึงร่องรอยของแนวความคิดที่จะเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบอบดังกล่าว โดยเหตุการณ์แรกก็คือเหตุการณ์ ร.ศ.130 และต่อมา ก็ได้ปรากฏร่องรอยของแนวความคิดดังกล่าวในประกาศของคณะราษฎร ฉบับที่ 1 ดังนั้นหากย้อนกลับมาพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของกลุ่มผู้ชุมนุมในปี 2563 ที่พยายามจะเชื่อมอะไรต่าง ๆ เข้ากับคณะราษฎร 2475 ในหลายกรรมหลายวาระ เช่น การตั้งชื่อกลุ่มเป็นคณะราษฎร 2563 การทำพิธีฝังหมุด รวมทั้งข้อเรียกร้องเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นต้น ผู้เขียนจึงตีความว่าลัทธิหมั่นจบทที่รุ่นเรามีความหมายทางการเมืองในลักษณะของการเรียกร้องไปสู่การเปลี่ยนแปลงการปกครองให้เป็นแบบสาธารณรัฐ

3.2 ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะบางประการ

ผู้เขียนพบว่าในการเตรียมการเพื่อจะทำการเปลี่ยนแปลงการปกครองของคณะร.ศ.130 มีความน่าสนใจตรงประเด็นเกี่ยวกับการพยายามปลุกฝังความสำนึกทางการเมือง กล่าวคือ วิธีการที่นายทหารกลุ่มร.ศ.130 ใช้ในการเกลี้ยกล่อมเหล่าพลทหารนั้น ได้แบ่งแนวทางออกเป็น 3 แนวทางคือ การปลุกเร้าความรู้สึกเจ็บแค้นร่วมกัน ปลุกฝังความสำนึกทางการเมือง และอบรมเพื่อความพร้อมในการปฏิบัติการ

ในส่วนของการปลุกฝังความสำนึกทางการเมือง ได้มีการสอนระบบการเมืองทั้งสามรูปแบบได้แก่ ระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ลิมิเตด และรีพับลิก ซึ่งถือได้ว่าเป็นเรื่องแปลกใหม่สำหรับกลุ่มพลทหาร จากการให้ความรู้เกี่ยวกับระบบการเมืองดังกล่าว ผลปรากฏว่า พลทหารส่วนใหญ่ยังคงยืนยันกรานที่จะเลือกการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ทั้งยังมีความฝังใจว่าพระเจ้าแผ่นดินคือเจ้าชีวิต แม้วานายทหาร

ผู้ทำการอบรมจะพยายามอธิบายรายละเอียด และชี้ให้เห็นถึงข้อดีข้อเสียของการปกครองในแต่ละแบบแล้วก็ตาม (อัจฉราพร, 2540, น. 182-183) ต่อประเด็นดังกล่าว ผู้เขียนมีข้อเสนอว่าประเด็นดังกล่าวน่าจะมีการศึกษาหรือทำวิจัยเพิ่มเติม โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นเกี่ยวกับการรับรู้ต่อระบอบการปกครองในกลุ่มพลทหาร หรือแม้กระทั่งในกลุ่มของนายทหารชั้นสัญญาบัตรด้วย

จากเนื้อหาทั้งหมดในข้างต้น ผู้เขียนได้พยายามค้นหาความหมายบางประการที่อยู่ในวลี #ให้มันจบที่รุ่นเรา ซึ่งแท้แล้วความหมายที่แฝงอยู่ในวลีกล่าวนั้น อาจมีความหมายมากกว่าที่ผู้เขียนได้นำเสนอ ทั้งนี้ด้วยข้อจำกัดบางประการจึงไม่สามารถจะนำเสนอได้อย่างครบถ้วนในบทความชิ้นนี้ ซึ่งในข้อบกพร่องดังกล่าวผู้เขียนคาดหวังว่าจะเป็นส่วนที่ถูกนำไปทำการศึกษาต่อเพิ่มเติมได้ในอนาคต รวมทั้งคาดหวังว่าการตีความหรือการนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ในบทความชิ้นนี้จะประโยชน์ในทางวิชาการต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมตำรวจ. (2463). **ปทานุกรมสำหรับโรงเรียน**. พระนคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กันย์ ชโลธรรังษี. (2557). การเผยแพร่แนวคิดประชาธิปไตยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 100 ปี ร.ศ.130 ถึง 80 ปี ประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พี.เพรส. จำกัด.
- ชาติรี ประกิตนทการ. (2552). **ศิลปะ-สถาปัตยกรรมคณะราษฎร : สัญลักษณ์ทางการเมืองในเชิงอุดมการณ์**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน.
- ไชยันต์ ไชยพร. (ม.ป.ป.). **เอกสารอ่านประกอบการเรียนการสอน เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการศึกษาในแนวประวัติศาสตร์ความคิดทางการเมือง**

ปรัชญา การเมือง และทฤษฎีการเมือง. กรุงเทพมหานคร: คณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐพล ใจจริง. (2556). **ขอฝนไฟในฝนอันเหลือเชื่อ: ความเคลื่อนไหวของขบวนการ**

ปฏิวัติกษัตริย์สยาม (พ.ศ.2475- 2500). นนทบุรี: สำนักพิมพ์ฟ้าเดียวกัน.

เดอะหนึ่งศูนย์หนึ่ง. (2563). **#ให้มันจบที่รุ่นเรา” – จุฑาทิพย์ ศิริขันธ์.** ค้นเมื่อ 20

มกราคม 2565 จาก <https://www.the101.world/jutatip-sirikhon-interview/>

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. (2537). การศึกษาประวัติศาสตร์ความคิดไทย. ในสำนักงาน

กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.). **การสัมมนาการวิจัย “นักคิดไทย”.**

ม.ป.ท.: ผู้แต่ง.

บัณฑิต จันทรโรจนกิจ. (2549). **รัฐธรรมนูญสถาปนา : ชีวิตและชะตากรรมของ**

ประชาธิปไตยในวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิภาษา.

บีบีซีนิวส์ไทย. (2563). **14 ตุลา : ประจักษ์ ก้องกีรติ มองการเกิดใหม่ของ**

“คณะราษฎร” กับการก่อกำเนิดคึกคักให้เลื้อยแดง คืบความจริงให้ 6 ตุลา.

ค้นเมื่อ 20 มกราคม 2565 จาก <https://www.bbc.com/thai/thailand-54491617>

บีบีซีนิวส์ไทย. (2563). **คณะราษฎร: ประกาศ 3 ข้อเรียกร้องก่อนชุมนุมใหญ่ 14**

ตุลา ประยุทธ์ลาออก-เปิดสภาแก่ รัตน-ปฏิรูปสถาบันกษัตริย์, ค้นเมื่อ

20 มกราคม 2565 จาก <https://www.bbc.com/thai/thailand-54461248>

บีบีซีนิวส์ไทย. (2563). **โฆษก ทบ. ขออย่าเชื่อมโยงความเห็นของ “ผู้พันเจ็บบ” กับ**

กองทัพบก หลังเปรียบเทียบ “เยาวชนปลดแอก” เป็น “มือบอนจี้บ”. ค้น

เมื่อ 20 มกราคม 2565 จาก <https://www.bbc.com/thai/thailand-53469936>

บีบีซีนิวส์ไทย. (2563). **เยาวชนปลดแอก: ใครเป็นใครในแกนนำ-ผู้ชุมนุมที่ถูก**

ดำเนินคดี. ค้นเมื่อ <https://www.bbc.com/thai/thailand-53846800>

บีบีซีนิวส์ไทย. **“ธรรมศาสตร์จะไม่ทน” ยื่นข้อเรียกร้อง 10 ข้อแก้ปัญหาว่าด้วย**

สถาบันกษัตริย์ นัดชุมนุมอีกครั้ง 12 ส.ค. ค้นเมื่อ 20 มกราคม 2565 จาก

<https://www.bbc.com/thai/thailand-53727597>

ประชาไท. (2563). **ชุมนุมธัมมชโยพร้อมแฮรี่พ็อตเตอร์ ร้องยกเลิก-แก้กฎหมายขยายพระราช**

อำนาจ และฟังเสียงนักศึกษา-ประชาชน. ค้นเมื่อ 20 มกราคม 2565 จาก

<https://prachatai.com/journal/2020/08/88882>

ปิ่น บุญเกียรติ และเฮง เล้ากระจ่าง. (2475). **สยามรัฐเปลี่ยนแปลงการปกครอง**

แผ่นดินอย่างมีพระราชอิบติอยู่ใต้พระธรรมนูญการปกครอง. พระนคร:

โรงพิมพ์เดลิเมล์.

พริษฐ์ วัชรภูมิ. (2563). **ปรากฏการณ์สะท้อนฟ้า 10 สิงหาคม ข้อเรียกร้องว่าด้วย**

สถาบันกษัตริย์. ม.ป.ท.: กลุ่มแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม.

เพิ่มศักดิ์ จະเรียมพันธ์. (2561). **ความคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตยในประเทศไทยจนถึง**

พ.ศ. 2475: การก่อรูป, การประชันความหมาย และการผสมผสาน.

(วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะรัฐศาสตร์.

เฟซบุ๊ก **ครูใหญ่ อรรถพล บัวพัฒน์ - Attapon Buapat.** ค้นเมื่อ 20 มกราคม 2565

จาก [https://facebook.com/ครูใหญ่-อรรถพล-บัวพัฒน์-Attapon-](https://facebook.com/ครูใหญ่-อรรถพล-บัวพัฒน์-Attapon-Buapat-423082394846295)

[Buapat-423082394846295](https://facebook.com/ครูใหญ่-อรรถพล-บัวพัฒน์-Attapon-Buapat-423082394846295)

ภาณุพงศ์ จาดนอก. (2563). **ปรากฏการณ์สะท้อนฟ้า 10 สิงหาคม ข้อเรียกร้องว่าด้วย**

สถาบันกษัตริย์. ม.ป.ท.: กลุ่มแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม.

ศรัญญู เทพสงเคราะห์. (2562). **ราษฎรธิปไตย : การเมือง อำนาจ และทรงจำของ (คณะ)ราษฎร**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน.

ศรารุณี วิสาพรหม. (2559). **ราษฎรสามัญ หลังวันปฏิวัติ 2475**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน.

สมชาย ปรีชาศิลปกุล. (2563). **คณะราษฎร 2563. the 101.world**. ค้นเมื่อ 20 มกราคม 2565 จาก <https://www.the101.world/khana-ratsadon-2563/>

เหรียญ ศรีจันทร์, ร.ต, 2435-2513 และ เนตร พูนวิวัฒน์, ร.ต. (2503). **ประวัติปฏิวัติครั้งแรกของไทย ร.ศ. 130 (พ.ศ. 2454)**. ม.ป.ท.: บริษัท กิมกสิทรวง จำกัด.

อัจฉราพร กุมุทพิสมัย. (2540). **กบฏ ร.ศ. 130 กบฏเพื่อประชาธิปไตยแนวคิดทหารใหม่**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อมรินทร์วิชาการ.

Alamy. Stock Photos. (2563). **Republic of Thailand**. ค้นเมื่อ 20 มกราคม 2565 จาก <https://www.alamy.com/stock-photo/republic-of-thailand.html>

Forevier. (2563). **ทำไมต้อง #ให้มันจบที่รุ่นเรา**. ค้นเมื่อ 20 มกราคม 2565 จาก <https://www.forevier.com/ทำไมต้อง-ให้มันจบที่รู้/>

Getdaytrends. Trends. (2563) **#RepublicofThailand in Thailand**. ค้นเมื่อ 20 มกราคม 2565 จาก <https://getdaytrends.com/thailand/trend/%23RepublicofThailand/>

**Analyze the political ideology of Naruto manga author.
: A case study of the character Uzumaki Naruto and Uchiha Sasuke**

Ratchapol Laosuksri^{*}

Abstract

This article's purposes are 1) Examining the political ideology of Naruto's author, expressed through the manga's deuteragonists, Uzumaki Naruto and Uchiha Sasuke. 2) Examining how the author portrayed political ideology when numerous characters exhibited diverse beliefs and ideals, and which ideology is favored given that the two deuteragonists, Naruto and Sasuke, hold diametrically opposed views.

Keywords: Political Ideology, Political Idea, Cartoon, Naruto.

^{*} M. Pol. Sc. Candidate, Faculty of Social Sciences, Naresuan University.

^{**} Received November 18, 2021; Revised June 25, 2022; Accepted June 27, 2022

วิเคราะห์อุดมการณ์ทางการเมืองของผู้เขียนการ์ตูนเรื่องนารูโตะ กรณีศึกษาตัวละคร อุซึมากิ นารูโตะ กับ อุจิวะ ซาสึเกะ

นายรัชพล เลาสุขศรี*

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์คือ (1) เพื่อศึกษาถึงอุดมการณ์ทางการเมืองของผู้เขียนการ์ตูนเรื่องนารูโตะที่ได้สื่อผ่านตัวละครที่เป็นตัวเอกของเรื่องอย่าง อุซึมากิ นารูโตะ กับ อุจิวะ ซาสึเกะ (2) เพื่อศึกษาว่าผู้เขียนนั้นสนับสนุนอุดมการณ์ทางการเมืองภายในเรื่องของตัวละครนี้ในรูปแบบไหน เนื่องจากการ์ตูนเรื่องนารูโตะนั้นมีเนื้อหาที่สะท้อนถึงความคิดทางการเมืองที่หลากหลายของผู้เขียนผ่านตัวละครภายในเรื่องแต่จะมีสองตัวละครที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงที่เห็นได้ชัดนั่นก็คือ นารูโตะ กับ ซาสึเกะที่เป็นตัวเอกร่วมของเรื่อง และเนื่องจากตัวละครที่ได้นำมาเป็นกรณีศึกษานั้นมีความหลากหลายของอุดมการณ์ทางการเมืองที่ผู้เขียนได้สอดแทรกไว้ จึงเป็นที่มาของการนำมาศึกษาในบทความนี้ ว่าผู้เขียนสนับสนุนหรือมีแนวโน้มจะเห็นด้วยกับอุดมการณ์ทางการเมืองของตัวละครรูปแบบไหนนั่นเอง

คำสำคัญ : อุดมการณ์ทางการเมือง ความคิดทางการเมือง การ์ตูน นารูโตะ

* นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

** ได้รับบทความ 18 พฤศจิกายน 2564; แก้ไขปรับปรุง 25 มิถุนายน 2565; อนุมัติให้จัดพิมพ์ 27 มิถุนายน 2565

บทนำ

การ์ตูน เรื่อง นารูโตะ (Naruto) เป็นการ์ตูนที่มีชื่อเสียงโด่งดังในระดับสากล เรื่องหนึ่ง ที่ตีพิมพ์ลงในนิตยสาร Shonen jump จากประเทศญี่ปุ่น โดยสำนักพิมพ์ Shueisha และมีผู้เขียน คืออาจารย์มาซาชิ คิชิโมโตะ (Masashi Kishimoto) เนื้อหาในเรื่องจะพูดถึง อูซึมากิ นารูโตะ (Uzumaki Naruto) เด็กหนุ่มที่มีความฝันจะเป็นโฮคาเงะหรือผู้นำแห่งนินจาของหมู่บ้านโนอนาคต เพื่อให้ตนเองเป็นที่ยอมรับจากผู้คน เนื่องจากเจ้าตัวได้ถูกผนึกปีศาจจิ้งจอกเก้าหางที่โจมตีหมู่บ้านในอดีตไว้ในตัว จึงเป็นที่รังเกียจของผู้คนในหมู่บ้านมาตั้งแต่เด็ก นารูโตะจึงได้ออกผจญภัยทำภารกิจและฝึกฝนวิชานินจาร่วมกับบรรดาเพื่อนนินจาของเขาและได้ต่อสู้กับเหล่าศัตรูที่ปรากฏมาในแต่ละช่วงเหตุการณ์ที่สำคัญในเรื่อง ซึ่งแต่ละตัวละครก็จะมีอุดมการณ์หรือความคิดส่วนตนที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งต่างจากอุจิวะ ซาสึเกะ ที่ต่อสู้เพราะความแค้นและแสวงหาพลัง เพื่อค้นหาความจริงในอดีตที่ตระกูลของตนถูกสังหารหมู่จากพี่ชายแท้ ๆ ของตนว่าแท้จริงแล้วมีสาเหตุมาจากอะไร

จากการที่เนื้อหาของการ์ตูนนารูโตะนี้มีการดำเนินเรื่องราวที่มีความสนุกสนาน ตื่นเต้นน่าติดตามในแทบจะทุกตอน จึงทำให้เป็นที่นิยมของผู้อ่านทั้งในและนอกประเทศ โดยมีฉบับรวมเล่มจำนวน 72 เล่ม มีเนื้อหา 700 ตอน มีการเริ่มตีพิมพ์ตั้งแต่ปีค.ศ. 1999-2014 ระยะเวลารวม 15 ปี มียอดขายรวมจากทั่วโลกรวม 220 ล้านเล่ม ในปี 2017 (ลงทุนแมน, 2560) และเพิ่มเป็น 250 ล้านเล่ม ในปี 2019 (Yomiuri Online, 2562) ซึ่งข้อมูลเหล่านี้แสดงถึงความยอดเยี่ยมของการ์ตูนเรื่องนี้ ได้เป็นอย่างดีจากการติดตามอ่านการ์ตูนเรื่องนี้เป็นเวลานาน พบว่า ‘นารูโตะ’ มีเนื้อหาที่แฝงไว้ด้วยความคิดทางการเมืองของผู้เขียนในหลายแง่มุม

ในบทความนี้จะกล่าวถึงอุดมการณ์ทางการเมืองในมุมมองของ ตัวละคร อูซึมากิ นารูโตะ กับ อุจิวะ ซาสึเกะ ที่เป็นตัวเอกร่วมของการ์ตูนเรื่องนี้ แต่มีอุดมการณ์

ทางการเมืองที่แตกต่างตรงข้ามกันอย่างสิ้นเชิง ซึ่งตัวละครสองตัวนี้จะมีทิศทางหรือมุมมองที่แปรเปลี่ยนสลับกันไปมา ซึ่งเกิดจากความสลับซับซ้อนของบริบทภายในเรื่อง ที่ผู้เขียนได้สอดแทรกเนื้อหาในส่วนนี้เอาไว้ ข้าพเจ้าจึงนำเสนอตัวละครนี้มาเป็นกรณีศึกษาเพื่อค้นหาถึงอุดมการณ์ทางการเมืองที่ผู้เขียนแฝงเอาไว้ผ่านตัวละครและต้องการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อสรุปว่าแท้จริงแล้วผู้เขียนเห็นด้วยหรือสนับสนุนกับอุดมการณ์ทางการเมืองที่ตนเองแฝงไว้ในตัวละครตัวไหนมากกว่ากัน

อุดมการณ์ทางการเมืองของตัวละครทั้งสอง

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (ม.ป.ป., น. 56) ให้นิยามอุดมการณ์ทางการเมืองว่า “เป็นระบบความเชื่อหรือระบบ ความคิดที่อธิบายถึงบทบาทของคนในสังคม อธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง คนในสังคม คนกับรัฐ และอธิบายสภาพความเป็นไปทางสังคมว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้นและน่าพึงปรารถนาหรือไม่ ในความเห็นความเชื่อของอุดมการณ์ทางการเมืองนั้นว่าอย่างไร ควรมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ถ้าเปลี่ยนแปลงจะมีวิธีการอย่างไร” ซึ่งจากบริบทภายในเรื่องนั้นชาลีเกะที่ผู้เขียนกำหนดบทบาทให้เป็นตัวเอกร่วมของเรื่องคู่กับนารูโตะ มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่หลากหลายขึ้นอยู่กับบริบทภายในสังคมที่เขาได้เห็นพบเจอ ซึ่งนับตั้งแต่ในช่วงเริ่มต้น ตัวของเขานั้นก็มีอุดมการณ์ที่สอดคล้องกับตัวเอกอย่างนารูโตะ อาทิเช่น การสร้างสันติภาพจากความร่วมมือ แต่ต่อมาเขานั้นก็ได้มีมุมมองใหม่ที่ทำให้ตัวเขานั้นกลายเป็นบุคคลอันตราย รวมไปถึงการที่เขาเริ่มมองหาถึงอำนาจ และพลังในการทำลายล้าง ส่งผลให้เขายังถูกหมู่บ้านนินจาอื่นตั้งคำหว่า และกลายเป็นอาชญากรระหว่างแคว้นไปในที่สุด ยังไม่นับรวมที่ช่วงหลังของเนื้อหาในการ์ตูนที่ตัวเขานั้นจะทำลายล้างระบบนินจา กับระบบหมู่บ้านที่สืบทอดกันมาภายในเรื่องอีก ซึ่งอุดมการณ์ทั้งหลายของเขานั้นเป็น

สิ่งที่น่าสงสัยว่าอะไรเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความคิดจนเกิดมุมมองของเขาที่แตกต่างจากตัวเอกอีกคนอย่างนารูโตะโดยสิ้นเชิง และนั่นเป็นสิ่งที่ผู้เขียนสนับสนุนหรือเห็นด้วยกับอุดมการณ์ทางการเมืองรูปแบบต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้หรือไม่ ดังนั้นข้าพเจ้าจึงจะแบ่งอุดมการณ์ทางการเมืองของตัวละคร อุซึมากิ นารูโตะ กับอุจิวะ ซาสึเกะ ออกเป็นช่วงและอธิบายให้เห็นถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดอุดมการณ์แบบนี้กับตัวละครทั้งสอง

อุดมการณ์ทางการเมืองของ อุซึมากิ นารูโตะ

อุซึมากิ นารูโตะ เป็นผู้ที่มีนิสัยชอบช่วยเหลือผู้อื่นอย่างจริงจัง และมีมุมมองความคิดในเรื่องของความเท่าเทียมกันของความเป็นมนุษย์ ว่าคนเราทุกคนมีความเป็นคนที่เท่าเทียมกันและไม่มีใครควรถูกเหยียดหยามหรือถูกทอดทิ้งเอาไว้ข้างหลังดังที่ตัวของเขา นั้นเคยประสบมาก่อน เพราะเขานั้นเป็นพลังสถิตร่าง หรือร่างทรงของปีศาจ จึงจอกเก้าหางที่ถล่มหมู่บ้านเมื่อครั้งอดีต ทำให้สังคมไม่ยอมรับและรังเกียจในตัวตนของเขา และปฏิบัติกับเขาแปลกแยกจากคนอื่น ๆ ในสังคม แต่ตัวเขานั้นก็ไม่ยอมแพ้ในโชคชะตาที่ตนเกิดมาในสถานภาพแบบนี้ กลับกันเขานั้นกลับพยายามพัฒนาตนเองให้เป็นที่ยอมรับจากผู้คน โดยการช่วยเหลือผู้คนจากภัยพิบัติหรือจากการโจรมืดของกลุ่มก่อการร้ายภายในเรื่องอย่างไม่ยึดติดกับความโหดร้ายที่เขาได้พบในอดีต อีกทั้งยังมีความฝันที่จะเป็นนินจาที่เก่งกาจที่สุดของหมู่บ้าน หรือโฮคาเงะที่เปรียบได้กับตำแหน่งผู้นำประเทศ เพื่อสร้างสันติภาพความสงบสุขด้วยพลังของเขา และจากความร่วมมือของทุกคนในโลกนินจาให้เป็นหนึ่งเดียว แม้ในบางครั้งเขาถูกทางหมู่บ้านพยายามกักบริเวณเพราะตัวเขานั้นเป็นพลังสถิตร่างโดยที่หมู่บ้านกลัวว่าตัวเขานั้นจะควบคุมพลังของปีศาจในตัวเองไม่ได้ ซึ่งตัวเขานั้นก็ไม่สนใจ แต่ก็มีได้ไปสร้างความเดือดร้อนให้กับใครอีกด้วย

จากบริบทของตัวละครที่กล่าวมานี้ข้าพเจ้าวิเคราะห์ว่านารูโตะมีอุดมการณ์ทางการเมืองตรงกับอุดมการณ์ทางการเมืองแบบเสรีนิยม ดังที่ชาลส์ คัมป์ (2556) ได้ให้นิยามไว้ว่า เสรีนิยม (Liberalism) เป็นอุดมการณ์ทางการเมืองที่เป็นรากฐานของระบอบประชาธิปไตยและระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมในปัจจุบัน หลักสำคัญของอุดมการณ์ เสรีนิยม คือ การให้ความสำคัญกับการรักษา ส่งเสริมเสรีภาพของประชาชน ต่อต้านการจำกัดเสรีภาพของการแสดงออก ต่อต้านการออกกฎหมายควบคุมความเชื่อหรือค่านิยมที่ปัจเจกชนยึดถือ

แอนดรูว์ เฮย์วูด (Andrew Heywood) แบ่งหลักแนวคิดพื้นฐานของเสรีนิยมไว้ 7 ประการประกอบไปด้วย ปังเจกบุคคลนิยม เสรีภาพ เหตุผล ความเสมอภาค ขันติธรรม ฉันทานุมัติ และ รัฐธรรมนูญนิยม (สมเกียรติ วันทะนะ, 2523)

แนวคิดพื้นฐานของเสรีนิยม ที่ตรงกับตัวละครนี้ได้แก่

ปังเจกบุคคลนิยม มนุษย์ในฐานะปังเจกบุคคลย่อมมีความสำคัญสูงสุด เป้าหมายจึงอยู่ที่การสร้างสังคมที่จะทำให้ปังเจกบุคคลได้มีโอกาสเติบโตและพัฒนาสิ่งที่ดีตามที่แต่ละคนจะคิดจะเห็นว่าเหมาะสมที่สุดกับความสามารถหรือบุคลิกของตน

เสรีภาพ ปังเจกบุคคลจะมีความหมายก็ต่อเมื่อเขามีเสรีภาพที่จะเลือกกระทำหรือไม่กระทำตามที่ปรารถนา อย่างไรก็ตามถึงเสรีภาพภายใต้กฎหมายเพื่อเป็นการป้องกันมิให้การใช้เสรีภาพของบุคคลหนึ่งต้องกลายเป็นการกระทำที่ถูกละเมิดละเลยตามอำเภอใจได้

ความเสมอภาค มองว่า มนุษย์เรานั้นก็เกิดมาเท่าเทียมกัน มีศีลธรรมเสมอกัน โดยเน้นย้ำความเสมอภาคในโอกาส แต่ไม่รับประกันว่าบุคคลจะต้องมีความเสมอภาคในทางสังคมหรือด้านผลลัพธ์ของการกระทำ เพราะความสามารถ ความจริงใจ หรือความตั้งใจของแต่ละบุคคลมีไม่เท่ากัน

ขันติธรรม ความใจกว้างยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นซึ่งแตกต่างไปจากของตน

นอกจากนั้นอุซิมากิ นารูโตะ ยังเป็นผู้ที่เน้นย้ำถึงพลังแห่งพวกพ้องหรือพลังแห่งมิตรภาพ ว่าเป็นสิ่งที่จะนำมาซึ่งความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน แถมเจ้าตัวยังมีแนวคิดในการร่วมมือกับเพื่อน ๆ หรือผู้อื่นเสมอในยามที่ต้องปฏิบัติภารกิจของหมู่บ้าน โดยนารูโตะไม่เคยมีความคิดขอแยกตัวไปทำภารกิจเพียงคนเดียวเลย และจากบริบทภายในเรื่อง ที่นารูโตะได้ทำการเจรจาอย่างสันติกับตัวร้ายภายในเรื่องทำให้ตัวร้ายยอมรับความผิดของตนและจบลงด้วยความเข้าใจซึ่งกันและกันจากการเจรจาพูดคุยกันอย่างสันติอยู่หลายครั้ง ทำให้นารูโตะนั้นเป็นผู้ที่แสดงถึงสัญลักษณ์ที่ได้แย้งต่อคำที่ว่า "คนเราเปลี่ยนแปลงไม่ได้" เพราะจากการกระทำที่ผ่านมาของเจ้าตัวมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอและไม่หยุดที่จะก้าวหน้าจากการเรียนรู้และพยายามฝึกฝนทำให้ตัวเขานั้นจึงประสบความสำเร็จและเป็นแรงบันดาลใจให้กับผู้คนทั่วโลกภายในเรื่องและนักอ่านในชีวิตจริงอีกเป็นจำนวนมาก จากการศึกษาเนื้อหาของการ์ตูนพบว่า นารูโตะเป็นผู้ที่ไม่เคยยอมแพ้ต่ออุปสรรค และมักจะสั่งสอนทุกคนว่าอย่าท้อแท้ในโชคชะตา เพราะคนเราสามารถเปลี่ยนแปลงตนเองและโชคชะตาได้ เขาไม่เคยใช้ความรุนแรงในการตัดสินปัญหาหากไม่ถึงคราวจำเป็น ตัวเขานั้นเป็นเพื่อนกับสัตว์ปศุสัตว์ที่อยู่ภายในตนเองและสัตว์ปศุสัตว์อื่น ๆ ที่กระจายอยู่ทั่วโลกทุกตัว โดยไม่มีการรังเกียจหรือแบ่งแยกมิตรภาพที่มีต่อสัตว์ปศุสัตว์เพียงเพราะมีเผ่าพันธุ์ที่ต่างกัน ต่อมาจากการช่วยเหลือและความพยายามของนารูโตะในการต่อสู้ร่วมกับพวกพ้องเพื่อยุติสงครามโลกนินจาทำให้ในตอนจบของการ์ตูน ความแตกแยก ความขัดแย้งภายในโลกนินจาได้หมดสิ้นไป เหลือเพียงความสัมพันธ์ในเชิงมิตรภาพของแต่ละหมู่บ้านที่ดีต่อกัน เขาเชื่อว่านินจาทุกคนถึงแม้จะมาจากต่างหมู่บ้าน แต่เมื่อเป็นพันธมิตรกันพวกเขาทั้งหมดนั้นคือพวกพ้อง ไม่ใช่คนอื่น และในช่วงท้ายของเนื้อเรื่องเจ้าตัวยังเสียสละต่อสู้จนเกือบถึงแก่ความตายแต่ก็รอดมาได้ จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นถึงการไม่ยอมแพ้

การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความเสียสละ การมองข้ามเผ่าพันธุ์ที่ต่างกันจนเกิดเป็นมิตรภาพ

แนวคิดเหล่านี้ที่ผู้เขียนได้ใส่มาตัวละครนารูโตะ จากการศึกษาพบว่าตรงกับอุดมการณ์ทางการเมืองแบบสังคมนิยม ซึ่งมีคำนิยามของแอนดรูว์ วินเซนต์ (Andrew Vincent) ที่ได้ให้นิยามสังคมนิยม หมายถึงการจัดกิจกรรมของมนุษย์ในลักษณะที่ต้องมีการร่วมมือกันเสมอ (สมเกียรติ วันทะนะ, 2523)

สมเกียรติ วันทะนะ (2523) อธิบายถึงแนวคิดที่เชื่อว่าสังคมนิยม อาจแปลว่าความเป็นเพื่อน หรือสหาย และจากคำนี้จึงให้กำเนิดคำว่า “สังคม” หมายถึงการอยู่ร่วมกันด้วยความสมัครใจของคนที่เป็นเสรีชนด้วยกัน การทำกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นสังคม หรือแม้แต่ตัวสังคมเอง จึงหมายถึงกิจกรรมที่บุคคลทั้งหลาย เป็นเสรีชนและเป็นมิตรสหายกัน เลือกที่จะร่วมมือกันด้วยความสมัครใจเป็นสำคัญ มีการอธิบายแนวคิดพื้นฐานของสังคมนิยมไว้ 7 ประการ ประกอบไปด้วย ชุมชน ธรรมชาติภาพ ความเสมอภาคทางสังคม ความจำเป็น ชนชั้นทางสังคม กรรมสิทธิ์ร่วม และความก้าวหน้า

“ไม่ว่าคนที่ไหนโศกนาฏกรรมจะถูกทุกคนยอมรับ คนที่ทุกคนยอมรับต่างหากถึงจะก้าวขึ้นเป็นโศกนาฏกรรมได้”

อุจิวะ อิทาจิ ในความคิดของอุซึมากิ นารูโตะ ตอนที่ 631

แนวคิดพื้นฐานของสังคมนิยม ที่ตรงกับอุดมการณ์ของตัวละครนี้คือ

1. ชุมชน ปัจจุบันบุคคลแต่ละคนเป็นอย่างไรย่อมขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่เขาถูกหล่อหลอมจากสังคม ไม่เชื่อว่าสิ่งที่ป็นธรรมชาติของมนุษย์นั้นมีโอกาสเปลี่ยนแปลงได้ เชื่อว่าพลังของสังคมหรือชุมชนสามารถเปลี่ยนลักษณะของบุคคลได้ ทำนองว่าสังคมที่ดีสามารถทำให้ผีกลายเป็นคน และสังคมที่ชั่วร้ายจะเปลี่ยนทำให้คนให้กลายเป็นผี

2. กราตรภาพ ความเป็นพี่น้องกันของมนุษย์ที่ทุกคนล้วนมีคุณสมบัติพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ร่วมกัน คนที่เป็นมิตรสหายหรือพี่น้องกันย่อมช่วยเหลือเกื้อกูลมากกว่าแข่งขันกันฉันใด สังคมมนุษย์ที่พึงปรารถนาย่อมควรที่จะมุ่งเอาส่วนรวมมาอยู่เหนือส่วนตัวฉันนั้น การร่วมมือกันเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวมสามารถปลดปล่อยให้ศักยภาพและความเข้มแข็งของหมู่คณะได้มีโอกาสสร้างความเจริญรุ่งเรืองแก่ชุมชนได้เต็มที่

“มันมีช่วงเวลาพลังของคนคนเดียวทำอะไรไม่ได้”

อุซึมากิ นารูโตะ ตอนที่ 631

จากแนวคิดดังกล่าวทำให้กล่าวได้ว่าตัวละครอุซึมากิ นารูโตะนี้มีอุดมการณ์ทางการเมืองแบบสังคมนิยม เพราะตัวละครนี้เน้นการพึ่งพากันระหว่างมิตรสหาย หรือพวกพ้องที่อาศัยความร่วมมือกันทำงานเป็นหลัก อีกทั้งยังมีความคิดที่ว่าคนเราเปลี่ยนแปลงได้โดยไม่ยึดติดกับสภาพแวดล้อมหรือสภาพสังคมที่ตนอยู่ จึงทำให้ได้ทราบว่าผู้เขียนได้แฝงอุดมการณ์ทางการเมืองแบบสังคมนิยมไว้ในตัวละครอุซึมากิ นารูโตะ ที่เป็นตัวละครของเรื่องอย่างชัดเจน

อุดมการณ์ทางการเมืองของ อุจิวะ ซาสึเกะ

อุจิวะ ซาสึเกะ เป็นตัวละครที่มีบทบาทแตกต่างกับนารูโตะอย่างสิ้นเชิงตั้งแต่เนื้อหาช่วงเริ่มต้นของเรื่อง ตัวเขานั้นเป็นเด็กอัจฉริยะที่เกิดมาในตระกูลหัวกะทิของหมู่บ้านนินจา และยังมีพรสวรรค์กับพลังที่สืบทอดต่อกันมาผ่านสายเลือดในตระกูล มีแต่ผู้คนนิยมชมชอบในตัวของเขา แต่ความจริง ๆ แล้วไม่มีใครเข้าใจในตัวตนของเขาอย่างแท้จริงเลยแม้แต่น้อย เพราะว่าตัวเขานั้นมักจะถูกเปรียบเทียบกับพี่ชายของเขาที่เป็นอัจฉริยะยิ่งกว่าตัวเขา ทั้งจากผู้เป็นพ่อและผู้นำตระกูลในเวลานั้น แต่เจ้าตัวก็รัก

พี่ชายมาก และพยายามที่จะไล่ตามพี่ชายของเขาให้พ้นจากการฝึกฝนอย่างหนัก แต่ต่อมาก็เกิดเหตุการณ์สังหารหมู่ตระกูลจิวะโดยพี่ชายของเขา และตัวเขานั้นเป็นผู้รอดชีวิตจากเหตุการณ์นั้น ทำให้เขาต้องการจะล้างแค้นพี่ชายของเขาที่พรางทุกสิ่งไปจากนั้นตัวเขาก็ได้พบกับนารูโตะที่โรงเรียนนินจาทำให้ได้กลายเป็นคู่แข่งกันในเวลาต่อมา

เวลาผ่านไปเจ้าตัวที่เริ่มชินกับความสงบสุขในการทำภารกิจกับกลุ่มเพื่อนอย่างนารูโตะ ทำให้ซาสึเกะเริ่มรู้สึกว่ามันนั้นหลงลืมเป้าหมายในชีวิตที่จะล้างแค้นพี่ชายของเขา จึงได้หลบหนีออกจากหมู่บ้านและไปเข้าร่วมกับกลุ่มตัวร้ายภายในเรื่องเพื่อแสวงหาพลัง จากนั้นเวลาก็ผ่านไปไม่กี่ปีทำให้ซาสึเกะได้เติบโตจากการฝึกฝนโดยกลุ่มวายร้ายและได้ทำการต่อสู้กับพี่ชายของเขาและได้สังหารพี่ของเขาได้ในการต่อสู้ แต่ว่าจากนั้นไม่นานเจ้าตัวก็ได้ทราบความจริงว่าพี่ชายของเขาได้สังหารคนในตระกูลเพราะคำสั่งจากหมู่บ้านที่กลัวว่าตระกูลของเขาจะปฏิวัติยึดอำนาจการปกครองหมู่บ้าน แต่ว่าพี่ของเขานั้นได้ทาลงไปเพราะไม่อยากให้หมู่บ้านเกิดสงครามกลางเมือง และอาจถูกแทรกแซงจากหมู่บ้านอื่นที่รอจังหวะโจมตีอยู่ อีกทั้งxor้องหมู่บ้านให้ไว้ชีวิตน้องชายอย่างซาสึเกะอีกด้วย และห้ามบอกความจริงของเหตุการณ์นี้ปล่อยให้ความผิดมาตกที่เขาคนเดียวพอ ทำให้ซาสึเกะที่รู้ความจริงจากพี่ชายของเขา รู้สึกโกรธแค้นหมู่บ้านและเริ่มก่อตั้งทีมย่อยหรือกลุ่มนินจาอิสระเพื่อเริ่มโจมตีมุ่บ้านของตนเพื่อล้างแค้นในสิ่งที่หมู่บ้านทำกับตระกูลของตน รวมถึงเริ่มมีแนวคิดที่จะทำลายระบบการปกครองแบบหมู่บ้านเพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์แบบที่เขาได้เจอขึ้นมาอีก เพราะเขามีเจตนารมณ์หรืออุดมการณ์ว่าระบบการปกครองแบบหมู่บ้านหรือรัฐคือตัวปัญหาที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งภายในโลกนินจาอย่างแท้จริง

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ทำให้เห็นได้ว่าตัวละครนี้มีอุดมการณ์ทางการเมืองแบบอนาธิปไตย ซึ่งตรงกับที่ ส.ศิวัรักษ์ (2546) อธิบายว่าลัทธิอนาธิปไตย (Anarchism)

เป็นอุดมการณ์ที่ปฏิเสธรูปแบบการปกครองใด ๆ ทั้งสิ้นกล่าวคือ ต้องการจัดรัฐชนิดที่มีระบบการควบคุมอำนาจออกไป ให้ปัจเจกบุคคลเข้ามามีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกันโดยเสรี ผู้ที่นับถือลัทธินี้เป็นพวกหัวรุนแรงที่ตั้งขบวนการเพื่อปฏิเสธเสียซึ่งความยุติธรรมอันเห็นได้ในระบบสังคมและการเมืองต่าง ๆ อย่างถอนรากถอนโคน และ สมเกียรติ วันทะนะ (2523) อธิบายแนวคิดพื้นฐานของอนาธิปไตยนิยมไว้ 7 ประการ ประกอบด้วย ปัจเจกบุคคลที่มีเสรีภาพอย่างแท้จริง ความเสมอภาค การต่อต้านอำนาจรัฐต่อต้านโฆษณาชวนเชื่อต่อต้านระบบทรัพย์สินส่วนบุคคล การสมาคมโดยสมัครใจและความสมานฉันท์ อันเป็นธรรมชาติของมนุษย์

แนวคิดพื้นฐานของอนาธิปไตยนิยม ที่ตรงกับตัวละครนี้คือ

1. ปัจเจกบุคคล ที่มีเสรีภาพอย่างแท้จริง ไม่ต้องการรัฐและอำนาจบงการใด ๆ จากรัฐบาลเลยปัจเจกบุคคลที่มีเสรีภาพสมบูรณ์แบบจะมีความเป็นตัวของตัวเองในทางศีลธรรมนั้นคือเขาจะรู้จักอยู่ร่วมกับเพื่อนมนุษย์ อย่างสันติสุข การมีเสรีภาพอย่างสมบูรณ์แท้จริงของปัจเจกบุคคลจะนำไปสู่ชีวิตที่มีความสุขและความงดงามยิ่งขึ้น

2. ความเสมอภาคในความสามารถของการใช้เหตุผล และการวินิจฉัยว่าอะไรคือผลประโยชน์และความสุขของตนเอง

3. ต่อต้านอำนาจรัฐและรัฐบาล หน้าที่หลักของรัฐคือการใช้อำนาจบังคับ จึงเป็นองค์กรหรือระบบอำนาจที่เป็นภัยต่อการใช้เสรีภาพที่แท้จริงของปัจเจกบุคคล อำนาจบังคับของรัฐทำให้ความสามารถทางธรรมชาติของปัจเจกบุคคลในการใช้เหตุผลและวิจารณ์ญาณเป็นสิ่งที่กระทำไม่ได้ และยังทำให้ความเสมอภาคกันของปัจเจกบุคคลทั้งปวงเป็นไปไม่ได้อีกด้วย

จากการที่ตัวละครซาซีเกะนี้มองว่าการทำลายระบบการปกครองแบบหมู่บ้านนินจาที่ตัวเขามองว่าโลกนินจาในเรื่องนั้นไม่จำเป็นจะต้องมีหมู่บ้านที่เปรี๊ยะได้ดังรัฐที่คอยออกคำสั่งปกครองผู้คนอีกทั้งสร้างปัญหา ความขัดแย้ง และมอบ

ความเจ็บปวดให้แก่เขา ซึ่งนั่นเป็นเหตุผลส่วนตัวของเขาในการตัดสินใจกระทำการเช่นนี้เพื่อตอบสนองและระบายความเคียดแค้นที่สะสมไว้ออกมา และมองว่าการทำแบบนี้ถือเป็นการชำระบาปให้กับตระกูลของเขา ที่จะทำให้เขารู้สึกดีและมีความสุขที่ได้เป็นผู้ล้างแค้นจากเหตุการณ์ในอดีตที่ปกปิดเอาไว้มาอย่างยาวนาน ดังนั้นเขาจึงใช้เหตุผลนี้ของตนเองในการที่จะสร้างระบบการปกครองนี้ขึ้นมาใหม่ และต่อมาซาฮีเกะมองว่าการทำลายระบบหมู่บ้านเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอต่อการสร้างสันติภาพแก่โลก ตัวเขาจึงมองถึงการทำลายผู้นำของแต่ละหมู่บ้านในขณะนั้นทุกคนอีกด้วย รวมไปถึงผู้คนที่ไม่เห็นด้วยกับการกระทำของเขา เพราะเขานั้นต้องการที่จะสร้างโลกขึ้นมาใหม่โดยมีเขาเป็นผู้ปกครองทุกอย่าง ไม่มีใครกล้าก่อให้เกิดความขัดแย้งซึ่งก็คือการควบคุมโลกด้วยความกลัวนั่นเอง และตัวเขานั้นพร้อมที่จะเป็นผู้แบกรับความเกลียดชังของคนทั้งโลกเอาไว้เอง ทำให้ตัวเขาในตอนนี้อยู่พร้อมที่จะสังหารทุกคนที่ขวางการกระทำของเขาไม่ว่าแม้แต่อาจารย์ หรืออดีตเพื่อนร่วมทีมที่เป็นเพื่อนสนิทที่สุดของเขาอย่างนาโรโตะที่เป็นตัวเอกของเรื่องที่ได้กล่าวไปในก่อนหน้านี้ว่าตัวเขานั้นไม่สนับสนุนกับแนวทางของซาฮีเกะที่มุ่งหวังจะปกครองทุกคนด้วยแนวทางนี้ จึงได้ต่อสู้กันในตอนสุดท้ายของการตุนเรื่องนี้เพื่อตัดสินว่าใครกันที่มีความคิดที่ถูกต้องเกี่ยวกับสันติภาพที่แท้จริงในโลกนี้

“ทั้งการพิพากษาและการประหาร ฉันจะเป็นคนทำเองทั้งหมด ฉันจะทำให้แน่ใจว่าความเกลียดชังทั้งหมดตกลงมาที่ฉันคนเดียว และนี่ก็จะช่วยรวมหมู่บ้านไว้ด้วยกัน

....โอคาเงะที่ฉันพูดถึง คือ คนที่จะส่องแสงไปยังความมืดมิดที่ระบอบไปทั่วทั้งห้า

หมู่บ้าน“

อุจิวะ ซาฮีเกะ ตอนที่ 694

จากที่กล่าวมาทำให้เห็นได้ว่าอุดมการณ์ทางการเมืองอีกแง่มุมหนึ่งที่ผู้เขียนสื้อออกมาผ่านตัวละครอุจิวะ ซาสึเกะนั้นคืออุดมการณ์ทางการเมืองแบบฟาสซิสต์ที่ Harmon (1964) อธิบายสรุปไว้ว่า อุดมการณ์ฟาสซิสต์เป็นทั้งระบอบและเป็นลัทธิที่ปฏิเสธหนทางและความต้องการสันติภาพ สงครามอย่างเดียวเท่านั้นที่พาพลังทั้งปวงของมนุษย์ขึ้นสูงในระดับดั่งเคียดสูงสุด และประทับเครื่องหมายของความมีศักดิ์ศรีให้กับคนที่มีความกล้าหาญเผชิญสงคราม ลัทธิฟาสซิสต์เชื่อทั้งในความศักดิ์สิทธิ์และความเป็นเอกภาพ ณ บัดนี้และตลอดไป ปฏิเสธหลักการทฤษฎีคอมมิวนิสต์ได้แย่งหลักการของทฤษฎีเสรีนิยมและประชาธิปไตย ชิงชิงความคิดเรื่องความเสมอภาคของมนุษย์ และชัยชนะอันดี สมุทรวนิช อธิบายลักษณะของฟาสซิสต์ ว่าประกอบด้วย

1. ความไม่มีศรัทธาในเหตุผล ไม่เชื่อว่ามนุษย์เป็นสัตว์ที่มีเหตุผล ย้ำการเคารพเพื่อฟังผู้นำความคิดของผู้นายอุมถูกต้องไม่ต้องการให้ผู้ได้ปกครองตั้งข้อสงสัยหรือวิพากษ์วิจารณ์ผู้นำ

2. ปฏิเสธแนวความคิดมนุษย์มีความเท่าเทียมกันย่ำว่าคนเราเท่าเทียมกันหรือไม่อยู่ที่กำลัง

3. นิยมการใช้กำลัง และความรุนแรง การเมืองเป็นการต่อสู้ระหว่างมิตรกับศัตรูผู้ที่ไม่มีความคิดตรงกับพวกเขาคือคนชั่วร้าย ต้องขจัดเสียให้สิ้นซาก

4. การปกครองที่ดีจะต้องเป็นการปกครองโดยชนชั้นนำ คนส่วนน้อยที่มีคุณสมบัติพิเศษบางประการ หรือมีกำลังอำนาจเท่านั้น จึงจะเข้าใจดีว่าอะไรเป็นสิ่งที่ดียิ่งที่สุด

สมเกียรติ วันทะนะ(2523) อธิบายแนวคิดพื้นฐานของฟาสซิสต์ว่ามี 7 ประการ ประกอบด้วยต่อต้านลัทธิเสรีนิยมต่อต้านลัทธิสังคมนิยม สังคมเป็นอินทรีย์ภาพ รัฐนิยม ชาตินิยม ผู้นำ และบรรษัทนิยม

แนวคิดพื้นฐานของฟาสซิสต์ที่ตรงกับแนวคิดของตัวละครนี้คือ

1.ต่อต้านลัทธิเสรีนิยม สอดคล้องกับอนุรักษนิยม ต้องการให้ผู้คนและคนในสังคมคิด และกระทำการใด ๆ ให้สอดคล้องกัน คือ “เอกภาพ”

2.ต่อต้านลัทธิสังคมนิยม ด้วยเหตุผลเดียวกับที่ต่อต้านเสรีนิยม เนื่องจากไม่ก่อให้เกิดเอกภาพ

3. ผู้นำ คือการให้ความสำคัญอย่างสูงในส่วนของผู้นำ ทำให้ระบบการเมืองไม่อยู่ในฐานะที่ไว้วางใจได้ ซึ่งเชื่อแต่ผู้นำหรือชนชั้นนำจำนวนน้อย และหลักการเมืองแห่งอำนาจมองว่าอำนาจกับพลังคือความถูกต้อง และการใช้อำนาจที่มีผลสัมฤทธิ์ผลสูงสุดคือสงคราม

จากที่กล่าวมาทำให้สามารถกล่าวได้ว่าตรงกับอุดมการณ์ทางการเมืองของตัวละครอย่างอุจิวะ ซาสึเกะ เลยก็ได้ซึ่งแสดงถึงผู้เขียนได้นำอุดมการณ์นี้แฝงเอาไว้ภายในตัวละครนั่นเอง

สรุป

จากการที่ได้ศึกษามุมมองในเรื่องของอุดมการณ์ทางการเมืองจากสองตัวละครเอกภายในการ์ตูนเรื่องนารูโตะ ทำให้ได้เห็นถึงความแตกต่างที่ชัดเจนในรูปแบบของอุดมการณ์ทางการเมืองแบบเสรีนิยม กับ แบบฟาสซิสต์ หรือ แบบสังคมนิยม กับ อนาธิปไตย ซึ่งมีมุมมองที่แตกต่างและตรงกันข้ามอย่างสิ้นเชิงผ่านมุมมองของนารูโตะ และ ซาสึเกะ จากเนื้อหาของหนังสือการ์ตูนนั้น ในภาพรวมจากการศึกษาคือผู้เขียนนั้นมีแนวโน้มที่จะทำให้ผู้ที่มีความคิดไปในทางที่รุนแรงฝ่ายแพ้นารูโตะ หรือกลุ่มเพื่อนนารูโตะที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองแบบเสรีนิยม กับสังคมนิยมที่เน้นถึงพลังแห่งความเป็นมิตรและความสามัคคีต่อกัน ซึ่งไม่มีตัวละครฝ่ายร้ายที่มีความคิดหรืออุดมการณ์ทางการเมืองแบบเผด็จการ หรือ ฟาสซิสต์ จะสามารถชนะทางตัวละครนารูโตะ

ได้เลย และสุดท้ายยังเป็นฝ่ายยอมรับว่าตนเองนั้นมีมุมมองที่ผิด และยอมรับในตัวของ นารูโตะอีกด้วย

แม้ว่าในท้ายที่สุด การต่อสู้ครั้งสุดท้ายเพื่อตัดสินชะตาของโลกนินจา ระหว่าง นารูโตะ กับ ซาสึเกะ ที่มีพลังทัดเทียมสูสีกัน ซึ่งผลออกมาคือทั้งคู่เสมอกัน ไม่มีฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่งชนะ และอยู่ในสภาพใกล้ตายทั้งคู่ แต่ระหว่างที่ยังมีสติหลงเหลืออยู่นารูโตะก็ได้บอกความในใจแก่ซาสึเกะถึงอุดมการณ์ของเขาที่จะทำให้ความขัดแย้งในโลกนินจา หายไปและหวังว่าจะเกิดสันติภาพขึ้นในอนาคต อีกทั้งไม่เคยแค้นและเข้าใจในการกระทำรวมถึงตัวตน ความรู้สึกภายในใจของซาสึเกะว่ารู้สึกยังงี้และทำไมถึงมี อุดมการณ์ที่รุนแรงแบบนี้ขึ้น เพราะเจ้าตัวก็เคยผ่านช่วงเวลาที่เราร้ายมาก่อน จึงหวังว่าสักวันซาสึเกะที่ นารูโตะมองว่าเป็นเพื่อนสนิทที่สุดในชีวิตของเขาจะข้ามผ่าน ความรู้สึกนี้ได้เช่นกัน และกล่าวว่าหากซาสึเกะยังไม่เข้าใจหรือพยายามจะทำลายทุกสิ่ง อีกนารูโตะนั้นก็จะตามไปหยุดซาสึเกะทุกครั้งไป ทำให้อุดมการณ์ที่แรงกล้าของนารูโตะ และความเข้าใจในตัวซึ่งกันและกันส่อไปถึงกันบังภายในจิตใจของซาสึเกะทำให้ เขานั้น เกิดมุมมองที่เขาคิดว่าการทำแบบนี้ไปรังแต่จะสร้างความเกลียดชังขึ้นภายในโลกนินจา อย่างไม่จบสิ้น และตัวเขานั้นก็ไม่เคยก้าวข้ามนารูโตะได้เลยสักที จึงทำให้ซาสึเกะ ยอมรับในตัวนารูโตะและเปลี่ยนอุดมการณ์มาเป็นผู้ที่ยอมสละชีพเพื่อปกป้องหมู่บ้าน และทุกคนได้เช่นเดียวกับนารูโตะและยอมรับผลการกระทำในตอนท้ายที่สุดด้วยการเป็นผู้ดูแลความสงบสุขภายในโลกจากเบื้องหลังเพื่อเฝ้าบัพที่ตนได้กระทำลงไปจากการคิดทำลายล้างโลกนินจาตนเอง ซึ่งสุดท้ายทั้งคู่ก็รอดชีวิตมาได้ และโลกนินจา ก็พบกับสันติภาพตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาในตอนอวสานหรือตอนจบของเรื่อง

จากที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่าผู้เขียนนั้นมีอุดมการณ์ทางการเมืองแบบเสรีนิยมและสังคมนิยมที่สื่อและสอตแทรกผ่านตัวละครพระเอกอย่างนารูโตะ เพราะว่าการที่เน้นย้ำถึงแนวคิดของสองอุดมการณ์นี้ผ่านตัวละครนารูโตะในหลายเหตุการณ์

หลักของเรื่อง ที่สุดท้ายตัวร้ายที่คิดตรงข้ามก็พ่ายแพ้ให้กับนารูโตะที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองสองรูปแบบนี้รวมไปถึงตัวเอกอย่างซาสึกะที่ผู้เขียนใส่บริบทให้เป็นคู่แข่งของนารูโตะซึ่งมีพลังและความสามารถที่ทัดเทียมกันก็ยังปรับเปลี่ยนอุดมการณ์มาเป็นรูปแบบเดียวกับนารูโตะในตอนสุดท้ายของเรื่อง ทำให้สิ่งเหล่านี้เป็นข้อเท็จจริงที่ว่าผู้เขียนการตูนเรื่องนี้สนับสนุนและส่งเสริมถึงอุดมการณ์ทางการเมืองแบบเสรีนิยมกับสังคมนิยมมายังผู้อ่าน ผ่านการกระทำของนารูโตะ ตัวเอกของเรื่องมาเป็นเวลานาน และนารูโตะไม่เคยที่จะเปลี่ยนแปลงแนวทางกับอุดมการณ์ทางการเมืองของเขาซึ่งเป็นสิ่งที่เจ้าตัวย้ำกับยืนยันต่อผู้อื่นอีกทั้งสอนให้ผู้อื่นเข้าใจถึงสิ่งนี้ด้วย ทำให้เห็นคือสิ่งที่ผู้ศึกษาได้เห็นถึงข้อสนับสนุนในอุดมการณ์กับการส่งเสริมของผู้เขียนผ่านการตูนเรื่องนี้นั่นเอง และกล่าวได้ว่าการตูนนารูโตะนี้มีเนื้อหาที่สามารถศึกษาต่อในอีกหลาย ๆแง่มุมได้เป็นอย่างดี ทำให้จัดว่าเป็นวรรณกรรมระดับโลกสำหรับผู้ศึกษาเลยก็ว่าได้ ดังนั้นจึงขอสรุปว่าอุดมการณ์ทางการเมืองแบบเสรีนิยม กับสังคมนิยม คืออุดมการณ์ทางการเมืองของผู้เขียนการตูนเรื่องนี้ที่สนับสนุนส่งเสริมและถ่ายทอดมายังผู้อ่านทุกคนผ่านงานเขียนเชิงการตูนวรรณกรรมเรื่องนี้นั่นเอง

บรรณานุกรม

- มาซาชิ คิชิมโตะ (Masashi Kishimoto). (2540-2558). นารูโตะ นินจาคาถาโอ้โฮเฮะ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ เนชั่นเ็ดดูเทนเมนท์.
- ลงทุนแมน. (2560). เคยสงสัยไหมการตูนเรื่องไหนขายดีที่สุด. ค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2563 จาก <https://www.blockdit.com/posts/5b30b10a076e65512a686d00>

Yomiuri. (2562). 「NARUTO—ナルト—」 作者・岸本斉史さん 新連載『サムライ⁸(エイト)八丸伝(ハチマルデン)』 スタート 君も完璧じゃなくていい.

ค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2563 จาก

<https://www.yomiuri.co.jp/culture/20190502-OYT1T50164/>

ปธาน สุวรรณมงคล. (ม.ป.ป.). เสรีนิยม ค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2563 จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=%E0%B9%80%E0%B8%AA%E0%B8%A3%E0%B8%B5%E0%B8%99%E0%B8%B4%E0%B8%A2%E0%B8%A1>

ชาญชัย คุ่มปัญญา. (2556). **อุดมการณ์ทางการเมือง (2) อุดมการณ์เสรีนิยม**. ค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2563 จาก <http://www.chanchaivision.com/2013/07/fundamental-politics-ideology-2.html>

สมเกียรติ วันทะนะ. (2523). **อุดมการณ์ทางการเมืองร่วมสมัย**. นครปฐม: ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรม การเกษตรแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.

เสน่ห์ จามริก. (2515). **สังเขปประวัติและผลงาน 85 ปี ศาสตราจารย์ เสน่ห์ จามริก และความคิดทางการเมือง จากเปลโด้ถึงปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (ม.ป.ป.). **อุดมการณ์ทางการเมือง**. กรุงเทพฯ:เคล็ดไทย.

Roles of Village Headmen for Village Strengthening A Case study of Pho Si Su Wan District, Sisaket province

Chayada Phasuthanarat^{*}

Abstract

The research “Roles of Village Headmen for Village Strengthening. A Case study of Pho Si Su Wan District, Sisaket province” aimed to study the village headman’s role and duty in strengthening village stability, finding the factors which influence the headman’s village management ability, and study issue, obstacle, and suggestion about how the headman performed their duty. This research used the qualitative research method, documentary research, and in-depth interview. Data was collected from informants and samples, five from the sheriff, an assistant district officer, and ten village headmen. The research found that the village headman in Pho Si Su Wan District, Sisaket province, was tasked with strengthening the village by demonstrating Mintzberg's Managerial Roles. The crucial roles were to strengthen their village by doing one's duty according to law and legislation, cooperating with local's administrative organizations, and performing their duty in correspondence with the local norm and people's expectations. Factors that promote village strength are the

^{*} M. Pol. Sc. Candidate, Faculty of Political Sciences, Ramkhamhaeng University.

^{**} Received May 17, 2022; Revised June 27, 2022; Accepted June 28, 2022

headman's ability, good teamwork, and the leader's morality. While the discouraging issues are that most headmen are unfamiliar with new technology and innovation, non-overlapping and integrated government directives helped alleviate the headman's duty, fiscal constraints impacted village infrastructure and may require villagers to sacrifice something, and lastly, villagers' misinformation.

Keywords: Headman, Role, Village strengthen.

บทบาทของผู้ใหญ่บ้าน ในการสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน กรณีศึกษาอำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ

นางสาวชญาดา ภาสุธนรัฐ*

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัย เรื่อง “บทบาทของผู้ใหญ่บ้าน ในการสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน กรณีศึกษาอำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาบทบาทและหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน ในพื้นที่อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งในการบริหารงานหมู่บ้านโดยผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ และศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ โดยการศึกษาในครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากการสัมภาษณ์จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชา ได้แก่ นายอำเภอ และปลัดอำเภอประจำตำบล จำนวน 5 คน และประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 10 คน ผลการศึกษาวิจัย พบว่า พบว่าผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ มีหน้าที่ในการสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน โดยแสดงออกซึ่งบทบาทใน

* นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

** ได้รับบทความ 17 พฤษภาคม 2565; แก้ไขปรับปรุง 27 มิถุนายน 2565; อนุมัติให้จัดพิมพ์ 28 มิถุนายน 2565

การบริหารจัดการตามตัวแบบของมินซ์เบิร์ก (Mintzberg's Managerial Roles) โดยมีบทบาทสำคัญ คือ ในการสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านโดยปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องตามอำนาจหน้าที่ของตำแหน่ง ประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ และทำหน้าที่ตามความคาดหวังของประชาชนในหมู่บ้านตามประเพณีและวัฒนธรรมที่เคยปฏิบัติต่อกันมา ส่วนปัจจัยที่ทำให้เกิดความเข้มแข็งของหมู่บ้านคือ การที่ผู้ใหญ่บ้านมีความรู้ความสามารถ มีทีมงานที่ดี และมีคุณธรรมจริยธรรมในการครองตนในตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการสร้างความเข้มแข็ง คือ การใช้และเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ยังคงเป็นจุดอ่อนของผู้ใหญ่บ้านโดยส่วนใหญ่ การสั่งงานของส่วนราชการที่ไม่ทันสมัยและบูรณาการการทำงานจะสามารถลดภาระหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านได้ ข้อจำกัดด้านงบประมาณทำให้การสร้างโครงสร้างพื้นฐานของหมู่บ้านในบางครั้งต้องอาศัยความเสียสละของประชาชนในหมู่บ้าน ประเด็นสุดท้ายคือการรับทราบข้อมูลข่าวสารที่ไม่ถูกต้องของประชาชน

คำสำคัญ : ผู้ใหญ่บ้าน บทบาท การสร้างความเข้มแข็งแก่หมู่บ้าน

บทนำ

หมู่บ้านถือเป็นหน่วยปกครองที่เล็กที่สุดกำหนดขึ้นตาม ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 เป็นโครงสร้างทางการปกครองในระดับพื้นฐานที่เล็กที่สุดของประเทศที่มีความสำคัญ ถือเป็นรากฐานที่สำคัญของประเทศ เป็นจุดแตกหักของการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล กระทรวง กรม และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยในหมู่บ้านหนึ่งจะมีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่เป็นหัวหน้าราษฎร

อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณเป็นอำเภอที่มีสภาพสังคมในพื้นที่เป็นสังคมที่มีวัฒนธรรมการพึ่งพาผู้นำ โดยเฉพาะวัฒนธรรมทางการเมืองที่ยึดโยงอยู่กับผู้ปกครองท้องถิ่นอย่างมาก ประกอบกับการพัฒนาด้านคุณภาพชีวิต ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะ ด้านรายได้ของประชาชนยังอยู่ในระดับต่ำ สภาพสังคมชนบทและยังขาดการเข้าถึงแหล่งงานและแหล่งเงินทุน ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณยังคงต้องพึ่งพาอำนาจและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านเพื่อเป็นตัวกลางในการประสานและรายงานความเดือดร้อนไปสู่ส่วนราชการ รวมทั้งราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคยังคงต้องขับเคลื่อนงานผ่านตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านไปสู่ระดับหมู่บ้าน เพื่อให้ผู้ใหญ่บ้านเป็นตัวแทนของรัฐในการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลให้บรรลุผลในพื้นที่ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจการศึกษาบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในการสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน กรณีศึกษาอำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ที่นำไปสู่การกำหนดแผนการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ใหญ่บ้านให้สามารถปฏิบัติงานในระดับหมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทราบถึงบทบาทที่แท้จริงของผู้ใหญ่บ้านในการสร้างความเข้มแข็งในหมู่บ้าน พื้นที่อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาบทบาทและหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน ในพื้นที่อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ
2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการบริหารงานหมู่บ้านโดยผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ
3. ศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของ ผู้ใหญ่บ้าน ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และกฎหมายอื่น ๆ ที่บัญญัติอำนาจและหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านไว้ รวมทั้งการดำเนินการปฏิบัติงานตามนโยบายรัฐ การปฏิบัติงานประจำกระทรวง ทบวง กรม และการกิจตาม ลักษณะพื้นที่ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ใหญ่บ้าน และนายอำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ ปลัดอำเภอประจำตำบล และกำนัน อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ มี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา โดยผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (Key informant) ประกอบด้วย 1) ผู้ใหญ่บ้าน และ 2) ผู้บังคับบัญชา ประกอบด้วย นายอำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ ปลัดอำเภอประจำตำบล และกำนัน อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ ระยะเวลา ระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ - เมษายน 2565

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รับทราบบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านอย่างชัดเจน เพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน อย่างแท้จริง
2. ทำให้ทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของ หมู่บ้านโดยผู้ใหญ่บ้าน
3. ทำให้ทราบปัญหา อุปสรรค แนวทางการแก้ไขและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน สามารถนำไปพัฒนารูปแบบการปกครองท้องที่และ สร้างกระบวนการทำงานระหว่างหมู่บ้าน ตำบล อำเภอและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การทบทวนวรรณกรรม

งานวิจัยชิ้นนี้ได้ทบทวนวรรณกรรมอ้างอิงแนวคิดการบริหารจัดการตามตัวแบบของมินซ์เบิร์ก (Mintzberg's Managerial Roles) ซึ่งกล่าวไว้ว่าบทบาทในการบริหารจัดการควรมี 10 บทบาท โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 หมวดหมู่ได้แก่ บทบาทในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Roles) บทบาทด้านข้อมูลข่าวสาร (Informational Roles) และบทบาทด้านการตัดสินใจ (Decisional Roles) ในกระบวนการซึ่งจะแสดงบทบาทเหล่านี้ ผู้นำจะต้องแสดงบทบาทใน 10 ด้านซึ่งเชื่อมโยงกัน และศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับผู้ใหญ่วัยรุ่น รวมถึงทฤษฎีภาวะผู้นำของเบิร์นสรุปลักษณะผู้นำเป็น 3 แบบ ได้แก่ 1) ผู้นำการแลกเปลี่ยน (Transactional Leadership) 2) ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) และ 3) ผู้นำจริยธรรม (Moral Leadership)

วิธีดำเนินงานวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของผู้ใหญ่วัยรุ่น ในการสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน กรณีศึกษาอำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ ในรูปแบบการศึกษาวิจัยคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยเหตุผลและรายละเอียด ดังนี้ 1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ทบทวนวรรณกรรม (Review Literature) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่วัยรุ่น จากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ 2. การวิจัยเชิงคุณภาพโดยวิธีการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อสอบถามความคิดเห็นจากผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (Key Informant)

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “บทบาทของผู้ใหญ่บ้าน ในการสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน กรณีศึกษาอำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ การที่ผู้ศึกษาสนใจถึง “บทบาท” ผู้ใหญ่บ้าน ในการสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน กรณีศึกษาอำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญที่ปกครองดูแลหมู่บ้านที่เป็นรากฐานที่สำคัญของประเทศ เป็นจุดแตกหักของการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล กระทรวง กรม และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาท ได้แก่ 1) บทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทย 2) หน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการหรือตามที่กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานอื่นของรัฐและ งานตามนโยบายของรัฐบาล ในฐานะกลไกของรัฐ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการบริหารงานหมู่บ้าน ประกอบด้วย (1) ความสามารถของผู้ใหญ่บ้าน (2) สร้างทีมงานและเครือข่ายในการทำงาน โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) (3) การสร้างการรับรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับ บทบาทและหน้าที่ระหว่างปกครองท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (3) ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับคนในพื้นที่จะทำให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่นและไม่ติดขัด (4) การบูรณาการความรู้ ระหว่างคนรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ (5) การถ่ายทอดนโยบายของผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป เช่น กำนัน ปลัดอำเภอ และนายอำเภอ ต้องมีความชัดเจน การมั่นใจว่านโยบายที่ถ่ายทอดออกไปผู้นำไปปฏิบัติก็จะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน (6) การส่งเสริมขวัญและกำลังใจให้กับผู้ใหญ่บ้าน (7) การประสานความสามัคคีในหมู่บ้าน (8) ประชาชนในหมู่บ้านต้องมีความตื่นตัวทางการเมือง (9) การให้ความสำคัญกับการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ 4 ปี เพื่อทราบข้อเด่นข้อด้อยของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน (10) ความเสียสละและการอุทิศตนของผู้ใหญ่บ้าน

(11) ผู้ใหญ่บ้านที่มีวิสัยทัศน์ ตั้งเป้าหมาย และวางแผนการทำงาน (12) ผู้ใหญ่บ้านต้องมีจริยธรรม (12) รักและภาคภูมิใจในสถาบันกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้สมกับคำกล่าวที่ว่า “ราชสีห์ ผู้รักดีต่อแผ่นดิน” (13) ผู้ใหญ่บ้านต้องเป็นผู้ไม่หยุดเรียนรู้ (14) การมีทีมงานที่ดี (15) ทักษะการเป็นผู้ประสาน

3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน (1) ส่งเสริมจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง (2) การต้องสร้างการตระหนักรู้ให้กับผู้ดำรงตำแหน่งว่าผู้ที่เข้ามาต้องมีความเสียสละ และเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ (3) เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ยังคงเป็นจุดอ่อนของผู้ใหญ่บ้านโดยส่วนใหญ่ ซึ่งกรมการปกครองควรส่งเสริมและมีการจัดฝึกอบรมพัฒนาทักษะด้านดังกล่าวให้กับผู้ใหญ่บ้าน (4) การสั่งงานที่ไม่ทับซ้อนก็จะสามารถลดภาระหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านได้ (5) ข้อจำกัดด้านงบประมาณทำให้การสร้างโครงสร้างพื้นฐานของหมู่บ้านในบางครั้งต้องอาศัยความเสียสละของประชาชนในหมู่บ้าน (6) การรับทราบข้อมูลข่าวสารที่ไม่ถูกต้องของประชาชน (7) ระเบียบ กฎหมายที่มาสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

การอภิปราย

จากการศึกษาพบว่าผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ มีหน้าที่ในการสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน โดยสามารถวิเคราะห์การแสดงออกซึ่งบทบาทในการบริหารจัดการตามตัวของมินซ์เบิร์ก (Mintzberg's Managerial Roles) ใน 3 หมวดหมู่ 10 บทบาท ได้แก่ 1) บทบาทหัวโขน (Figurehead) ผู้ใหญ่บ้านต้องแสดงบทบาทที่ประชาชนใน 2) บทบาทด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย 3) บทบาทด้านรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และบทบาทด้านการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน 2) บทบาทผู้นำ (Leader) ผู้ใหญ่บ้านต้องแสดงบทบาทโดยใช้ภาวะของผู้นำ 3) บทบาทผู้ประสานงาน (Liaison) ผู้ใหญ่บ้านจำเป็นต้องแสดง

บทบาทในการประสานงานกับภายนอกองค์กรที่นอกเหนือสายบังคับบัญชา 4) บทบาทผู้ติดตามข้อมูล (Monitor) บทบาทของผู้ใหญ่บ้านในด้านนี้คือการทราบปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ 5) บทบาทผู้เผยแพร่ข้อมูล (Disseminator) โดยมีบทบาทด้านการสร้างการรับรู้สู่ชุมชน 6) บทบาทโฆษก (Spokesman) ผู้ใหญ่บ้านจำเป็นต้องส่งต่อข้อมูล รวมทั้งงานด้านการข่าว 7) บทบาทผู้ประกอบการ (Entrepreneur) ผู้ใหญ่บ้านต้องมีการตัดสินใจเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหมู่บ้านและจัดการสภาพแวดล้อมในหมู่บ้าน ริเริ่มแผนงานหรือโครงการใหม่ ๆ และกำกับติดตามให้เป็นไปตามแผน 8) บทบาทผู้แก้ไขปัญหาที่อยู่นอกเหนือการควบคุม (Disturbance Handler) ผู้ใหญ่บ้านแสดงบทบาทนี้ผ่านการเตรียมความพร้อมและคาดการณ์ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น 9) บทบาทผู้จัดสรรและกระจายทรัพยากร (Resource Allocator) การแสดงออกบทบาทในด้านนี้ของผู้ใหญ่บ้านต้องอาศัยทักษะการบริหารจัดการที่ดี และ 10) บทบาทผู้เจรจาต่อรอง (Negotiator) บทบาทนี้มักเกิดขึ้นเมื่อมีการโต้เถียงกัน ประนีประนอมข้อพิพาท

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานของผู้ใหญ่บ้านสามารถจำแนกปัจจัยออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอกหมู่บ้าน ได้แก่ ระเบียบกฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่ผู้ใหญ่บ้าน ผู้บังคับบัญชา ได้แก่ นายอำเภอ ปลัดอำเภอและกำนัน 2. สิ่งแวดล้อมภายในหมู่บ้าน ได้แก่ วัฒนธรรมภายในหมู่บ้าน หากยังคงเป็นวัฒนธรรมที่พึ่งพาอาศัยกันหรือถ้อยทีถ้อยอาศัยก็จะเกิดความสามัคคีในหมู่บ้านการทำงานก็เป็นไปโดยราบรื่น นอกจากนี้ รวมถึงทีมงานของผู้ใหญ่บ้านซึ่งคือคณะกรรมการหมู่บ้านด้วย 3. ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวของผู้ใหญ่บ้านเอง ได้แก่ บุคลิกภาพ ความสามารถเฉพาะบุคคล ประสบการณ์ทำงานของแต่ละคน ทักษะการทำงาน ความสนใจในเรื่องการทำงานของแต่ละบุคคล และจริยธรรมผลจากการศึกษานำมาซึ่งข้อเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเงื่อนไขของปัญหาใน

การเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้กับการพัฒนาศักยภาพผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้

ทั้งนี้ จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการบริหารงานหมู่บ้าน โดยผู้ใหญ่บ้าน สามารถแบ่งแต่ละปัจจัยวิเคราะห์ตามทฤษฎีของเบิร์น ได้ดังนี้

1) ผู้นำการแลกเปลี่ยน (Transactional Leadership) ผู้ใหญ่บ้านต้องรับรู้ว่าประชาชนต้องอะไร และพยายาม ที่จะทำหน้าที่ให้ความต้องการเหล่านั้นได้รับการตอบสนอง ประกอบด้วยปัจจัยที่ผู้ใหญ่บ้านและประชาชนในหมู่บ้านมีการและเปลี่ยนแปลงซึ่งกันและกัน และสิ่งแลกเปลี่ยนนั้นต่อมากลายเป็นประโยชน์ร่วมกัน

2) ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) ประกอบด้วยปัจจัย (1) ผู้ใหญ่บ้านต้องมีเป้าหมายที่จะเปลี่ยนหมู่บ้านที่ตนเองปกครองไปสู่การพัฒนาหรือเป้าหมายที่ดีกว่า (2) ผู้ใหญ่บ้านต้องกล้าทำสิ่งที่แตกต่างเพื่อผลลัพธ์ที่ต่างออกไป (3) เชื่อมั่นในคนอื่น ผู้ใหญ่บ้านไม่สามารถทำงานให้เสร็จโดยคนเดียวได้ จำเป็นต้องอาศัยการสร้างทีมงาน (4) คุณค่าจากการทำงานในตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านคือการสร้างให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม (5) เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อตอบสนองกับความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นตลอดเวลา (6) ต้องมีความยืดหยุ่นและปรับตัวให้สามารถจัดการปัญหาที่มีความสลับซับซ้อน ความคลุมเครือ และความไม่แน่นอนได้โดยการกำหนดขั้นตอนและวางแผนการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ (7) เป็นผู้มองการณ์ไกล ปัจจัยที่จะทำให้หมู่บ้านเกิดความเข้มแข็งได้ก็ด้วยผู้ใหญ่บ้านต้องมีวิสัยทัศน์

3) ผู้นำจริยธรรม (Moral Leadership) ผู้ใหญ่บ้านต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตตรงไปตรงมาตามกฎหมายและตามทำนองคลองธรรม โปร่งใสเปิดเผยข้อมูล และตรวจสอบได้ ไม่แสดงออกถึงพฤติกรรมที่มีนัยยะเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ อันสามารถเป็นแบบอย่างให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน

สรุป

จากการศึกษาเรื่องบทบาทของผู้ใหญ่บ้าน ในการสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน กรณีศึกษาอำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านโดยปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องตามอำนาจหน้าที่ของตำแหน่ง ประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ และทำหน้าที่ตามความคาดหวังของประชาชนในหมู่บ้านตามประเพณี และวัฒนธรรมที่เคยปฏิบัติต่อกันมา ส่วนปัจจัยที่ทำให้เกิดความเข้มแข็งของหมู่บ้านคือ การที่ผู้ใหญ่บ้านมีความรู้ความสามารถ มีทีมงานที่ดี และมีคุณธรรมจริยธรรมโดยเฉพาะในการครองตนในตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ประเด็นสุดท้ายปัญหาและอุปสรรค คือ ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน การเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ยังคงเป็นจุดอ่อนของผู้ใหญ่บ้านโดยส่วนใหญ่ การสั่งงานของส่วนราชการที่ไม่ทันสมัยก็จะสามารถลดภาระหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านได้ ข้อจำกัดด้านงบประมาณ ทำให้การสร้างโครงสร้างพื้นฐานของหมู่บ้านในบางครั้งต้องอาศัยความเสียสละของประชาชนในหมู่บ้าน และการรับทราบข้อมูลข่าวสารที่ไม่ถูกต้องของประชาชน

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษานำมาซึ่งข้อเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเงื่อนไขของปัญหาในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้กับการพัฒนาศักยภาพผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้หมู่บ้าน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย/การบริหาร

1) ด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง กรมการปกครองควรมีการทบทวนและปรับปรุงระเบียบ กฎหมาย และข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) เพื่อให้ผู้ใหญ่บ้านสามารถก้าวทันความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว กรมการปกครองควรบรรจุเรื่องพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีขั้นพื้นฐานเข้าไปในการฝึกอบรมหลักสูตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน รวมทั้งสนับสนุนเครื่องมือสื่อสารสำหรับผู้ใหญ่บ้านให้ใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี

3) การกำหนดค่าตอบแทนและสวัสดิการอื่น ๆ ให้กับผู้ใหญ่บ้าน ให้เหมาะสมกับภารกิจที่ล้นมือ

2. ข้อเสนอแนะด้านการปฏิบัติ

1) ควรดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน โดยสะท้อนการทำงานอย่างแท้จริง และให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการให้มากที่สุด

2) ผู้ใหญ่บ้านควรประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนในหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ถือเป็น การเสริมสร้างและฝึกฝนวิถีชีวิตประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน

3) ผู้ใหญ่บ้านในฐานะบุคคลที่มีอำนาจปกครองตามกฎหมายและเป็นผู้นำของทุกคนในหมู่บ้านควรให้ความสำคัญกับคนทุกรุ่น

3. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาถึงการรับรู้และความคิดเห็นของประชาชนในอำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษที่มีต่อบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในการสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน เพื่อให้ได้รับทราบถึงการรับรู้และความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ซึ่งจะช่วยให้ทำความเข้าใจบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในมุมมองที่ลึกยิ่งขึ้น

2) ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกันออกไป ตามภูมิภาค สภาพเศรษฐกิจ หรือสภาพสังคมที่มีความแตกต่างกันในการสร้างความเข้มแข็งระดับหมู่บ้านเพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มากำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ที่มีลักษณะเฉพาะต่อไป

บรรณานุกรม

จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์. (2532). **สังคมวิทยา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คณาจารย์สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. (2556). **หลักการจัดการและองค์การ**. กรุงเทพมหานคร: ทริปเพิลเอ็ดดูเคชั่น จำกัด.

จารุพร เพ็งสกุล. (2545). **ความคาดหวังของผู้นำชุมชนต่อบทบาทนักพัฒนาในการสร้างเสริมความเข้มแข็งแก่ชุมชนพื้นที่การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการสร้างเสริมความเข้มแข็งของ ชุมชนเพื่อเผชิญปัญหาวิกฤตภาคใต้**. (วิทยานิพนธ์ปราชญ์บัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, สาขาการพัฒนารวมชน.

ชัยธวัช เนียมศิริ. (2561). **ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพในยุค Thailand 4.0 กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น**. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 60). วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ.

จิตยา สุวรรณะชญ. (2527). **สังคมวิทยา**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

เนตรพัฒนา ยาวีราข. (2552). **ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพมหานคร:
บริษัท ทริปเพิ้ลกรุ๊ป จำกัด.

ประมวล รุจนเสรี. (2547). “บทบาทหน้าที่ตามกฎหมายของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน”.
วารสารกำนันผู้ใหญ่บ้าน 57, 3(มี.ค.47): 13-19.

พรนพ พุกกะพันธ์. (2554). **ภาวะผู้นำและแรงจูงใจ**. กรุงเทพมหานคร: จามจุรียีโพร
ดักท์

สรายุทธ์ หอมจันทร์. (2562). ”ภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านที่ส่งผลต่อการบริหาร
ราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี.” **วารสาร รัฐศาสตร์ปริทรรศน์**
7(1).

เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. (2536). การวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำและพฤติกรรมผู้นำ.
ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท หน่วยที่ 9.
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Strengthens the Phaniat community in Phaniat Sub-district, Khok Samrong District, Lop Buri Province.

Jitviphat Nurat *

Teerapon Kreangpun **

Abstract

This study aims to investigate participation that strengthens the Phaniat community in Phaniat Sub-district, Khok Samrong District, Lop Buri Province. The researcher employed the qualitative research method to study social, political, and cultural phenomena such as cooperation between community leaders, members, and youths. The important informants in the semi-structure interview included the Khok Samrong sheriff, the Khok Samrong assistant district officer, the chief administrator of the Phaniat subdistrict administrative organization, the deputy chief administrator of the Phaniat subdistrict administrative organization, chief of the chief administrator of the SAO subdivision, chief of the public works

* M. Pol. Sc. Candidate, Faculty of Political Sciences, Ramkhamhaeng University.

** Lecturer, Department of Public Administration, Faculty of Political Science, Ramkhamhaeng University.

*** Received April 29, 2022; Revised June 24, 2022; Accepted June 27, 2022

section, chief of the finance section, Phaniat villager elder and headman, two representatives from every villager, in a total of twenty-eight person.

The conclusion uncovered four steps for strengthening the Phaniat community. 1) Decision-making: the chief administrator of the Phaniat SAO decided to initiate the project. 2) Executing the project: community leaders, youths, villagers, and other organizations participated in activities. 3) Beneficiary receivers: community leaders, youths, and villagers received a benefit from the public interest. 4) Assessment: the chief administrator of the Phaniat SAO, villages elders, and headmen participated in the project's evaluation.

The process of strengthening the Phaniat community began with narcotics, community fragmentation, and nonparticipation by all involved parties. Strengthening the Phaniat community began with problem sharing led by the chief administrator of the Phaniat SAO and Phaniat villages elders and then grew to include numerous collaborative projects. Community leaders are the key to community strengthening succession.

Strengthening the Phaniat community was the chief administrator of the Phaniat SAO's idea; the initial fund came from his pocket. Subsequently, Phaniat villagers' elders participated in and ran numerous activities that fostered community unity, reduced the narcotics problem, and earned recognition from Privy Councilor as a meritorious sub-district.

After that, government, private, and independent organizations funded a variety of activities to ensure the project's continuation.

Keywords: Community Building, Strengthening Community.

รูปแบบการสร้างชุมชนเข้มแข็งของชุมชนเพนียด อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

จิตต์วิวัฒน์ นุรัตน์*

ธีระพล เกรียงพินธุ์**

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการสร้างชุมชนเข้มแข็งของชุมชนเพนียด เพื่อศึกษากระบวนการขับเคลื่อนชุมชนเข้มแข็งของชุมชนเพนียด และเพื่อศึกษารูปแบบการสร้างชุมชนเข้มแข็งของตำบลเพนียด อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษารูปแบบการขับเคลื่อนจากปรากฏการณ์ (phenomena) ทางสังคม การเมือง และวัฒนธรรม ในพื้นที่ตำบลเพนียด อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี เช่น การร่วมมือกัน

* นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

** อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาการบริหารรัฐกิจ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

*** ได้รับบทความ 29 เมษายน 2565; แก้ไขปรับปรุง 24 มิถุนายน 2565; อนุมัติให้จัดพิมพ์ 27 มิถุนายน 2565

ของผู้นำชุมชนแต่ละภาคส่วน ประชาชน และเยาวชนในชุมชน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย นายอำเภอโคกสำโรง ปลัดอำเภอโคกสำโรง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเพนียด รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเพนียด หัวหน้าสำนักงานปลัด หัวหน้าส่วนงานช่าง หัวหน้าส่วนงานคลัง กำนันและผู้ใหญ่บ้าน ตำบลเพนียด อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ตัวแทนประชาชนในชุมชน หมู่บ้านละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 28 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก คือแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview)

ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการสร้างชุมชนเข้มแข็งของตำบลเพนียด อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่าผู้นำชุมชน คือนายกององค์การบริหารส่วนตำบลเพนียด เป็นผู้ตัดสินใจในการดำเนินโครงการเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ พบว่าผู้นำชุมชน เยาวชน และชาวบ้าน รวมไปถึงหน่วยงานต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่าผู้นำชุมชน เยาวชน ชาวบ้านในตำบลเพนียดมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ส่วนรวมของชุมชน และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่าผู้นำชุมชน ได้แก่ นายกององค์การบริหารส่วนตำบลเพนียด กำนันตำบลเพนียด ผู้ใหญ่บ้าน ได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของ โครงการหรือกิจกรรม

โดยในส่วนของการขับเคลื่อนการขับเคลื่อนชุมชนเข้มแข็งของชุมชนเพนียด นั้นเริ่มจากปัญหาด้านยาเสพติด ปัญหาความแตกแยกของชุมชน และปัญหาขาดการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน หน่วยงานราชการพื้นที่ ประชาชนตำบลเพนียด การเริ่มเข้าสู่กระบวนการขับเคลื่อนความเข้มแข็งนั้นเริ่มจากการแบ่งปันปัญหาร่วมกัน โดยมีแกนนำหลักคือ นายกององค์การบริหารส่วนตำบลเพนียด กำนันตำบลเพนียด และริเริ่มใน

การดำเนินโครงการต่าง ๆ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน จะเห็นได้ว่าผู้นำชุมชนทำให้การขับเคลื่อนชุมชนเข้มแข็งประสบความสำเร็จ

รูปแบบการสร้างชุมชนเข้มแข็งของตำบลเพนียด อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ชุมชนเข้มแข็งของตำบลเพนียดเกิดขึ้นจากความคิดริเริ่มของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพนียด โดยเงินทุนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นของนายกฯ เองทั้งหมด จากนั้นกำนันตำบลเพนียดได้เข้ามาช่วยนายกฯ ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน ทำให้เกิดความสามัคคี ปัญหาเสียดุลลดลง ต่อมาองค์มนตรีให้ความสนใจในการดำเนินกิจกรรมของชุมชนจน ได้รับเลือกจากองค์มนตรีให้เป็นตำบลคุณธรรม รวมไปถึงหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน องค์กรอิสระ ได้ให้งบประมาณสนับสนุนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ชุมชนมีการ ดำเนินงานสร้างชุมชนเข้มแข็งให้เกิดความยั่งยืน

คำสำคัญ : การสร้างชุมชน ชุมชนเข้มแข็ง

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ตามมาตรา 64 รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว การจัดทำกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วยยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้ ในสมัย

รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) เพื่อเป็นเป้าหมายสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศชาติให้เป็นไปอย่างยั่งยืน ทั้งนี้รัฐบาลมีนโยบายมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในสังคมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9) ทั้งนี้ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ รวม 6 คณะ อันประกอบด้วย 1) ด้านความมั่นคง 2) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน 3) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ 4) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม 5) ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 6) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญทั้ง 6 ด้าน ซึ่งแต่ละด้านได้กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายเพื่อการขับเคลื่อนประเทศให้เกิดความเจริญในระยะยาว โดยหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศคือประชาชน เพราะการเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนให้มีความรู้ และมีการศึกษาจะทำให้มีหลักคิดพิจารณาตามความเป็นจริง ทำให้เกิดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และรู้จักสิทธิที่ตนมี รวมทั้งเคารพสิทธิของผู้อื่น

การสร้างชุมชนให้มีความเข้มแข็ง เป็นกระบวนการพื้นฐานในการพัฒนาประชาชนในแต่ละชุมชนให้มีความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง และแก้ไขปัญหาในเบื้องต้นที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยเริ่มต้นจากตัวผู้นำในชุมชนที่มีความสามารถในตนเอง และพร้อมที่จะสร้างการเรียนรู้ร่วมกันกับคนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยพื้นฐานทางความคิด ความเชื่อ คุณค่าดั้งเดิม ภาษา วัฒนธรรม และศาสนา ซึ่งเป็นวิถีชีวิตดั้งเดิมในชุมชนมาใช้ในการหล่อหลอมความสัมพันธ์ของคนในชุมชนให้เกิดความร่วมมือร่วมใจขึ้นในชุมชนนั้น อย่างไรก็ตามชุมชนที่สามารถพึ่งพาอาศัย และ

มีความเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน ทำให้มีศักยภาพในการเข้าจัดการปัญหาภายในชุมชนด้วยสมาชิกในชุมชนของตน และภายใต้ความร่วมมือของคนในชุมชน นอกจากนี้ อาจจะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานหรือองค์กรจากภายนอกชุมชนก็ได้

ชุมชนเพนียด เป็นตัวอย่างของชุมชนหนึ่งที่สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนฯ ด้วยรูปแบบที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชนฯ โดยมุ่งเน้นทั้งกระบวนการแก้ไขปัญหภายในชุมชน และการมุ่งสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นกับชุมชนไปพร้อมกัน ในอดีตชุมชนเพนียดเป็นชุมชนโบราณ ที่เกิดขึ้นมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาในรัชสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ต่อมาเมื่อสถานะเป็นตำบลหนึ่งในอำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ปัจจุบัน จากการวิเคราะห์สภาพบริบททั่วไปของชุมชนเพนียด พบว่าสภาพแวดล้อมของชุมชนยังมีปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขอยู่หลายประการ เช่น ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ปัญหายาเสพติดและน้ำเสียในชุมชน ปัญหาความแตกแยกภายในชุมชน ปัญหาสุขภาพภูมิประเทศที่แห้งแล้ง ประชาชน ส่วนใหญ่ยังมิฐานะยากจน ด้วยเหตุนี้จึงได้นำกระบวนการสร้างชุมชนเข้มแข็งเข้ามาแก้ไขปัญหภายในชุมชนเพนียด โดยเริ่มต้นจากการน้อมนำเอาศาสตร์พระราชานในเรื่อง “การระเบิดจากข้างใน” หรือ “การระเบิดจากภายใน” หมายความว่า ทุกสิ่งที่เกิดขึ้นจะต้องเกิดจากความคิด ความรู้ ความต้องการ ซึ่งเป็นสิ่งอยู่ภายในตนเองมาเป็นแรงผลักดัน มิใช่เกิดจากผู้อื่นผู้ใดมากระตุ้นให้ทำ หรือส่งเสริมให้ทำ (อนุชา เสมรัตน์, 2560, น. 119) สำหรับการระเบิดจากข้างใน ในบริบทของการสร้างชุมชน คือ การทำให้ชุมชน หมู่บ้าน มีความเข้มแข็งขึ้นมาก่อนด้วยตนเองเสียก่อน มิใช่การเอาความเจริญหรือบุคคลจากภายนอกเข้าไปกระตุ้นการพัฒนาให้กับชุมชน หมู่บ้าน เพราะจะทำให้ชุมชน หมู่บ้าน ไม่มีโอกาสได้เตรียมตัวหรือตั้งตัว ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9) ที่ทรงความห่วงใยและ

เข้าใจในหลักของการพัฒนา โดยจะทรงให้ความช่วยเหลือราษฎรตามความจำเป็น และเหมาะสมกับสถานภาพของราษฎรในพื้นที่ท้องถิ่นนั้น เพื่อให้ราษฎรสามารถพึ่งพาตนเองได้ แล้วจึงจะรับเอาความเจริญหรือความช่วยเหลือจากบุคคลภายนอกสังคม ส่วนการสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นกับชุมชนนั้น ในส่วนของชุมชนเพนียด ได้นำเอาพระบรมราโชบายในสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ในเรื่อง จิตอาสา “เราจะทำความดีด้วยหัวใจ” ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความดีในระดับบุคคล ให้มีจิตอาสาในการทำประโยชน์ให้กับบ้านเมือง มาใช้ในการเสริมสร้างคุณค่าให้กับชุมชนเพนียด โดยเฉพาะในเรื่องของการรักษาความสะอาด การจัดการขยะในชุมชนฯ ซึ่งเป็นเรื่องที่คนในชุมชนให้ความสำคัญอย่างยิ่ง การมีจิตอาสาในการทำประโยชน์ให้แก่ชุมชนสะท้อนให้เห็นถึงคุณธรรมในเรื่องการเสียสละและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก

สำหรับการสร้างชุมชนเข้มแข็งของชุมชนเพนียดนั้น เริ่มต้นด้วยการสร้างการรับรู้ ให้กับสมาชิกในชุมชนให้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยมีผู้นำชุมชนในแต่ละภาคส่วน อาทิ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพนียด กำนันตำบล และผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้าน เป็นแกนนำหลักในการขับเคลื่อนกระบวนการสร้างชุมชนเข้มแข็ง และได้กำหนดกิจกรรมของชุมชนร่วมกันผ่านการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน ต่อมาได้มีการสร้างความร่วมมือของสมาชิกในชุมชนจนเกิดเป็นเครือข่ายชุมชนเพนียด นอกจากสมาชิกในชุมชนแล้ว ยังมีนักวิชาการและหน่วยงานจากภายนอกเข้ามาร่วมเป็นเครือข่ายในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนเพนียดอีกด้วย สำหรับอัตลักษณ์สำคัญในการสร้างชุมชนเข้มแข็งคือจิตอาสา ซึ่งเป็นเยาวชนของชุมชนที่เข้ามาร่วมขับเคลื่อนชุมชนให้มีความเข้มแข็งด้วยการ เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน และประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนให้คนในชุมชนเกิดความรับรู้ และตระหนักในการพัฒนาชุมชนของตนให้ยั่งยืน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการสร้างชุมชนเข้มแข็งของชุมชนเพนียด อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ที่มีการน้อมนำศาสตร์พระราชา เรื่องการระเบิดจากข้างใน เรื่องของจิตอาสา เราจะทำความดีด้วยหัวใจ ตลอดจนการนำภูมิปัญญาในท้องถิ่นที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน มาปรับใช้ในการขับเคลื่อนการสร้างชุมชนเข้มแข็งในสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 -2580) ในด้านการเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับคนในชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการสร้างชุมชนเข้มแข็งของชุมชนเพนียด
- 2) เพื่อศึกษากระบวนการขับเคลื่อนชุมชนเข้มแข็งของชุมชนเพนียด
- 3) เพื่อศึกษารูปแบบการสร้างชุมชนเข้มแข็งของตำบลเพนียด อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative Research) เพื่อศึกษารูปแบบการขับเคลื่อนจากปรากฏการณ์ (phenomena) ทางสังคม การเมือง และวัฒนธรรม ในพื้นที่ตำบลเพนียด อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และประชาชนในพื้นที่ตำบลเพนียด อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก คือแบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview)

คำถามการวิจัย

การมีส่วนร่วมในการสร้างชุมชนเข้มแข็งของชุมชนเพนียด กระบวนการขับเคลื่อนชุมชนเข้มแข็งของชุมชนเพนียด และรูปแบบการสร้างชุมชนเข้มแข็งของตำบลเพนียด อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรีเป็นอย่างไร

ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมในการสร้างชุมชนเข้มแข็งของชุมชนเพนียด อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ทำให้ทราบถึงกระบวนการขับเคลื่อนชุมชนเข้มแข็งของชุมชนเพนียด และทำให้ทราบถึงรูปแบบการสร้างชุมชนเข้มแข็งของตำบลเพนียด อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

การทบทวนวรรณกรรม

ชุมชนเข้มแข็ง หมายถึง การรวมกลุ่มกันของคนในชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันในการติดต่อสื่อสารกัน เรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหรือก่อให้เกิดการพัฒนาขึ้นภายในชุมชน ส่งผลที่ดีต่อภายนอกชุมชน ตามลำดับความร่วมมือคนในชุมชน โดยลักษณะของชุมชนเข้มแข็ง คือการที่คนในชุมชนมีจิตสำนึกร่วมกัน มารวมตัวกันในลักษณะที่เป็นหุ้นส่วนกันในการกระทำการบางอย่างด้วยความสมานฉันท์ ภายใต้ระบบการจัดการเพื่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกัน การรวมตัวกันอาจจะเริ่มต้นจากกลุ่มเล็ก ๆ แต่สามารถติดต่อสื่อสารกันได้จนกลายเป็นองค์กรได้ (community organization) สามารถร่วมกันแก้ไขปัญหาในเบื้องต้นได้ จนสามารถพึ่งพาตนเองได้ และนำไปสู่การพัฒนาชุมชนที่มีความยั่งยืน โดยกระบวนการเกิดชุมชนเข้มแข็ง เกิดจากการบูรณาการกันระหว่างภูมิปัญญาดั้งเดิมกับภูมิปัญญาใหม่

ที่เป็นความรู้และความเข้าใจ จนทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ และการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป ประกอบด้วยกระบวนการเรียนรู้ชุมชน กระบวนการสร้างทุนชุมชนหรือทุนสังคม และ กระบวนการสร้างเครือข่ายชุมชน

การบริการสาธารณะแนวใหม่เป็นการบริการที่ภาครัฐมีหน้าที่เป็นผู้ให้บริการประชาชนโดยเป็นผู้ดูแลรักษาสমบัติสาธารณะ เป็นผู้ปกป้องรักษาองค์การภาครัฐ เป็นผู้จัดให้มีเวทีการพูดคุยอย่างประชาธิปไตย และด้วยความเป็นพลเมือง เป็นผู้กระตุ้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมและเป็นผู้นำ ซึ่งนักบริหารรัฐกิจต้องทำความเข้าใจกับบทบาทของตนในกระบวนการบริหารประชาชน โดยตนเองเป็นผู้มีส่วนร่วมที่มีความรับผิดชอบเท่านั้น ไม่ใช่เจ้าของกิจการ ซึ่งบทบาทของนักบริหารรัฐกิจจะต้องมีความสามารถในการติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อขอสนับสนุนและความช่วยเหลือ และนำพลเมืองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหาร มีการปรึกษาหารือกันร่วมมือกัน และรับผิดชอบร่วมกัน

ภาวะผู้นำ คือความสามารถด้านอิทธิพลต่อบุคคลในกลุ่มเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ใช้กระบวนการสั่งการตามสถานการณ์ การมีปฏิสัมพันธ์โดยถ่ายทอดแนวคิดไปสู่การปฏิบัติ ดังนั้นภาวะผู้นำจึงเป็นปฏิสัมพันธ์ที่ไม่หยุดนิ่งระหว่างผู้นำ ผู้ตาม และสถานการณ์ ซึ่งนำไปสู่ความพึงพอใจในการปฏิบัติและบรรลุผลตามเป้าหมาย ผู้นำเป็นจุดศูนย์กลางที่จะนำพาให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งผู้นำจะต้องมีความเป็นภาวะผู้นำเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชายอมรับและปฏิบัติตาม ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่ผู้นำช่วยสร้างความชัดเจนแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาให้รับรู้ว่า อะไรคือความสำคัญให้ภาพความเป็นจริงขององค์กรแก่ผู้อื่นช่วยให้มองเห็นทิศทางและจุดมุ่งหมายอย่างชัดเจนภายใต้ภาวะความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญในการตัดสินใจว่าดำเนินการกิจกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ ดังนั้นเมื่อประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมกับโครงการ หรือกิจกรรมนั้น ๆ แล้วย่อมนำไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งประชาชนเป็นกลไกหนึ่งในการดำเนินโครงการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพราะเมื่อมีโครงการหรือกิจกรรมใดขึ้นมาก็คตาม ประชาชนในหมู่บ้านย่อมได้รับผลกระทบโดยตรง ทั้งวิถีชีวิต วิถีสังคม วิถีวัฒนธรรม ดังนั้นการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะพวกเขาจะเป็นผู้มีส่วนในการกำหนดบทบาทและการดำเนินการในโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative Research) เพื่อศึกษารูปแบบการขับเคลื่อนจากปรากฏการณ์ (phenomena) ทางสังคม การเมือง และวัฒนธรรม ในพื้นที่ ตำบลเพนียด อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และประชาชนในพื้นที่ตำบลเพนียด อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก คือแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกมาถอดคำสนทนาจากเครื่องบันทึกเสียงมาเพื่ออ่านทำความเข้าใจร่วมกับฟังเทปซ้ำเพื่อยืนยันความถูกต้อง และตรวจสอบเกี่ยวกับหัวข้อที่ต้องการวิเคราะห์คำพูดที่ปรากฏอยู่ในบทสนทนา และทำตารางสรุปความคิดเห็น จัดหมวดหมู่ให้เป็นระบบ และวิเคราะห์ความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์ของข้อมูลกับแนวคำถามที่สร้างไว้เพื่อให้งานเป็นไปตาม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย พร้อมทั้งตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์แล้วนำเสนอในรูปแบบการอธิบายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการศึกษา

ในการศึกษา เรื่อง “รูปแบบการสร้างชุมชนเข้มแข็งของตำบลเพนียด อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ใช้วิธีการเก็บข้อมูล จากการสัมภาษณ์ ข้าราชการส่วนภูมิภาค ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่น ข้าราชการท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู และประชาชนในชุมชน จำนวน ๒๘ คน และนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive analysis) เป็นหลัก โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียงและจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมายเชื่อมโยง ความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รวบรวม ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการสร้างชุมชนเข้มแข็งของตำบลเพนียด อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่าผู้นำชุมชน คือ นายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลเพนียด เป็นผู้ตัดสินใจดำเนินโครงการเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยจะเป็นผู้คิดแผนการทำงาน การวางแผน การเสนอวิธีการ และยังมีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินการ และยังเป็นผู้ที่คัดเลือกกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะนำมาแก้ไขปัญหาเสพติดภายในชุมชนตลอดจนประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอข้อมูลหรือขอรับการสนับสนุน 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ พบว่า ผู้นำชุมชน เยาวชน และชาวบ้าน รวมไปถึงหน่วยงาน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า ผู้นำชุมชน เยาวชน ชาวบ้านในตำบลเพนียดมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ต่อส่วนรวม 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า ผู้นำชุมชน ได้แก่ นายกองค์การ

บริหารส่วนตำบลเพนียด กำนันตำบลเพนียด ผู้ใหญ่บ้าน ได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการหรือกิจกรรมที่ได้ดำเนินการไป

ส่วนกระบวนการขับเคลื่อนชุมชนเข้มแข็งของชุมชนเพนียด เริ่มจากปัญหาด้านยาเสพติด ปัญหาความแตกแยกของชุมชน และปัญหาขาดการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพนียด กำนันตำบลเพนียด ได้ริเริ่มในการดำเนินโครงการ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ชาวบ้าน เยาวชน ครู สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด นายอำเภอ จะเห็นได้ว่าผู้นำชุมชนทำให้การขับเคลื่อนชุมชนเข้มแข็งประสบความสำเร็จ จะเห็นได้ว่าชุมชนเข้มแข็งของตำบลเพนียดเกิดขึ้นจากความคิดริเริ่มของนายกองค์การบริหารตำบลเพนียด ได้มีชักชวนเยาวชนภายในชุมชนเข้ามาเป็นจิตอาสา โดยมุ่งเน้นการเป็นจิตอาสาช่วยกันเก็บขยะ ทำความสะอาดสถานที่ต่าง ๆ ภายในชุมชนร่วมกับผู้นำชุมชน โดยเงินทุนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นของนายกฯ เองทั้งหมด ในช่วงแรกชาวบ้านในชุมชนยังไม่เข้าใจ ตำหนินายกฯ เพราะคิดว่าจะทำให้เด็กเสียเวลา แต่เด็ก ๆ กลับรู้สึกสนุก สุข มีความภาคภูมิใจอยากทำกิจกรรมต่าง ๆ ต่อไป จากนั้นกำนันตำบลเพนียดได้เข้ามาช่วยนายกฯ ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน กำนันได้ช่วยนายกฯ ในการประสานงานเด็กและผู้ใหญ่ ประชาชนในชุมชนให้เข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น จนกระทั่งชุมชนสะอาด เด็กเห็นคุณค่าของตนเอง มีกิจกรรมทำ ทำให้เกิดความสามัคคี ปัญหายาเสพติดลดลง ต่อมาองคมนตรีให้ความสนใจในการดำเนินกิจกรรมของชุมชนจนได้รับเลือกจากองคมนตรีให้เป็นตำบลคุณธรรม รวมไปถึงหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ และเอกชน องค์กรอิสระ ได้ให้งบประมาณสนับสนุนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การจัดอบรมในโรงเรียน การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักคำว่าคุณธรรมเพื่อไปปฏิบัติให้ถูกต้อง จนทำให้มีหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความสนใจเข้ามา

ศึกษาดูงานศึกษารูปแบบการสร้างชุมชนเข้มแข็งของตำบลเพนียด อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

การอภิปราย

ชุมชนเข้มแข็งของตำบลเพนียดเกิดขึ้นจากความคิดริเริ่มของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพนียด ได้มีชักชวนเยาวชนชนภายในชุมชนเข้ามาเป็นจิตอาสา โดยมุ่งเน้นการเป็นจิตอาสาช่วยกันเก็บขยะ ทำความสะอาดสถานที่ต่าง ๆ ภายในชุมชน ร่วมกับผู้นำชุมชน โดยเงินทุนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นของนายกฯ เองทั้งหมด จะเห็นได้ว่าการสร้างชุมชนเข้มแข็งของตำบลเพนียดเกิดจากภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพนียด ซึ่งลักษณะของชุมชนเข้มแข็งเป็นการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งนั้น สิ่งที่จะขาดไม่ได้คือมีผู้นำที่มีภาวะผู้นำ อีกนัยหนึ่ง ผู้นำเป็นผู้ประสานความคิดของสมาชิก ให้โอกาสสมาชิกได้แสดงความคิดเห็นไม่ผูกขาดความคิดหรือเป็นเจ้าของชุมชนเพียงผู้เดียว พร้อมทั้งจะเรียนรู้แลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นกับผู้อื่น ผนึกตัวเองเข้ากับชุมชนได้อย่างแนบแน่นและร่วมทำประโยชน์เพื่อชุมชน กล่าวคือ ผู้นำที่ทำให้ชุมชนเข้มแข็งคือผู้ที่เชื่อมประสานแนวความคิดต่าง ๆ ของสมาชิกและองค์กรชุมชน เพื่อนำไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม ต่อมาได้รับความร่วมมือจากผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการประสานขอความร่วมมือให้ประชาชนเข้ามาร่วมกันทำกิจกรรม เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน จะเห็นได้ว่าการสร้างชุมชนให้เข้มแข็งทุกคนภายในชุมชนต้องให้ความร่วมมือเพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ ประสบความสำเร็จ

สำหรับชุมชนเข้มแข็งของตำบลเพนียด มีความคล้ายคลึงกับชุมชนเข้มแข็งอื่น ๆ ในแง่ของการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และความร่วมมือ หากแต่ชุมชนเข้มแข็งของตำบลเพนียดเน้นในเรื่องการพัฒนาทรัพยากร

บุคคลโดยเฉพาะเยาวชนเป็นหลัก เพราะสามารถที่จะฝึกฝนและพัฒนาได้ง่ายกว่าผู้ใหญ่ ซึ่งมีความแตกต่างจากชุมชนเข้มแข็งโดยทั่วไปที่มุ่งพัฒนาบุคลากรในภาพรวม และชุมชนเข้มแข็งส่วนใหญ่จะเน้นไปที่การพัฒนาเกี่ยวกับการเกษตรเป็นหลัก นอกจากนี้แล้ว ตัวของผู้นำชุมชนยังมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับชุมชนเข้มแข็งอื่น ๆ เพราะการขับเคลื่อนชุมชนในด้านใดก็ตาม จำเป็นต้องมีผู้นำชุมชนส่วนใดส่วนหนึ่งในชุมชนเป็นผู้ริเริ่มการขับเคลื่อน

สรุป

การขับเคลื่อนชุมชนเข้มแข็งของชุมชนเพนียดนั้นเริ่มจากการแบ่งปันปัญหาร่วมกัน โดยมีแกนนำหลักคือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพนียด กำนันตำบลเพนียด และริเริ่มในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนจะเห็นได้ว่า ผู้นำชุมชนทำให้การขับเคลื่อนชุมชนเข้มแข็งประสบความสำเร็จจากการขับเคลื่อนชุมชนเข้มแข็งของชุมชนเพนียดพบว่า การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ผู้นำชุมชนเป็นผู้ริเริ่มและเป็นผู้ตัดสินใจเพียงคนเดียว นอกจากนี้ผู้นำชุมชนนั้นมีความรู้ ความสามารถ รวมไปถึงประสบการณ์ต่าง ๆ ในการนำทีมงานเพื่อพัฒนาชุมชนให้มีความสำคัญกับความคิดเห็นของประชาชน พนักงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเพนียด ทำให้พนักงานรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งในทีมงาน ทำให้การทำงานราบรื่น ลดความขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้

นอกจากนี้กระบวนการขับเคลื่อนชุมชนเข้มแข็งของตำบลเพนียด อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ยังช่วยลดปัญหาขยะในชุมชนให้ลดน้อยลง จากการชักชวนประชาชนและเยาวชนในชุมชนไปร่วมกันทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน เช่น การเก็บขยะ การรักษาความสะอาดสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน และการทำกิจกรรมร่วมกันดังกล่าวของ

ประชาชนและเยาวชนยังช่วยลดปัญหายาเสพติดในทางอ้อมอีกด้วย รวมทั้งก่อให้เกิดความสามัคคีของผู้นำชุมชน ประชาชนและเยาวชนที่คอยประสานความร่วมมือกันในการทำกิจกรรมที่เป็นผลประโยชน์ของส่วนรวม จนองค์การบริหารส่วนตำบลเพนียดฯ ได้รับรางวัลชนะเลิศการดูแลสุขภาพความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยในพื้นที่ตามโครงการลพบุรีเมืองสะอาดจากจังหวัดลพบุรี เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2559 ในส่วนของการพัฒนาเด็กและเยาวชน ได้รับรางวัลดีเด่นด้านการจัดการศึกษาจากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อพ.ศ. 2561 และในส่วนของ การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณ บุคคลและองค์กรที่มีผลงานยอดเยี่ยมและดีเด่นในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จากสำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) เมื่อพ.ศ. 2562 จากรางวัลความสำเร็จดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่ากระบวนการขับเคลื่อนชุมชนเข้มแข็งของตำบลเพนียดฯ เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ตำบลเพนียดเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง และประสบความสำเร็จอย่างแท้จริง

เมื่อการขับเคลื่อนชุมชนเข้มแข็งของตำบลเพนียด อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดลพบุรี ประสบความสำเร็จ ทำให้ได้รับความสนใจจากองคมนตรี และได้รับเลือกให้เป็นตำบลคุณธรรม รวมไปถึงหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน องค์กรอิสระ ได้ให้งบประมาณสนับสนุนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การจัดอบรมในโรงเรียน การจัดการกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักคำว่าคุณธรรมเพื่อไปปฏิบัติให้ถูกต้อง จนทำให้มีหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความสนใจเข้ามาศึกษาดูงานศึกษารูปแบบการสร้างชุมชนเข้มแข็งของตำบลเพนียด

ข้อเสนอแนะ

1. องค์การบริหารส่วนตำบลเพนียดควรส่งเสริมหรือให้การสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนชุมชนเข้มแข็งให้มีความยั่งยืนต่อไป
2. หน่วยงานในระดับอำเภอ และจังหวัดควรให้การส่งเสริมหรือให้การสนับสนุนผู้นำชุมชนให้มีการพัฒนาศักยภาพตนเองให้มากยิ่งขึ้น โดยการจัดให้มีการฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อปฏิบัติงานร่วมกัน ตลอดจนให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนของ ประชาชนให้มากขึ้น
3. ผู้นำชุมชนควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน เพื่อให้การพัฒนาชุมชนตรงกับความต้องการของประชาชนในชุมชน

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ. (2538). *การพัฒนาแนววัฒนธรรมชุมชน*. กรุงเทพมหานคร: สภาคาทอลิกแห่งประเทศไทยเพื่อการพัฒนา.
- เกษม วัฒนชัย. (2550). “เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ.” *วารสารผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา* 5(2): 155-156.
- ทศนา แคมมณี. (2551). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิยะดา แก้วก่อง และสุนันทา วีรกุลเทวัญ. (2552). *ความเข้มแข็งของชุมชนชาวส่วยบ้านหนองตาตา อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ). บุรีรัมย์: ราชภัฏบุรีรัมย์.

ศุภวัฒน์ ปภัสสรกาญจน์. (2558). “ความเข้มแข็งและศักยภาพขององค์กรชุมชนใน
จังหวัดสุพรรณบุรี.” วารสารการบริหารท้องถิ่น 8(3): 114-117.

สนธยา พลศรี. (2533). **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนส
โตร.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). **ปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

อนุชา เสมารัตน์. (2560). “ศาสตร์พระราชา” **รัฐาภิรักษ์**. 59(1) มกราคม-เมษายน.

Implementing the SubDistrict Child and Youth Council Policy: A Case Study of the Duan Yai Subdistrict Child and Youth Council, Wang Hin District, Sisaket Province

Kittichai khunthong^{*}

Abstract

Research on the implementation of the Sub-District Council's Child and Youth Policy Case Study of the Council for Children and Youth, Duan Yai Sub-district, Wang Hin District, Sisaket Province It has two objectives (1) to study the implementation of the Child and Youth Council policy of the Duan Yai Subdistrict Administrative Organization (2) to study the role of the Child and Youth Council in Duan Yai Subdistrict. The results of the study revealed that Objective 1. Administrative Organization of the Duan Yai Subdistrict acknowledgment of management and the responsible personnel, as well as economic and cultural integration, made a successful Child and Youth Council policy implementation. Objective 2. studying the role of the council through participatory research operation of PAR through 2 sets of activities, a project to promote occupational development to reduce drug and game

^{*} Lecturer, Department of Political Science, College of Law and Government, Sisaket Rajabhat University. Email: koonkhem1234@gmail.com.

^{**} Received May 20, 2022; Revised June 25, 2022; Accepted June 27, 2022

addiction problems in the Duan Yai Sub-district and a set of activities for the role of the Council of Children and Youth in the Memorial of Phraya Krai Phakdi Srinakorn Lamduan. The results revealed obstacles while conducting the activities, but the issue was resolved, allowing the activities to proceed as planned.

Keywords: Sub-District Child and Youth Council, policy implementation.

การนำนโยบายสภาเด็กและเยาวชนตำบลไปสู่การปฏิบัติ: กรณีศึกษาสภาเด็กและ เยาวชนตำบลสวนใหญ่ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ

นายกิตติชัย ชันทอง *

บทคัดย่อ

งานวิจัยการนำนโยบายสภาเด็กและเยาวชนตำบลไปสู่การปฏิบัติ กรณีศึกษาสภาเด็กและเยาวชนตำบลสวนใหญ่ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ (1) เพื่อศึกษาการนำนโยบายสภาเด็กและเยาวชนไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนใหญ่ (2) เพื่อศึกษาบทบาทการดำเนินกิจกรรมของสภาเด็กและเยาวชนตำบลสวนใหญ่ ผลการศึกษา พบว่า วัตถุประสงค์ข้อ 1 การนำนโยบายสภาเด็กและ

* อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
อีเมล koonkhem1234@gmail.com

** ได้รับบทความ 20 พฤษภาคม 2565; แก้ไขปรับปรุง 25 มิถุนายน 2565; อนุมัติให้จัดพิมพ์
27 มิถุนายน 2565

เยาวชนไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลดวนใหญ่ ได้เห็นความสำคัญทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายบุคลากรที่รับผิดชอบงาน ตลอดจนการบูรณาการกับเจ้าหน้าที่ทางเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมของตำบลดวนใหญ่ ทำให้การดำเนินการนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จ วัตถุประสงค์ข้อ 2 การดำเนินกิจกรรมบทบาทของสภาเด็กและเยาวชน เป็นการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม PAR ผ่าน 2 ชุดกิจกรรม คือ ชุดกิจกรรมโครงการส่งเสริมพัฒนาอาชีพเพื่อลดปัญหายาเสพติดและเด็กติดเกมในตำบลดวนใหญ่ และชุดกิจกรรมบทบาทสภาเด็กและเยาวชนงานรำลึกพระยาไกรภักดีศรีนครลำดวน ผลการดำเนินงานสะท้อนผลให้เห็นว่า มีอุปสรรคระหว่างปฏิบัติการที่สภาเด็กและเยาวชนจัดกิจกรรมขึ้นแต่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ซึ่งโดยภาพรวมประสบความสำเร็จตามแผนงานสภาเด็กและเยาวชนขององค์การบริหารส่วนตำบลดวนใหญ่

คำสำคัญ : สภาเด็กและเยาวชนตำบล, การนํานโยบายไปปฏิบัติ

บทนำ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการดูแลทุกข์สุขของประชาชนในท้องถิ่น เป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนเป็นอย่างยิ่ง การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยงานการปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่นตามหลักการที่ว่า ถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้วรัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้นการบริหารการปกครองท้องถิ่นจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเอง อันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง โดยให้องค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลางมีอำนาจในการตัดสินใจ การดำเนินการ

จัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนเป็นไปตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 และมติของคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2560 กระทรวงมหาดไทยโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้แจ้งทุกจังหวัด ส่งการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติฯ โดยให้มีการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้ (1) กำหนดให้มีสภาเด็กและเยาวชนในแต่ละระดับ โดยดำเนินการคัดเลือกคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนตำบล และสภาเด็กและเยาวชนเทศบาล ในวันเสาร์ที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2560 เว้นแต่มีเหตุอันสมควรที่ไม่สามารถจัดให้มีการคัดเลือกได้ ให้ดำเนินการคัดเลือกคณะกรรมการภายใน 5 วัน นับแต่วันที่ส่วนกลางกำหนด จากนั้นให้ดำเนินการคัดเลือกคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ ในวันเสาร์ที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2560 และสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด ในวันเสาร์ที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 (2) ให้องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล ประชาสัมพันธ์ให้เด็กและเยาวชนที่มีชื่อในทะเบียนบ้าน (ทร.14) ของแต่ละพื้นที่ เข้าร่วมประชุม และคัดเลือกคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนตำบลและคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนเทศบาล ในวันเสาร์ที่ 9 กันยายน 2560 (3) ให้องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนที่เป็นคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนตำบล และสภาเด็กและเยาวชนเทศบาล เข้าร่วมการคัดเลือกคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ ในวันเสาร์ที่ 23 กันยายน 2560 และคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด ในวันเสาร์ที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 (พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560)

องค์การบริหารส่วนตำบลดวนสูง อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ เป็นหนึ่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดศรีสะเกษจากจำนวน 217 แห่ง ที่มีความพร้อม

ในการนํานโยบายไปปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 เพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนในพื้นที่ตำบลควนใหญ่ให้มีภาวะผู้นำตามครรลองประชาธิปไตย เพื่อให้เยาวชนได้เข้าใจถึงสิทธิ เสรีภาพ บทบาท หน้าที่ของตน ชุมชน การมีส่วนร่วมจัดการปัญหาของชุมชนเพื่อประโยชน์ของทุกคนในสังคมอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ตามหลักการกระจายอำนาจซึ่งถือเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สำคัญของเยาวชน การวิจัยนี้จึงเป็นลักษณะการวิจัยเชิงปฏิบัติการร่วม เพื่อการฝึกอบรมให้กับเยาวชนได้มาร่วมทำกิจกรรมในรูปแบบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการจริงภายใต้บทบาทสภาเด็กและเยาวชนตำบลควนใหญ่ เพื่อสร้างแกนนำในการพัฒนาและสร้างสรรค์การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในแก่เยาวชนในพื้นที่เพื่อการสร้างสรรค์ประชาธิปไตยขึ้น เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชน ได้เข้าเรียนรู้และเสริมสร้างประสบการณ์ร่วมกันในเรื่องของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และเพื่อให้เยาวชนจะได้ร่วมเป็นเครือข่ายในการเสริมสร้างประชาธิปไตยร่วมกับทางองค์การบริหารส่วนตำบลควนใหญ่ ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 อย่างเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1.เพื่อศึกษาการนํานโยบายสภาเด็กและเยาวชนไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลควนใหญ่
- 2.เพื่อศึกษาบทบาทการดำเนินกิจกรรมของสภาเด็กและเยาวชนตำบลควนใหญ่

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.การวางแผน ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องการนำนโยบายสภาเด็กและเยาวชนไปปฏิบัติ เพื่อทบทวนวรรณกรรมในการออกแบบสร้างแบบสัมภาษณ์

2.การดำเนินการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ มีขั้นตอนในการลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อนำไปสู่การออกแบบแนวสัมภาษณ์การวิจัย ดังนี้

2.1. การรวบรวมข้อมูล (Data collection) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนได้เสียจากนโยบายสภาเด็กและเยาวชนตำบล ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 คือนายกองการบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ประธาน/คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนตำบล เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมที่สภาเด็กและเยาวชนจัดขึ้น

2.2. การแสดงข้อมูล (Data display) เมื่อได้ข้อมูลมาซึ่งในการวิจัยเชิงคุณภาพมีลักษณะการกระจายของข้อมูล

2.3 การพยายามสร้างข้อสรุปและการตรวจสอบข้อมูล (Drawing and drawing & verification) เมื่อได้ข้อมูลที่สำคัญในการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการจัดการข้อมูล (Organize) การบีบอัดข้อมูล (Compress) และการรวบรวมข้อมูล (Assemble) จากนั้นผู้วิจัยยกถ่วงข้อมูลที่ได้จำเป็นที่ตรงกับวัตถุประสงค์ในการวิจัยในครั้งนี้

2.4.การลดทอนข้อมูล (Data reduction) ผู้วิจัยเลือกผู้สอบสวนข้อมูลคนนอกที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชารัฐศาสตร์ที่เป็นตัวแปรหลักในงานวิจัยนี้ คือ

ผู้เชี่ยวชาญสาขารัฐศาสตร์ เพื่อช่วยวินิจฉัยข้อมูลที่ขัดหรือแย้งกันเอง โดยผู้วิจัยจะทำการสอบสวน วิเคราะห์ตีความและตรวจสอบเพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจนและมีความเชื่อถือได้ (Credibility) เมื่อได้คำตอบแนวสัมภาษณ์ที่ผ่านการลดทอนและตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว จึงทำการลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจน เพื่อเป็นการตรวจสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) และความถูกต้องแม่นยำ (Validity) ของข้อมูลด้วยวิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation)

3. การศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ ตามแนวคิดของแวน มีเตอร์ และแวนฮอร์น ตามตัวแบบ A model of The Policy Implementation Process ประกอบด้วยตัวแปรทั้งหมด 6 ตัวแปร ดังนี้ (1) มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย (2) ทรัพยากร (3) การสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรมการนำนโยบายไปปฏิบัติ (4) ลักษณะขององค์การในการนำนโยบายไป (5) เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง (6) ทศนคติของผู้ปฏิบัติงาน

ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 นำแนวคิดของ Kindon, Pain & Kesby (2007) ซึ่งเป็นการ กระบวนการของ PAR เป็นวงรอบ (cyclical) โดยผู้วิจัยและผู้มีส่วนร่วม ร่วมกันยกประเด็นปัญหาหรือสถานการณ์ที่ความต้องการเปลี่ยนแปลง โดยเริ่มต้นจากการร่วมกันพิจารณาตามขีดความสามารถ (capabilities) และ ทรัพยากร (assets) เพื่อผลักดัน (precipitate) ให้เกิดการปฏิบัติการที่สมเหตุสมผล ทั้งนักวิจัยและผู้ร่วมวิจัยสะท้อนให้เห็นและเรียนรู้จากการปฏิบัติการและดำเนินการสู่วงรอบใหม่ของการปฏิบัติการและสะท้อนผล (action and reflection)

ชั้นปฏิบัติการ (Action) ผู้วิจัยและคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชน ดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการของสภาเด็กและเยาวชนตำบลสวนใหญ่ จำนวน 2 ชุดกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม	ผู้เกี่ยวข้องกับ การดำเนิน กิจกรรม	เครื่องมือที่ใช้ใน การเก็บรวบรวม ข้อมูล	แหล่งข้อมูล/ ผู้ให้ข้อมูล
กิจกรรมชุดที่ 1 โครงการส่งเสริม พัฒนาอาชีพเพื่อ ลดปัญหาเสพติด และเด็กติดเกมใน ตำบลสวนใหญ่	บทบาทสภาเด็กและ เยาวชนในการดำเนิน กิจกรรมตามแผนของ องค์การบริหารส่วน ตำบลสวนใหญ่	-ผู้วิจัย -กลุ่มเป้าหมาย	-การสังเกต -แบบสอบถาม -สนทนากลุ่ม	-ผู้วิจัย -กลุ่มเป้าหมาย
กิจกรรมที่ 2 บทบาทสภาเด็ก และเยาวชนงาน รำลึกพระยาไกร ภักดีศรีนครลำดวน	บทบาทสภาเด็กและ เยาวชนในการดำเนิน กิจกรรมตามแผนของ องค์การบริหารส่วน ตำบลสวนใหญ่	-ผู้วิจัย -กลุ่มเป้าหมาย	-การสังเกต -แบบสอบถาม -สนทนากลุ่ม	-ผู้วิจัย -กลุ่มเป้าหมาย

ขั้นการสังเกต (Observation) ขั้นนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการติดตามตรวจสอบที่
เกิดขึ้นจากการปฏิบัติการ รวบรวมข้อมูลจากขั้นการปฏิบัติ หลังกิจกรรมปฏิบัติการ
แล้วข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ แปลความหมายข้อมูลเพื่ออธิบายว่าผลที่เกิดขึ้นเป็น
อย่างไร ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติการ (Reflection) ผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้
จากการดำเนินกิจกรรมทั้ง 2 ชุดกิจกรรมนี้ในขั้นสังเกต โดยวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวม

ได้จากการดำเนินงานมาเป็นการสะท้อนผลให้เห็นว่าประสบความสำเร็จหรือไม่และมี
ปัญหาอุปสรรคอะไรบ้างที่เกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติการ

สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติของ
แวน มีเตอร์ และแวนฮอร์น ซึ่งตั้งชื่อตัวแบบว่า “A model of The Policy Implementation
Process” ผลการศึกษา ดังนี้

(1) มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของโครงการตัวแบบการพัฒนาองค์กร
(Organization Development model) สภาเด็กและเยาวชนตำบลดวนใหญ่เป็น
กลไกของเด็กและเยาวชนตามกฎหมายตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและ
เยาวชนแห่งชาติ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 โครงสร้างเชื่อมโยงกันทั่วประเทศ
อย่างเป็นระบบเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเอง ชุมชน และสังคม
ตลอดจนร่วมป้องกันแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนในพื้นที่นั้น ๆ ทั้งนี้
องค์การบริหารส่วนตำบลดวนใหญ่แต่งตั้งคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนตั้งแต่วันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2560 มีนางสาวศุภกิตติ์ ไชยา เป็นประธานสภาเด็กและเยาวชน
และมีจำนวนคณะกรรมการ 20 คนจากตัวแทน 20 หมู่บ้านของตำบลดวนใหญ่ ดังคำ
สัมภาษณ์ว่า

“...การนำนโยบายสภาเด็กและเยาวชนตำบลนำมาปฏิบัตินั้น มาตรฐานและ
วัตถุประสงค์ของนโยบายถือว่าเป็นโอกาสอันดีที่สนองแนวคิดที่ว่า เด็กนำ ผู้ใหญ่หนุน
และกระจายบทบาทมายังระดับตำบล ตัวแทนจากระดับตำบลเป็นตัวแทนอำเภอและ
จังหวัดต่อไป...”

สิทธิชัย วิสัยเลิศ (สัมภาษณ์, 16 มิถุนายน 2561)

(2) ทรัพยากร (Policy Resources) องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่มีนโยบายส่งเสริมพัฒนาพนักงานและลูกจ้างให้มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติเกี่ยวกับงานสภาเด็กและเยาวชน เป็นไปตามความสามารถที่ตำแหน่งงานนั้น ๆ การจัดอบรมสัมมนาโดยวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถจากภายนอกองค์การฝึกอบรมจากผู้มีประสบการณ์ในองค์กร การสอนงานโดยหัวหน้างาน (Coaching) การเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริง (On the Job Training) การศึกษาดูงานหน่วยงานราชการต่าง ๆ ด้วยทั้งนี้องค์การบริหารส่วนตำบลใหญ่ แต่งตั้งนางสาวเจนจิรา พวงมาเทศ เป็นผู้รับผิดชอบโครงการและแผนพัฒนาสภาเด็กและเยาวชนขึ้น ส่วนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ได้รับการสนับสนุนจากบ้านพักและครอบครัวจังหวัดศรีสะเกษ และงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลใหญ่ ดำเนินการ ดังคำสัมภาษณ์ว่า

“...งบประมาณในการดำเนินโครงการของสภาเด็กและเยาวชนตำบลใหญ่ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากบ้านพักและครอบครัวจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งงบประมาณดังกล่าวจะจัดสรรให้เกิดทักษะชีวิต ทักษะอาชีพให้แก่เด็กและเยาวชน...”

เจนจิรา พวงมาเทศ (สัมภาษณ์, 16 มิถุนายน 2561)

(3) การสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรม การนำนโยบายไปปฏิบัติจะเกิดประสิทธิผล สิ่งสำคัญอีกตัวคือการสื่อสารที่แม่นยำจะนำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ซึ่งการนำนโยบายไปปฏิบัติจะประสบความสำเร็จนั้นจำเป็นต้องมีกลไกและวิธีการเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา ปฏิบัติหน้าที่ด้วยวิธีการที่สอดคล้องกับมาตรฐานและวัตถุประสงค์ สามารถสื่อสารได้ทั้งแบบบนสู่ล่าง (Top to Down) หรือแบบล่างสู่บน (Down to Top) ดังคำสัมภาษณ์ว่า

“...การสื่อสารลักษณะการติดต่อสื่อสารจากบนลงล่างนั้น นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ประสานงานในเบื้องต้นกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะมีส่วนในการพัฒนา และการดำเนินกิจกรรมด้านเด็กและเยาวชน เช่น การติดต่อสื่อสารในเบื้องต้นกับบ้านพักเด็กและเยาวชนจังหวัดศรีสะเกษ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.)...สถานีตำรวจภูธรอำเภอวังหิน หลังจากนั้นจึงมาสื่อสารให้กับผู้ได้บังคับบัญชาที่เกี่ยวกับส่วนงานสภาเด็กและเยาวชน เพื่อเตรียมความพร้อมดำเนินโครงการและกิจกรรมให้ลุล่วงตามวัตถุประสงค์ ...”

ณัฐกร วิลัยเลิศ (สัมภาษณ์, 16 มิถุนายน 2561)

ส่วนลักษณะการติดต่อสื่อสารจากล่างขึ้นบน (Upward Communication) นั้นได้เห็นถึงการสื่อสารของสภาเด็กและเยาวชนในการชี้แจงต่อฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลทวนใหญ่ ดังคำสัมภาษณ์ว่า

“...การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างทักษะชีวิตให้แก่เด็กและเยาวชนในพื้นที่นั้น สภาเด็กและเยาวชนจะมีการประชุมร่วมกันในการกำหนดสภาพปัญหาด้านเด็กและเยาวชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ เพื่อพัฒนาเป็นโครงการและเข้าร่วมประชุมต่อฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล กล่าวง่ายๆคือ เป็นลักษณะสภาเล็กในสภาใหญ่...”

เจนจิรา พวงมาเทศ (สัมภาษณ์, 16 มิถุนายน 2561)

(4) ลักษณะขององค์การในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลทวนใหญ่ การดำเนินการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนได้ดำเนินการพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนตามขั้นตอนเริ่มตั้งแต่ขั้นเตรียมการจัดให้มีสภาเด็กและเยาวชน การประชาสัมพันธ์ การคัดเลือกคณะกรรมการ

สภาเด็กและเยาวชนตำบล จนกระทั่งประกาศผลการคัดเลือกคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนตำบล ทางองค์การบริหารส่วนตำบลดวนใหญ่นำนโยบายมาปฏิบัติให้เกิดรูปธรรม และเน้นการมีส่วนร่วมจากเด็กและเยาวชนให้แสดงบทบาทได้อย่างเต็มที่

(5) เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เศรษฐกิจ สังคม (Economic, Social, and Political Condition) จากข้อมูลเชิงพื้นที่ เงื่อนไขทางเศรษฐกิจของชุมชนตำบลดวนใหญ่นั้นถือว่าเป็นพื้นที่มีต้นทุนทางเศรษฐกิจที่สำคัญในเขตอำเภอวังหิน เคยได้รับการพัฒนาศักยภาพกองทุนสถาบันการเงินชุมชนในการบริหารจัดการกองทุนและสวัสดิการ โดยการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ ภายใต้กิจกรรมกีฬาชวนใหญ่ร่วมโพธิ์ทองเกม โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) จนได้รับการคัดเลือกเป็นพื้นที่สำหรับการดำเนินโครงการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมคุณภาพผู้สูงอายุ (ศอช.) และยังมีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เด่นชัดของตนเอง สร้างมูลค่าจากการท่องเที่ยวประจำปี คือ งานเสียง สี เสียงงานรำลึกพระยาไกรภักดีศรีนครลำดวน (ตากะจะ) ในพื้นที่ตำบลดวนใหญ่แล้วถือว่าการดำเนินนโยบายจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนนั้นได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน เพื่อสร้างความเข้มแข็งเชิงนโยบายโดยการบูรณาการทุกภาคส่วน ทั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน องค์กรผู้สูงอายุ ดังคำสัมภาษณ์ว่า

“...การจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนตำบล มีส่วนในการบูรณาการสร้างสภาพแวดล้อม การมีส่วนร่วมจัดสรรผลประโยชน์สาธารณะทั้งผู้ใหญ่และเด็กอย่างทั่วถึง ทำให้บริบทสภาพแวดล้อมเด่นชัดในเรื่องการสร้างควมสามัคคีในชุมชน ยกตัวอย่างกรณีงานเสียง สี เสียงงานรำลึกพระยาไกรภักดีศรีนครลำดวน (ตากะจะ) สภาเด็กและเยาวชน และเยาวชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการเป็นมัคคุเทศก์น้อยและร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการจัดงานนี้ด้วย กล่าวโดยสรุปถือว่านโยบายจัดตั้งสภาเด็กและ

เยาวชนได้รับการสนับสนุน ส่งเสริม และสร้างความสัมพันธ์ลดช่องว่างระหว่างวัยในการทำงานเพื่อชุมชน ”

สิทธิชัย วิลัยเลิศ (สัมภาษณ์, วันที่ 28 มิถุนายน 2561)

(6) ทศนคติของผู้ปฏิบัติงานที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ทั้งนื่องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้เด็กและเยาวชนที่มีชื่อในทะเบียนบ้าน (ทร.14) ของแต่ละหมู่บ้านเข้าร่วมประชุม และคัดเลือกคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนตำบล ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนที่เป็นคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนตำบล และสภาเด็กและเยาวชนเทศบาล ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“...การรับรู้และเข้าใจนโยบายนั้นต้องเข้าใจที่มาที่ไป ว่านโยบายดังกล่าวนั้นมีส่วนในการสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน ซึ่งถือว่านโยบายเด็กและเยาวชนตำบลเป็นเวทีให้เด็กและเยาวชนแสดงบทบาทภาวะความเป็นผู้นำ การแสดงออก มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น นโยบายดังกล่าวเป็นการเริ่มต้นที่ดีสำหรับเด็กและเยาวชนในยุคสมัยใหม่ในการมีพื้นที่แสดงออก...”

ณัฐกร วิลัยเลิศ (สัมภาษณ์ 17 มิถุนายน 2561)

“...การตัดสินใจในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทางองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่มีความยินดีในการรับนโยบายดังกล่าวที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดูแล เพราะทางหน่วยงานเรามีพื้นที่ของผู้สูงอายุ กลุ่มชีพต่าง ๆ และยังมีสภาเด็กและเยาวชนเข้ามาอยู่ในโครงสร้างของความรับผิดชอบ ยังเป็นการบูรณาการได้ประโยชน์โดยภาพรวม...”

สิทธิชัย วิลัยเลิศ (สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2561)

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า บทบาทการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสภาเด็กและเยาวชนตำบลควนใหญ่ พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ Kindon, Pain & Kesby (2007) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ (1) ร่วมกันกำหนดประเด็นและสภาพปัญหาที่ต้องการเปลี่ยนแปลง (2) ร่วมกันสำรวจขีดความสามารถ (Capabilities) และทรัพยากร (Assets) (3) ร่วมกันปฏิบัติการ และร่วมกันสะท้อนผล ครั้งที่ 1 (4) ร่วมกันปฏิบัติการ และร่วมกันสะท้อนผล ครั้งที่ 2 (5) ร่วมกันปฏิบัติการ และร่วมกันสะท้อนผล ครั้งที่ 3 (6) ร่วมกันปฏิบัติการระบุงการวิจัยแบบมีส่วนร่วมครั้งต่อไป โดยได้ดำเนินการปฏิบัติการ 2 ชุดกิจกรรม พบว่า

ขั้นตอน	ชุดกิจกรรมโครงการส่งเสริมพัฒนาอาชีพเพื่อลดปัญหายาเสพติดและเด็กติดเกมในตำบลควนใหญ่	ชุดกิจกรรมบทบาทสภาเด็กและเยาวชนงานรำลึกพระยาไกรภักดีศรีนครลำดวน
ร่วมกันกำหนดประเด็นและสภาพปัญหาที่ต้องการเปลี่ยนแปลง	ระดมปัญหาจากตัวแทนคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชน 20 หมู่บ้านสะท้อนปัญหาของกลุ่มเด็กและเยาวชนในเขตตำบลควนใหญ่ให้มีกิจกรรมในการส่งเสริมอาชีพพระหว่างเรียน และเกิดการป้องกันสถานการณ์ยาเสพติดในกลุ่มเยาวชน	ระดมความคิดเห็นจากคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนในการมีส่วนร่วมในการแสดงประชาสัมพันธ์งานประจำปีของตำบลที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น

ขั้นตอน	ชุดกิจกรรมโครงการส่งเสริมพัฒนาอาชีพเพื่อลดปัญหายาเสพติดและเด็กติดเกมในตำบลดวนใหญ่	ชุดกิจกรรมบทบาทสภาคเด็กและเยาวชนงานรำลึกพระยาไกรภักดีศรีนครลำดวน
ร่วมกันสำรวจขีดความสามารถ (Capabilities) และทรัพยากร (Assets)	ประเมินศักยภาพของคณะทำงานของสภาเด็กและเยาวชนในการร่วมกันจัดโครงการและเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาอาชีพเพื่อลดปัญหา ยาเสพติดและเด็กติดเกมในตำบลดวนใหญ่	ประเมินศักยภาพของคณะทำงานของสภาเด็กและเยาวชนในการร่วมกันจัดโครงการบทบาทสภาคเด็กและเยาวชนงานรำลึกพระยาไกรภักดีศรีนครลำดวน
การปฏิบัติการ (Action) ครั้งที่ 1 การสะท้อนผล (Reflection)	จัดโครงการส่งเสริมพัฒนาอาชีพเพื่อลดปัญหา ยาเสพติดและเด็กติดเกมในตำบลดวนใหญ่ ซึ่งสภาเด็กและเยาวชนตำบลดวนใหญ่และองค์การบริหารส่วนตำบลดวนใหญ่ ได้ดำเนินการระหว่างวันที่ 16-17 มิถุนายน พ.ศ.2561 กิจกรรมแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและเด็กติดเกม โดยความร่วมมือจากบ้านพักเด็ก	สนทนากลุ่ม (focus groups) ได้ข้อสรุปว่างานรำลึกพระยาไกรภักดีศรีนครลำดวน (ตากะจะ) ปี 2562 นี้ จัด ณ สนามโรงเรียนบ้านดวนใหญ่ มีที่ตั้งของลานการแสดง สีสันแสง ซึ่งมีฉากการแสดง มีที่นั่งสำหรับข้าราชการชั้นผู้ใหญ่นั่งและบริเวณรับประทานอาหารของแขกผู้มีเกียรติ

ขั้นตอน	ชุดกิจกรรมโครงการส่งเสริมพัฒนาอาชีพเพื่อลดปัญหายาเสพติดและเด็กติดเกมในตำบลดวนใหญ่	ชุดกิจกรรมบทบาทสภาคเด็กและเยาวชนงานรำลึกพระยาไกรภักดีศรีนครลำดวน
	และครอบครัวจังหวัดศรีสะเกษ กิจกรรมผลกระทบของการใช้สารเสพติดและป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดและปัญหาเด็กติดเกม โดยความร่วมมือสถานีตำรวจภูธรอำเภอวังหิน ร่วมการทำความเข้าใจเส้นทางการติดยาในเริ่มแรกของกลุ่มเด็กและเยาวชน เส้นทางการติดยาในกลุ่มเยาวชน	ที่จะมาชมการแสดง การสะท้อนกลับจากการร่วมกันปฏิบัติการในรั้งนี้เป็นลักษณะแนวคำถามคือ เราจะอธิบายผังพื้นที่บริเวณโดยภาพรวมอย่างไร? ชุดการแสดงรำลึกพระยาไกรภักดีศรีนครลำดวน (ตากะจะ) มีชุดการแสดงย่อยกี่คนการแสดง จึงจะมาวางแผนในการประชาสัมพันธ์เส้นทางที่จอดรถ ประตูทางเข้างานแสดง แสง สี เสียง บริเวณ สนามโรงเรียนบ้านดวนใหญ่ จึงเกิดแนวคิดอาสาสมัคร (Volunteer) กล่าวถึงผู้ที่สมัครใจและอาสาเข้ามา

ขั้นตอน	ชุดกิจกรรมโครงการส่งเสริมพัฒนาอาชีพเพื่อลดปัญหายาเสพติดและเด็กติดเกมในตำบลดวนใหญ่	ชุดกิจกรรมบทบาทสกาเด็กและเยาวชนงานรำลึกพระยาไกรภักดีศรีนครลำดวน
		เพื่อช่วยเหลือและทำงานที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน องค์กร และสังคม โดยสมัครใจ เพื่อการดูแลป้องกัน แก้ปัญหา
การปฏิบัติการ (Action) ครั้งที่ 2 การสะท้อนผล (Reflection)	การสนทนากลุ่ม (focus groups) จากการฟังการอบรมบรรยายพิเศษจากสถานีตำรวจภูธรอำเภอวังหิน ร่วมกันสะท้อนผลว่า ร่วมกันเสนอข้อมูลยาเสพติดและเด็กติดเกมในแต่ละหมู่บ้านและร่วมกันรณรงค์ให้เด็กและเยาวชนปฏิบัติตามกฎหมายให้มีความสำคัญกับการสร้างศักยภาพและคุณภาพชีวิตของคน เพื่อให้มีความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพภายใต้สภาพแวดล้อม	สนทนากลุ่ม (focus groups) ได้สรุปแนวทางในการมีส่วนร่วมรำลึกพระยาไกรภักดีศรีนครลำดวน (ตากะจะ) ปี 2562 โดยใช้แนวคิดมัคคุเทศก์น้อย (Young Guide) ซึ่งจะต้องกำหนดรูปแบบการเรียนรู้เพื่อการเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1.การทำเข้าความใจบริบทและศักยภาพชุมชน

ขั้นตอน	ชุดกิจกรรมโครงการส่งเสริมพัฒนาอาชีพเพื่อลดปัญหา ยาเสพติดและเด็กติดเกมใน ตำบลดวนใหญ่	ชุดกิจกรรมบทบาทสภาคเด็กและเยาวชนงานรำลึก พระยาไกรภักดีศรีนคร ลำดวน
	สังคมที่เปลี่ยนไป เด็กและเยาวชนตัดสินใจแก้ไขปัญหาคชีวิตได้โดยไม่ต้องพึ่งพายาเสพติด แม้ว่าจะมียาเสพติดแพร่ระบาดอยู่ กระบวนการพัฒนาเพื่อให้คนมีภูมิคุ้มกันจากยาเสพติด จึงควรเป็นการดำเนินการระยะยาวที่องค์การบริหารส่วนตำบลดวนใหญ่ และสภาเด็กและเยาวชนตำบล	2.การพัฒนายุวมัคคุเทศก์งานรำลึกพระยาไกรภักดีศรีนครลำดวน (தாகะจะ) 3.การสำรวจประเมินศักยภาพของสภาเด็กและเยาวชน 4.การฝึกอบรมยุวมัคคุเทศก์งานรำลึกพระยาไกรภักดีศรีนครลำดวน (தாகะจะ) 5.การฝึกปฏิบัติหน้าที่เยาวชนรำลึกพระยาไกรภักดีศรีนครลำดวน (தாகะจะ)
การปฏิบัติการ (Action) ครั้งที่ 3 การสะท้อนผล (Reflection)	ข้อสรุปจากโครงการส่งเสริมพัฒนาอาชีพเพื่อลดปัญหายาเสพติดและเด็กติดเกมในตำบลดวนใหญ่ นำมาสู่การหาทางออกการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยการส่งเสริม	คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนตำบลร่วมเป็นมัคคุเทศก์น้อยต้อนรับแขกผู้มีเกียรติ ตลอดจนนักท่องเที่ยวที่มาร่วมงานรำลึกพระยาไกรภักดีศรี

ขั้นตอน	ชุดกิจกรรมโครงการส่งเสริมพัฒนาอาชีพเพื่อลดปัญหา ยาเสพติดและเด็กติดเกมใน ตำบลดอนใหญ่	ชุดกิจกรรมบทบาทสกาเด็กและเยาวชนงานรำลึก พระยาไกรภักดีศรีนคร ลำดวน
	อาชีพฝีมือแก่เด็กและเยาวชนผ่านโครงการส่งเสริมพัฒนาอาชีพเพื่อลดปัญหา ยาเสพติดและเด็กติดเกมในตำบลดอนใหญ่เป็นเน้นการตอบสนองความต้องการ ความถนัดและความสนใจของเด็กและเยาวชน ในด้านการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ซึ่งการอบรมวิชาชีพให้เด็กและเยาวชนโดยมีสภาเด็กและเยาวชนตำบลดอนใหญ่เป็นผู้นำนั้น นอกเหนือจากการอบรมยังมี การเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นทักษะชีวิต	นครลำดวน และมีเด็กและเยาวชนบางส่วนร่วมแสดงในการแสดงนี้ด้วย ในวันที่ 12 เมษายน 2562 ซึ่งได้พัฒนาบุคลิกภาพของยุวมัคคุเทศก์ บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง ซึ่งแสดงออกถึงการสร้างความเป็นพลเมืองทางด้านการแสดงออกถึงรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนร่วม
ผลลัพธ์ที่ได้	การระบุนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมครั้งต่อไปนั้น สภาเด็กและเยาวชนที่เป็นรุ่นพี่เข้ามา	กลุ่มสภาเด็กและเยาวชนอาสาเป็นมัคคุเทศก์น้อย (Young Guide) ในการมี

ขั้นตอน	ชุดกิจกรรมโครงการส่งเสริมพัฒนาอาชีพเพื่อลดปัญหา ยาเสพติดและเด็กติดเกมใน ตำบลดวนใหญ่	ชุดกิจกรรมบทบาทสกาเด็กและเยาวชนงานรำลึก พระยาไกรภักดีศรีนคร ลำดวน
	ช่วยถ่ายทอด แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ให้กับสภาเด็ก และเยาวชนรุ่นน้อง ทั้งนี้มีเชิงนโยบายพัฒนาใช้สื่อออนไลน์ สร้างสรรค์ กระตุ้นเยาวชนให้ รับรู้ สร้างกระแส และเป็น แนวร่วมในการมีส่วนร่วมเพื่อ ส่วนรวมและร่วมฝึกทักษะ อาชีพโดยความร่วมมือจาก บ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัดศรีสะเกษ	ส่วนในการประชาสัมพันธ์ และร่วมแสดงแสง สี เสียง งานรำลึกพระยาไกรภักดี ศรีนครลำดวน (தாகะจะ)

ภาพที่ 1 ชุดกิจกรรมโครงการส่งเสริมพัฒนาอาชีพเพื่อลดปัญหา ยาเสพติดและเด็ก ติดเกมในตำบลดวนใหญ่

ภาพที่ 2 ชุดกิจกรรมบทบาทสมมติและเยาวชนงานรำลึกพระยาไกรภักดีศรีนคร
ลำดวน

อภิปรายผลการศึกษา

อภิปรายผลการศึกษตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 งานวิจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติของสภาเด็กและเยาวชนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลดวนใหญ่ บริบทในเชิงโครงสร้างมาตรฐานนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งเริ่มก่อตัวในเชิงนโยบายสภาเด็กและเยาวชนตำบลดวนใหญ่ ทั้งจากปัจจัยนำเข้าเกี่ยวกับตัวนโยบาย กระบวนการทางการเมืองการบริหาร ปัจจัยนำเข้า/ผลผลิตของนโยบาย ผลผลิต/ผลลัพธ์ของนโยบาย สอดคล้องกับ ไพบุลย์ สุทธิ (2554) ศึกษาการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนขององค์การบริหารส่วนตำบลและชุมชน สังเคราะห์บทบาทและแนวทางการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกรณีศึกษา ในการดำเนินงานด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน และ ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน สอดคล้องกับ สมศักดิ์ อมรสิริพงศ์ (2555) รูปแบบและวิธีการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและสังเคราะห์องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบและวิธีการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับกลุ่มเด็กและเยาวชน เพื่อกำหนดรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมในการจัดสวัสดิการสังคมโดยองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นสำหรับกลุ่มเด็กและเยาวชน และเพื่อนำรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมในการจัดสวัสดิการสังคมโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สอดคล้องกับขานนท์ โกมลมาลย์ และคณะ (2559) การระดมทรัพยากรและสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชน และ องค์กรพัฒนาเอกชน ผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่าสภาเด็กและเยาวชน ครอบคลุมทั้งด้านองค์ความรู้ ทักษะและเครื่องมือการทำงานโดยมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้เป็นผู้นำเด็กและเยาวชนที่มีคุณภาพ

อภิปรายผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 บทบาทการดำเนินกิจกรรมของสภาเด็กและเยาวชนตำบลสวนใหญ่ สอดคล้องกับจุฑา รังงาม (2552) การมีส่วนร่วมของเยาวชนต่อการพัฒนากิจกรรมของสภาเยาวชนกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาพื้นที่เขตสะพานสูง ในด้านลักษณะการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนากิจกรรมด้านกิจกรรมมีความสมดุลกันระหว่างกิจกรรมที่เน้นด้านวิชาการและกิจกรรมนันทนาการควรมีงบประมาณสนับสนุนการเดินทางของเยาวชน ได้รับทราบข้อมูลโดยอาศัยการสนับสนุนให้แต่ละชุมชนได้มีเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารที่ดี ดำเนินงานร่วมกับสถาบันทางศาสนา ควรมีกิจกรรมทางด้านศาสนาเนื่องจากสถาบันทางศาสนาเป็นสถาบันทางสังคมที่เข้มแข็งในพื้นที่เขต นอกจากนี้สภาเยาวชนกรุงเทพมหานครเขตสะพานสูงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากสถานศึกษา ชุมชน และครอบครัวในเขตพื้นที่ สอดคล้องกับสุปราณี ไวมงคล (2550) การมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนเครือข่าย กรณีศึกษาโครงการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง ที่สถานศึกษามีส่วนร่วมในการต่อต้านยาเสพติดก็จะมีผลดีต่อเด็กและเยาวชน บทบาทกิจกรรมในระดับท้องถิ่นทางวัฒนธรรมนั้นการทำกิจกรรมของสภาเด็กและเยาวชนตำบลสวนใหญ่ สอดคล้องกับสมพงษ์ จิตระดับ (2555) ที่ศึกษาสภาเด็กและเยาวชนระดับท้องถิ่น โดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการในพื้นที่ 40 ชุมชน ใน 10 จังหวัด ทั้งนี้สภาเด็กและเยาวชนตำบลสวนใหญ่

เมื่อเปรียบเทียบกับสภาเด็กและเยาวชนระดับตำบลในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีนั้น ยังขาดแกนนำท้องถิ่น โครงการหรือกิจกรรมที่เด่นชัด รวมทั้งประเด็นเฉพาะและพื้นที่หรือลานกิจกรรม ส่วนในเชิงนวัตกรรมท้องถิ่นเพื่อเด็กและเยาวชนที่มีหลักสูตรฝึกอบรม วิทยากรเด็ก คู่มือท้องถิ่น เทคนิคการประสานงานนั้น สภาเด็กและเยาวชนตำบลสันทราย อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ได้ดำเนินการที่เป็นรูปธรรมที่สภาเด็กและเยาวชนตำบลสวนใหญ่จะดำเนินการตามเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติความเป็นพลเมือง (Project Citizen) อย่างเป็นรูปธรรม และกรณีศึกษาของสภาเด็กและเยาวชนตำบลจังหวัดตรัง ได้กำหนดบทบาทชัดเจน เช่นหลักสูตรความเป็นพลเมือง ค่ายจิตอาสา การผลิตสื่อประสม ปราษฎ์ท้องถิ่น วิทยากรเด็ก ส่วนการมีส่วนร่วมทางวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นงานรำลึกพระยาไกรภักดีศรีนครลำดวน สภาเด็กและเยาวชนตำบลสวนใหญ่แสดงออกถึงรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนร่วม (Active Citizen) สอดคล้องกับพื้นที่จังหวัดยโสธร 4 พื้นที่ คือ สภาเด็กและเยาวชนเทศบาลเมือง สภาเด็กและเยาวชนตำบลทุ่งแร่ สภาเด็กและเยาวชนตำบลหนองคู สภาเด็กและเยาวชนตำบลคำน้ำสร้างที่ได้ทำนุศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น บุญบั้งไฟ กลุ่มอนุรักษ์ยโสธร เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. องค์การบริหารส่วนตำบลสวนใหญ่มุ่งศึกษาและติดตามผลการสร้างสภาเด็กและเยาวชนตำบลสวนใหญ่ที่บูรณาการกับโรงเรียนผู้สูงอายุพื้นที่ที่มีกิจกรรมการรวมกลุ่มที่มีพลังเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว

2. องค์การบริหารส่วนตำบลสวนใหญ่ ควรมีนโยบายพัฒนาใช้สื่อออนไลน์สร้างสรรค์ กระตุ้นเยาวชนให้รับรู้ สร้างกระแส และเป็นแนวในการพัฒนาสภาเด็กและเยาวชนในระยะยาวต่อไป

3.องค์การบริหารส่วนตำบลทวนใหญ่ที่รับผิดชอบสภาเด็กและเยาวชน ควรดำเนินการส่งเสริมสถาบันครอบครัวในมีส่วนร่วมกิจกรรมของสภาเด็กและเยาวชน เพื่อการบูรณาการของกิจกรรม

บรรณานุกรม

เจนจิรา พวงมาเทศ. (2561). เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลทวนใหญ่. (16 มิถุนายน 2561). สัมภาษณ์.

ชานนท์ โกมลมาลย์ และคณะ. (2559). “การวิจัยประเมินผลการพัฒนาสภาเด็กและเยาวชน”. วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ 24(1).

ณัฐกร วิลัยเลิศ. เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลทวนใหญ่. (17 มิถุนายน 2561). สัมภาษณ์.

ไพบุลย์ สุทธิ. (2554). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนขององค์การบริหารส่วนตำบลและชุมชน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รุจ รั้งงาม. (2552). การศึกษาการมีส่วนร่วมของเยาวชนต่อการพัฒนากิจกรรมของสภาเยาวชนกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษาพื้นที่เขตสะพานสูง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์.

สิทธิชัย วิลัยเลิศ. (2561). นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทวนใหญ่. (17 มิถุนายน 2561). สัมภาษณ์.

สุปราณี ไวมงคุณ. (2550). ความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนเครือข่าย กรณีศึกษาโครงการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง. (การ

ค้นคว้าอิสระปริญญาโท (ม.ล.). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, สาขาการปกครองท้องถิ่น.

สมศักดิ์ อมรสิริพงศ์. (2555). “รูปแบบและวิธีการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มเด็กและเยาวชนโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”. **วารสาร มฉก. วิชาการ** 15(30).

สมพงษ์ จิตระดับ และคณะ. (2555). **รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการการสร้างความเป็นพลเมืองดีในสภาเด็กและเยาวชนระดับท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร: ธรรมดาเพรส.

Kindon, S., Pain, R. and Kesby, M., editors (2007). **Participatory action research approaches and methods: connecting people, participation and place**. London: Routledge.

Van Meter, Donald S. ; & Van Horn, Carl E. (1975) . “ The Policy Implementation Process: A Conceptual Framework” . **Administration and Society** 6(4): 445-487.

**A Guideline for Elderly Club Development
Case Study of Khuanmao Subdistrict, Ratsada District, Trang
Province.**

Praekwan Rattanamani^{*}

Abstract

This study focuses on the problem and difficulty of the Khuanmao subdistrict's elderly club, how to develop the club, and aims to propose a guideline for policy implementation for the Khuanmao subdistrict administrative organization, Ratsada district, Trang province.

According to the findings, the problem and difficulties of the Khuanmao subdistrict's elderly club center on a lack of leadership from leading personnel, the club board's lack of management skills, club members' lack of participation in club activities, the club's lack of a verified location, the absence of responsible staff to maintain and carry out club activities, and a lack of funds. Increasing the members' participation in managing and developing the club, increasing the members' and staffs' participation in club activities, petitioning involved organizations to increase the club's funds, and ensuring that all personnel and

^{*} M. Pol. Sc. Candidate, Faculty of Political Sciences, Ramkhamhaeng University.

^{**} Received April 29, 2022; Revised June 27, 2022; Accepted June 28, 2022

organizations involved with the club understand the club's significance will ensure the club's continued development.

Keywords: Elderly Club, Development, Participation.

แนวทางการพัฒนาชมรมผู้สูงอายุ กรณีศึกษา ตำบลควนเมา อำเภอธำรง จังหวัดตรัง

แพรวขวัญ รัตนมณี*

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาชมรมผู้สูงอายุ กรณีศึกษตำบลควนเมา อำเภอธำรง จังหวัดตรัง มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุตำบลควนเมา เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาชมรมผู้สูงอายุตำบลควนเมา และเพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการดำเนินนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลควนเมา อำเภอธำรง จังหวัดตรัง

ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุตำบลควนเมา ประกอบด้วยผู้นำขาดภาวะความเป็นผู้นำ คณะกรรมการชมรมขาดความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการชมรม สมาชิกไม่ให้ความสนใจในการเข้าร่วม

* นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

** ได้รับบทความ 29 เมษายน 2565; แก้ไขปรับปรุง 27 มิถุนายน 2565; อนุมัติให้จัดพิมพ์ 28 มิถุนายน 2565

ทำกิจกรรมของชมรมเท่าที่ควร ไม่มีสถานที่ตั้งชมรมที่ชัดเจน ไม่มีเจ้าหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุโดยตรง และการจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่เพียงพอ ซึ่งมีแนวทางในการพัฒนาชมรมผู้สูงอายุตำบลควนเมา โดยการเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารและพัฒนาชมรมผู้สูงอายุร่วมกัน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชมรมและเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบกิจกรรมของชมรม สนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องร่วมกันสนับสนุนด้านงบประมาณในการทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนชมรมผู้สูงอายุอย่างยั่งยืนต่อไป และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของชมรมผู้สูงอายุ ทั้งบุคลากรภายในชมรม บุคลากรหน่วยงานของรัฐ เอกชน ตลอดจนภาคีเครือข่าย ในการพัฒนาชมรมอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : ชมรมผู้สูงอายุ, การพัฒนา, การมีส่วนร่วม

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์การบริหารส่วนตำบลควนเมา มีประชากรจำนวน 7,020 คน (สถิติประชากร เดือนมิถุนายน 2560) มีจำนวนผู้สูงอายุจำนวน 866 คน คิดเป็นร้อยละ 12.37 ของประชากรตำบลควนเมา ทำให้ปัจจุบันตำบลควนเมาเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ อีกทั้งการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุ จนทำให้เกิดชมรมผู้สูงอายุตำบลควนเมา ซึ่งได้จัดตั้งเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2551 จนถึงปัจจุบัน โดยมีนายสน หมีนละม้าย เป็นผู้ริเริ่มในการจัดตั้งชมรม และได้มีการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ กิจกรรมนันทนาการ และกิจกรรมเยี่ยมผู้สูงอายุที่เป็นผู้ป่วยติดเตียง เป็นต้น แต่ปัจจุบันชมรมผู้สูงอายุตำบลควนเมายังไม่เกิดการดำเนินงานเป็นผลสำเร็จที่สามารถเห็นได้ในเชิงรูปธรรม

ผู้ศึกษาสนใจในการศึกษาปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุตำบลควนเมา และศึกษาแนวทางการพัฒนาชมรมผู้สูงอายุตำบลควนเมา อีกทั้งเพื่อนำผลการศึกษาที่ได้เป็นข้อเสนอแนะในการดำเนินนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลควนเมาที่ส่งผลต่อการดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุตำบลควนเมา อำเภอร้อยภู จังหวัดตรัง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุตำบลควนเมา
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาชมรมผู้สูงอายุตำบลควนเมา
3. เพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการดำเนินนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลควนเมา อำเภอร้อยภู จังหวัดตรัง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้ศึกษาทำการศึกษาในประเด็นปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุตำบลควนเมา แนวทางการพัฒนาชมรมผู้สูงอายุตำบลควนเมา รวมทั้งข้อเสนอแนะในการดำเนินนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลควนเมา อำเภอร้อยภู จังหวัดตรัง
2. ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ ฝ่ายผู้บริหาร ข้าราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลควนเมา เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ ตำบลควนเมา และคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุตำบลควนเมา
3. ขอบเขตด้านพื้นที่การศึกษาค้นคว้าได้กำหนดขอบเขตพื้นที่ในการศึกษาภายในเขตตำบลควนเมา อำเภอร้อยภู จังหวัดตรัง

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาของงานวิจัย 20 ตุลาคม 2561 – 20 ธันวาคม 2561 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 2 เดือน

ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุตำบลควนเมา
2. ทำให้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาชมรมผู้สูงอายุตำบลควนเมา
3. ทำให้ทราบถึงข้อเสนอแนะในการดำเนินนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลควนเมา อำเภอรัษฎา จังหวัดตรัง

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในปี พ.ศ.2562 และเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ในปี พ.ศ.2564 (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2560, น. 24-25) หมายถึง ประชากรร้อยละ 20 ของประเทศเป็นผู้สูงอายุ ด้วยเหตุนี้จึงเกิดแนวคิดการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุเพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิตให้แก่ผู้สูงอายุ ก่อให้เกิดการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ

ชมรมผู้สูงอายุ ต้องมีจำนวนสมาชิกมากกว่า 30 คนขึ้นไป มีโครงสร้างต่าง ๆ ชัดเจน ได้แก่ การตั้งชื่อชมรม การกำหนดข้อบังคับ สถานที่ตั้งชมรมและการกำหนดคณะกรรมการ ชมรม อีกทั้งการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ต้องมีการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายในชุมชน ได้แก่ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคท้องถิ่น และภาครัฐ รวมถึงส่วนสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานของชมรมสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งชมรมนั้น ต้องอาศัยปัจจัยความสำเร็จของชมรมผู้สูงอายุ

หลักการสร้างชมรมผู้สูงอายุให้เข้มแข็งและยั่งยืน (สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ, 2559, น. 9-10) ดังนี้ 1) ชมรมผู้สูงอายุควรบริหารจัดการโดยผู้สูงอายุ ไม่อยู่ภายใต้ของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง มีระเบียบข้อบังคับในการบริหารชมรม มีสถานที่ตั้งที่มั่นคง ถาวร และมีป้ายชื่อชมรมผู้สูงอายุ 2) การบริหารงานในชมรมผู้สูงอายุต้องมีความโปร่งใส ยุติธรรม 3) มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรเอกชนต่าง ๆ ตลอดทั้งมีการประชุมประจำเดือน และมีการจัดบันทึกการประชุม 4) มีความหลากหลายในการจัดกิจกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิก 5) การเสนอและการเขียนโครงการของงบประมาณในการจัดกิจกรรมเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม 6) ควรสมัครเป็นสมาชิกเครือข่ายของสาขาสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ ประจำจังหวัดหรือกลุ่มเขตที่ชมรมนั้นตั้งอยู่ และ 7) ประธานชมรมผู้สูงอายุต้องเป็นผู้ที่มีความเสียสละ ซื่อสัตย์ความประพฤติดี เป็นที่ยอมรับของสังคม มีความพร้อม มีความสามารถในการบริหารงาน และเป็นกลาง ไม่เอนเอียงเข้าฝ่ายการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่ง

ปัจจัยความสำเร็จของชมรมผู้สูงอายุ (สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ, 2559, น. 11) ประกอบด้วย 1) ผู้นำชมรมจะต้องมีภาวะผู้นำ มีจิตอาสา ฟังเสียงส่วนใหญ่ของสมาชิกในการเสนอและทำกิจกรรม และประธานไม่ถือความเห็นของตนเองเป็นใหญ่ 2) ความสามารถในการพึ่งตนเอง สามารถหาแหล่งเงินทุนในการทำกิจกรรมโดยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน 3) ความสามารถในการประสานงานกับภาคี ทั้งภาครัฐ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โรงเรียน โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลจังหวัด สาธารณสุขอำเภอ เป็นต้น ภาคท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบลเทศบาลเมือง เป็นต้น ภาคประชาสังคม เช่น วัด กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มอาสาสมัคร กลุ่มแม่บ้าน เป็นต้น และภาคเอกชนและธุรกิจ เช่น มูลนิธิ สมาคม เป็นต้น 4) การดำเนินงานตามข้อบังคับ

ได้แก่ มีการประชุมคณะกรรมการและสมาชิกตามระเบียบข้อบังคับ สมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม มีความโปร่งใส ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน

อุปสรรคและความล้มเหลวของชมรมผู้สูงอายุ (สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ, 2559, น. 12) ได้แก่ 1) ไม่มีกิจกรรมที่ต่อเนื่อง ประชุมไม่สม่ำเสมอ และไม่มีที่ตั้งชมรมที่ชัดเจน 2) ปัญหาด้านผู้นำ เช่น ประธานขาดภาวะความเป็นผู้นำ ความเป็นเผด็จการยึดเอาความเห็นของตนเป็นใหญ่ ไม่โปร่งใส ไม่มีจิตอาสา และไม่ทำตามข้อบังคับที่กำหนดไว้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฐรัฐิตตา เทวเลศสกุล, วณิฎา ศิริวรสกุล และชัชสรณ์ รอดยิ้ม (2559) ทำการศึกษาประเด็นแนวทางการพัฒนาผู้สูงอายุจากภาระให้เป็นพลัง กรณีศึกษาเทศบาลนครรังสิต โดยศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรค ศักยภาพ ความต้องการในการพัฒนาศักยภาพ และแนวทางการพัฒนาผู้สูงอายุจากภาระให้เป็นพลัง ในเขตเทศบาลนครรังสิต ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัญหาและอุปสรรคของผู้สูงอายุ คือ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีร่างกายไม่แข็งแรง มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ต้องดิ้นรนทำกินจนไม่มีเวลาปฏิสัมพันธ์กันในครอบครัว มีรายได้และสวัสดิการที่ได้รับไม่เพียงพอ อีกทั้งบุคลากรในการดูแลผู้สูงอายุไม่เพียงพอ การจัดงบประมาณในการดูแลผู้สูงอายุยังไม่ครอบคลุม 2) ศักยภาพของผู้สูงอายุ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน 2.1) ด้านทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ คือ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความคิดอย่างเป็นระบบ มีประสบการณ์ มีความรู้ มีความคิดเป็นผู้นำ และมีการสื่อสารที่ชัดเจนพอสมควร 2.2) ด้านการทำงาน คือ ผู้สูงอายุเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญมาช่วยทำงานพัฒนาชุมชน 2.3) ด้านการมีส่วนร่วมและการอยู่ร่วมกันในสังคม คือ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน 3) ความต้องการ

ของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านการพัฒนาความรู้ด้านรายได้และสวัสดิการสังคม และด้านครอบครัวและสังคม 4) แนวทางการพัฒนาผู้สูงอายุ ได้แก่ 4.1) ด้านการมีส่วนร่วม คือ การจัดกิจกรรมสันทนาการ 4.2) ด้านอาชีพ คือ การเชิญวิทยากรสอนอาชีพ และ 4.3) ด้านการบริหารจัดการ คือ การจัดตั้งชมรม 11 ชมรม

วิธีการดำเนินงานวิจัย

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการศึกษาโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเอกสารที่ผ่านการค้นคว้า และเผยแพร่มาแล้วโดยผู้ศึกษาจะศึกษาแนวทางในการพัฒนาชมรมสูงอายุ ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ ตลอดจนแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากบทความ เอกสาร วารสารทางวิชาการ และวิทยานิพนธ์ เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรค แนวทางการพัฒนาเพื่อนำมาเป็นข้อเสนอแนะในการดำเนินนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลควนเมา

2. การวิจัยภาคสนาม (Field Research) โดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Guided interview) ฝ่ายผู้บริหาร ข้าราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลควนเมา หัวหน้างานสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ ตำบลควนเมา และคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุตำบลควนเมา ถึงทัศนคติที่มีต่อการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน และแนวทางการแก้ไขปัญหา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ได้แก่ ฝ่ายผู้บริหาร ข้าราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลควนเมา เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ และคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุตำบลควนเมา

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) คือ เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างให้ตรงตามหลักเกณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามที่ผู้ศึกษาต้องการ โดยการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) จำนวน 10 คน โดยพิจารณาจากคุณสมบัติ ดังนี้

2.1) ฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลควนเมา ได้แก่ ผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลควนเมา จำนวน 3 คน คือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลควนเมา รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลควนเมา และเลขานุการองค์การบริหารส่วนตำบลควนเมา

2.2) ข้าราชการ ได้แก่ ข้าราชการในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลควนเมาที่มีประสบการณ์การทำงานอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีการทำงานที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลควนเมา จำนวน 2 คน คือ หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลควนเมา และนักพัฒนาชุมชนชำนาญการ

2.3) คณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุตำบลควนเมา ได้แก่ คณะกรรมการผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกชมรมไม่น้อยกว่า 3 ปี และมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานของชมรม ผู้สูงอายุจำนวน 3 คน คือ ประธาน รองประธาน และเลขานุการ

2.4) เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินีตำบลควนเมา ได้แก่ เจ้าหน้าที่อนามัยที่มีประสบการณ์การทำงานอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 5 ปี และทำงานร่วมกับชมรมผู้สูงอายุ จำนวน 2 คน คือ หัวหน้าสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ และเจ้าหน้าที่อนามัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi- structured Interview) โดยผู้ศึกษาจะกำหนด

ประเด็นคำถามปลายเปิด และมีการปรับเปลี่ยนเพิ่มเติม เพื่อให้ได้คำตอบที่ครอบคลุม ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ แนวทางการพัฒนาชมรม ผู้สูงอายุตำบลควนเมา รวมทั้งข้อเสนอแนะในการดำเนินนโยบายขององค์การบริหาร ส่วนตำบลควนเมาที่ส่งผลต่อชมรมผู้สูงอายุตำบลควนเมา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การวิจัยเอกสารทุติยภูมิ ที่จะศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทความ ทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ เพื่อ ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ ศึกษาแนวทาง ในการพัฒนาชมรมผู้สูงอายุ รวมทั้งข้อเสนอแนะในการดำเนินนโยบายขององค์การ บริหารส่วนตำบลควนเมา

2. การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อจะศึกษาถึงข้อมูลพื้นฐานที่เฉพาะ ลงรายละเอียดต่าง ๆ เพราะการดำเนินงานของชมรม รวมทั้งการทำงานของแต่ละ องค์การจะมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ดังนั้นจึงต้องอาศัยการสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเก็บข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ทั้งยังทำให้ผู้ศึกษา เข้าใจความแตกต่างของปัญหาเฉพาะพื้นที่นั้น ๆ ด้วย ทั้งนี้ การสัมภาษณ์แบบ กึ่งโครงสร้างจะเป็นลักษณะของการถามความคิดเห็น หรือมีคำถามกว้าง ๆ ที่มี ลักษณะปลายเปิด เพื่อป้องกันผู้ศึกษาหลงประเด็น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิง คุณภาพแบบการ วิเคราะห์ร่วม คือ ทั้งจากงานเอกสารและการสัมภาษณ์แบบ กึ่งโครงสร้าง

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาเชิงอธิบายภายใต้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย ทั้งจากการสรุปประเด็นสำคัญเรียงเรียงข้อมูลที่ได้ จากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมด และวิเคราะห์ตามแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงนำข้อมูลจากเอกสาร บทความทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของชมรม เพื่อนำผลการศึกษาเป็นแนวทางการพัฒนาชมรมผู้สูงอายุตำบลควนเมา อำเภอรัษฎา จังหวัดตรัง อีกทั้งเป็นข้อเสนอแนะในการดำเนินนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลควนเมา อำเภอรัษฎา จังหวัดตรัง

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเอกสารและการวิจัยภาคสนาม พบว่า

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุเพื่ออธิบายถึงปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ แนวทางการพัฒนาชมรมผู้สูงอายุตำบลควนเมา และข้อเสนอแนะในการดำเนินนโยบาย จากผลการศึกษาหนังสือ วรรณกรรม วิทยานิพนธ์ เอกสาร ทางวิชาการ เอกสารของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง พบว่า การดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุอย่างยั่งยืน ต้องอาศัยการประสานความร่วมมือและการทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคท้องถิ่น โดยชมรมสามารถขอการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เช่น การขอสนับสนุนงบประมาณ อุปกรณ์เครื่องมือ และการขอวิทยากรให้ความรู้เป็นต้น ซึ่งการได้รับการสนับสนุนช่วยให้การดำเนินงานของชมรมเกิดความสำเร็จตามแผนงานที่วางไว้

หลักการสร้างชมรมผู้สูงอายุให้เข้มแข็งและยั่งยืนมีดังนี้ 1) บริหารจัดการโดยผู้สูงอายุ ไม่อยู่ภายใต้ของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง มีระเบียบข้อบังคับใน

การบริหารชมรม มีสถานที่ตั้งที่มั่นคงถาวรและมีป้ายชื่อชมรมผู้สูงอายุ 2) มีความโปร่งใส ยุติธรรม 3) มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรเอกชน 4) มีเอกลักษณ์และมีความหลากหลายในการจัดกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกได้ 5) การเสนอและการเขียนโครงการของงบประมาณในการจัดกิจกรรมเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม 6) ควรสมัครเป็นสมาชิกเครือข่ายของสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ ประจำจังหวัดหรือกลุ่มเขตที่ชมรมนั้นตั้งอยู่ และ 7) ประธานชมรมผู้สูงอายุต้องเป็นผู้ที่มีความเสียสละ ซื่อสัตย์ มีความประพฤติดี เป็นที่ยอมรับของสังคม มีความพร้อมและความสามารถในการบริหารงานอย่างเป็นกลาง

ในส่วนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาสามารถวิเคราะห์และสรุปประเด็นสำคัญเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้ดังนี้

1. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุตำบลควนเมาหลายประการ ดังนี้

1) ผู้นำขาดภาวะความเป็นผู้นำ ไม่มีประสบการณ์ในการทำงาน ทำให้ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่องได้

2) คณะกรรมการชมรมขาดความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการชมรมและการติดต่อประสานงานหน่วยงานภาครัฐ

3) สมาชิกไม่ให้ความสนใจในการเข้าร่วมทำกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุร่วมกันเท่าที่ควร เนื่องด้วยภาระหน้าที่ การสนับสนุนของครอบครัว และความไม่ต่อเนื่องของกิจกรรม

4) ไม่มีสถานที่ตั้งชมรมที่ชัดเจน

5) ไม่มีเจ้าหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุโดยตรง

6) การจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่เพียงพอ ไม่มีสัดส่วนที่ชัดเจนต่อการส่งเสริมหรือการสนับสนุนการทำกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ

2. แนวทางในการพัฒนาชมรมผู้สูงอายุตำบลควนเมา ดังนี้

1) เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารและพัฒนาชมรมผู้สูงอายุร่วมกัน

2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชมรมและเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบกิจกรรมของชมรม โดยการประชาสัมพันธ์เพื่อขับเคลื่อนชมรม ด้วยการทำงานเป็นทีม ดูแลและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

3) สนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องร่วมกันสนับสนุนด้านงบประมาณในการทำกิจกรรมร่วมกัน และจัดกิจกรรมที่สนใจ เพื่อขับเคลื่อนชมรมผู้สูงอายุอย่างยั่งยืนต่อไป

4) สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของชมรมผู้สูงอายุ ทั้งบุคลากรภายในชมรม บุคลากรหน่วยงานของรัฐ เอกชน ตลอดจนภาคี เครือข่าย ในการพัฒนาชมรมอย่างต่อเนื่อง

3. ข้อเสนอแนะในการดำเนินนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลควนเมา อำเภอรัษฎา จังหวัดตรัง ดังนี้

1) ผู้บริหารองค์การต้องตระหนักถึงความสำคัญของชมรมผู้สูงอายุ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในพื้นที่ โดยการจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนชมรมผู้สูงอายุอย่างยั่งยืน

2) จัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรม หรือโครงการที่สนใจโดยตรง มีการประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสาร เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชมรมทุกคน

3) ส่งเสริมและสนับสนุน โดยการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวันแก่สมาชิกของชมรมอย่างต่อเนื่อง

การอภิปรายผล

ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุตำบลควนเมา มีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้ 1) ผู้นำขาดภาวะความเป็นผู้นำ ไม่มีประสบการณ์ในการทำงาน ทำให้ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่องได้ 2) คณะกรรมการชมรมขาดความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการชมรมและการติดต่อประสานงานหน่วยงานภาครัฐ 3) สมาชิกไม่ให้ความสนใจในการเข้าร่วมทำกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุร่วมกันเท่าที่ควร เนื่องด้วยภาระหน้าที่ การสนับสนุนของครอบครัว และความต่อเนื่องของกิจกรรมที่แตกต่างกัน 4) ไม่มีสถานที่ตั้งชมรมที่ชัดเจน 5) ไม่มีเจ้าหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุโดยตรง และ 6) การจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่เพียงพอ ไม่มีสัดส่วนที่ชัดเจนต่อการส่งเสริมหรือการสนับสนุนการทำกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ สอดคล้องกับแนวคิดของสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ (2559, น. 12) ที่ได้สรุปอุปสรรคและความล้มเหลวของชมรมผู้สูงอายุว่า 1) ไม่มีกิจกรรมที่ต่อเนื่องประชุมไม่สม่ำเสมอ และไม่มีที่ตั้งชมรมที่ชัดเจน 2) มีปัญหาเกี่ยวกับประธานและผู้นำ เช่น 1) ประธานขาดภาวะความเป็นผู้นำ 2) ผู้นำเป็นเผด็จการ ยึดเอาความเห็นของตนเป็นใหญ่ 3) ผู้นำไม่โปร่งใส 4) ผู้นำไม่มีจิตอาสา และ 5) ผู้นำไม่ทำตามข้อบังคับที่กำหนดไว้

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐฐิธิตา เทวเลิศสกุล, วณิภา ศิริวรสกุล และชัชสรณ์ รอดยิม (2559) ทำการศึกษาในประเด็น แนวทางการพัฒนาผู้สูงอายุจากภาระให้เป็นพลัง กรณีศึกษาเทศบาลนครรังสิต โดยศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคศักยภาพ ความต้องการในการพัฒนาศักยภาพ และแนวทางการพัฒนาผู้สูงอายุจากภาระให้เป็นพลังในเขตเทศบาลนครรังสิต ผลการศึกษพบว่า 1) ปัญหาและอุปสรรคของผู้สูงอายุ คือ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีร่างกายไม่แข็งแรง เกิดสภาวะอารมณ์ที่หงุดหงิดจากปัญหาสุขภาพและปัญหาสุขภาพแวดล้อม มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ต้องดิ้นรนทำกิน

จนไม่มีเวลาปฏิสัมพันธ์กันในครอบครัว มีรายได้และสวัสดิการที่ได้รับไม่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิต อีกทั้งบุคลากรในการดูแลผู้สูงอายุไม่เพียงพอ การจัดงบประมาณในการดูแลผู้สูงอายุยังไม่ครอบคลุมต่อความต้องการของผู้สูงอายุ 2) ศักยภาพของผู้สูงอายุ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน (1) ด้านทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ (2) ด้านการทำงาน และ (3) ด้านการมีส่วนร่วมและการอยู่ร่วมกันในสังคม 3) ความต้องการของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย (1) ด้านร่างกาย คือ ต้องการศูนย์สุขภาพ และการดูแลตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ (2) ด้านการพัฒนาความรู้ คือ ต้องการการอบรมให้ความรู้ด้านต่าง ๆ (3) ด้านรายได้ และสวัสดิการสังคม คือ ต้องการรายได้จากเบี้ยยังชีพที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต และ (4) ด้าน ครอบครัวและสังคมคือ ต้องการให้ลูกหลานดูแลเอาใจใส่ตนอย่างใกล้ชิดทั้งด้านร่างกายและจิตใจ 4) แนวทางการพัฒนาผู้สูงอายุ ได้แก่ (1) ด้านการมีส่วนร่วม คือ การจัดกิจกรรมสันทนาการให้กับผู้สูงอายุ (2) ด้านอาชีพ คือ การเชิญวิทยากรหรืออาจารย์สอนอาชีพที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ และ (3) ด้านการบริหารจัดการ คือ การจัดตั้งชมรม 11 ชมรม มีประธานชมรมเป็นตัวแทนประสานงาน

แนวทางในการพัฒนาชมรมผู้สูงอายุตำบลควนเมา มีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้ 1) เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารและพัฒนาชมรมผู้สูงอายุร่วมกัน 2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชมรมและเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบกิจกรรมของชมรม โดยการประชาสัมพันธ์ เพื่อขับเคลื่อนชมรม ด้วยการทำงานเป็นทีม ดูแลและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 3) สนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องร่วมกันสนับสนุนด้านงบประมาณในการทำกิจกรรมร่วมกัน และจัดกิจกรรมที่สนใจ เพื่อขับเคลื่อนชมรมผู้สูงอายุอย่างยั่งยืนต่อไป 4) สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของชมรมผู้สูงอายุ ทั้งบุคลากรภายในชมรม บุคลากรหน่วยงานของรัฐ เอกชน ตลอดจนภาคีเครือข่าย ในการพัฒนาชมรมอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิด

ของสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ (2559, น. 11) ได้สรุปปัจจัยความสำเร็จของชมรมผู้สูงอายุไว้ ดังนี้ 1) ภาวะความเป็นผู้นำของประธานและคณะกรรมการชมรม 2) การเสียสละส่วนตนเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม เช่น เวลา เงิน และวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น 3) การให้เกียรติซึ่งกันและกัน อีกทั้งการเคารพในการตัดสินใจของเสียงส่วนใหญ่ และให้ความสำคัญกับเสียงส่วนน้อย 4) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการเข้าร่วมและให้ความร่วมมือต่อการทำกิจกรรม 5) มีการสนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์ต่าง ๆ จากภาคีเครือข่าย 6) ความสามารถในการประสานงานในการร่วมทำกิจกรรมและการขอการสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย 7) ความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรมที่หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนจัดขึ้น และ 8) การบังคับใช้ระเบียบข้อบังคับและมีการดำเนินงานที่โปร่งใส

ข้อเสนอแนะในการดำเนินนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลควนเมา อำเภอรังษี จังหวัดตรัง

1) ผู้บริหารองค์การต้องตระหนักถึงความสำคัญของชมรมผู้สูงอายุ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกในพื้นที่ โดยการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมในการสนับสนุน กิจกรรมต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนชมรมผู้สูงอายุอย่างยั่งยืน

2) จัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรมหรือโครงการที่สนใจโดยตรง มีการประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสาร เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชมรมทุกคน

3) ส่งเสริมและสนับสนุน โดยการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวันแก่สมาชิกของชมรมอย่างต่อเนื่อง

สรุป

ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุตำบลควนเมา ประกอบด้วย 1) ผู้นำขาดภาวะความเป็นผู้นำ 2) คณะกรรมการชมรมขาดความรู้

ความสามารถในการบริหารจัดการชมรมและการติดต่อประสานงานหน่วยงานภาครัฐ

3) สมาชิกไม่ให้ความสนใจในการเข้าร่วมทำกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุร่วมกันเท่าที่ควร 4) ไม่มีสถานที่ตั้งชมรมที่ชัดเจน 5) ไม่มีเจ้าหน้าที่ที่จะดูแล และรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุโดยตรง 6) การจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่เพียงพอ โดยมีแนวทางในการพัฒนาชมรมผู้สูงอายุตำบลควนเมา ดังนี้

- 1) เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารและพัฒนาชมรมผู้สูงอายุร่วมกัน
- 2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชมรมและเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบกิจกรรมของชมรม
- 3) สนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องร่วมกันสนับสนุนด้านงบประมาณในการทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนชมรมผู้สูงอายุอย่างยั่งยืนต่อไป
- 4) สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของชมรมผู้สูงอายุ ทั้งบุคลากรภายในชมรม บุคลากรหน่วยงานของรัฐ เอกชน ตลอดจนภาคีเครือข่าย ในการพัฒนาชมรมอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

ข้าราชการ และคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลควนเมา ควรตระหนักถึงความสำคัญของชมรมผู้สูงอายุการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมหรือโครงการ และ จัดสรรงบประมาณ อีกทั้งเป็นหน่วยงานหลักในการให้ความสนับสนุนการดำเนินงานของชมรม เพื่อการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาชมรมผู้สูงอายุตำบลควนเมาอย่างต่อเนื่อง และชมรมผู้สูงอายุควรมีสมาชิกสมทบและข้าราชการเกษียณ ร่วมเป็นคณะกรรมการชมรม เพื่อการขับเคลื่อนพัฒนาชมรมให้เกิดความหลากหลายทางความคิดในการดำเนินกิจกรรม

บรรณานุกรม

ณัฏฐจิตตา เทวาลีศสกุล, วณิฎา ศิริวรสกุล และชัชสรัญ รอดยิ้ม. (2559). แนว
ทางการพัฒนาผู้สูงอายุจากภาระให้เป็นพลัง กรณีศึกษาเทศบาลนคร
รังสิต. Veridian E-Journal Silpakorn University 9(1): 529-530.

มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2560). สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ.
2559. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พรินเทอรี่ จำกัด.

สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ. (2559). คู่มือชมรมผู้สูงอายุ. ค้นเมื่อ
11 พฤศจิกายน 2560 จาก <http://www.dop.go.th/th/know/5/23>

แนวทางการพิจารณาและการส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารรัฐศาสตร์ พิจารณาของศูนย์การเมือง สังคมและอาณาบริเวณศึกษา

วารสารรัฐศาสตร์พิจารณาเป็นวารสารที่นำเสนอบทความวิชาการ จากคณาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัยและนักศึกษาทั่วไปทั้งภายในและภายนอกประเทศได้มีโอกาสเสนอผลงานวิชาการเพื่อเผยแพร่ และแลกเปลี่ยนวิทยาการโดยเฉพาะองค์ความรู้ใหม่ในสาขารัฐศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รัฐประศาสนศาสตร์ สหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บริหารธุรกิจ การเมือง การปกครอง และเอเชียศึกษาในกรอบอาณาบริเวณศึกษา (Area Study)

ผลงานวิชาการที่รับตีพิมพ์อาจอยู่ในรูปแบบต่อไปนี้ บทความวิชาการ บทความวิจัย บทความปริทัศน์ และบทวิจารณ์หนังสือ เป็นต้น ต้นฉบับ (Manuscript) ที่ส่งพิจารณาเพื่อตีพิมพ์ ภายใต้งานวิจัยจะต้องไม่เคยเผยแพร่ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ใดมาก่อน (ยกเว้นรายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์) และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาหรือตีพิมพ์ในวารสารอื่น ต้องไม่เป็นผลงานทางวิชาการที่ลอกเลียน ตัดทอนจากผลงานวิจัยของผู้อื่น ไม่มีการคัดลอกหรือชักนำให้เข้าใจผิดในผลงานหรือ ผลการศึกษา เรื่องที่ได้รับการตีพิมพ์ต้องผ่านการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง (peer-reviewed) และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการ

คำแนะนำผู้แต่งสำหรับผู้ส่งบทความลงตีพิมพ์ในวารสารรัฐศาสตร์พิจารณา (Author Guideline)

1. ประเภทของบทความที่รับพิจารณา

1. บทความวิชาการ
2. บทความวิจัย
3. บทความปริทัศน์และบทวิจารณ์หนังสือ
4. บทความพิเศษ

2. รูปแบบการเขียนบทความ

2.1 ชื่อเรื่อง ให้พิมพ์ชื่อเรื่องบทความไว้กลางหน้ากระดาษ ทั้งชื่อเรื่องภาษาไทยและชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ พร้อมใส่เครื่องหมาย ** และระบุ footnote ว่าบทความนี้เขียนขึ้นมาจากวัตถุประสงค์ใด ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.2 ชื่อผู้เขียน ใส่ชื่อผู้เขียนบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยไม่ต้องระบุตำแหน่งชื่อไว้ด้านขวาสุด พร้อมใส่เครื่องหมาย * เพื่อระบุใน footnote ว่าผู้เขียนเป็นใคร ตำแหน่งวิชาการ (ถ้ามี) ของผู้เขียนทุกคน อยู่สถานที่ใด (ในกรณีที่มีชื่อผู้เขียนหลายคน กรุณาระบุให้ครบทุกคน)

2.3 บทคัดย่อ (Abstract) ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (ไม่เกิน 250 คำ)

2.4 คำสำคัญ (Keyword) ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 5 คำ

2.5 บทนำ

2.6 เนื้อหา

2.7 บทสรุป

2.8 เอกสารอ้างอิง

3. การเตรียมต้นฉบับ

1. ให้ระบุชื่อผู้เขียน ยศหรือตำแหน่ง ที่อยู่หรือที่ทำงานที่สามารถติดต่อได้ พร้อมเบอร์โทรศัพท์ อีเมลและโทรสารที่สามารถติดต่อได้

2. ส่งต้นฉบับจำนวน 1 ชุด

3. พิมพ์โดยโปรแกรม Microsoft Word for Windows

4. ใช้อักษรแบบ TH SarabunNew ขนาด 16 โดยใช้กระดาษ A4 พิมพ์หน้าเดียวเท่านั้น

5. ระยะห่างระหว่างบรรทัดให้ใช้ single space ความยาวของบทความไม่น้อยกว่า 15 หน้าแต่ไม่เกิน 20 หน้า รวมเอกสารอ้างอิง

6. ใช้ระบบอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association)

7. การตั้งค่าหน้ากระดาษ

- ระยะขอบบน (Top margin) 1” หรือ 2.54 เซนติเมตร

- ระยะขอบล่าง (Bottom margin) 1” หรือ 2.54 เซนติเมตร

- ระยะขอบซ้าย (Left margin) 1.5” หรือ 3.18 เซนติเมตร
- ระยะขอบขวา (Right margin) 1” หรือ 2.54 เซนติเมตร

4. การส่งต้นฉบับ

การส่งต้นฉบับสามารถทำได้หลายช่องทาง

1. ส่งต้นฉบับ 1 ชุด ไปยังกองบรรณาธิการวารสาร ศูนย์การเมือง สังคมและอาณานิคมศึกษา คณะรัฐศาสตร์ อาคารศรีศรित्रา ชั้น 3 ห้อง 314 มหาวิทยาลัยรามคำแหง ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240 โทรศัพท์ 02-310-8497 , 096-259-0036

2. ส่งทางอีเมลมายัง

ps.critique@gmail.com

โดยเขียนหัวข้ออีเมลว่า **ส่งบทความ เรื่อง.....**

3. ส่งทางออนไลน์ โดยเข้าไปสมัครและส่งต้นฉบับได้ด้วยตนเองที่

so01.tci-thaijo.org/index.php/PSC

5. การอ้างอิงและการเขียนเอกสารอ้างอิง

กรณีที่ผู้เขียนต้องการระบุแหล่งที่มาของข้อมูลในเรื่อง

1) ให้ใช้วิธีการอ้างอิงในส่วนเนื้อเรื่องแบบนามปี (author-date in text citation) โดยระบุ ชื่อผู้แต่ง และปีพิมพ์ของเอกสารไว้ข้างหน้าหรือข้างหลังข้อความที่ต้องการอ้าง เพื่อบอกแหล่งที่มาของข้อความนั้น และอาจะระบุเลขหน้าของเอกสารที่อ้างด้วยก็ได้หากต้องการ

(ชื่อผู้แต่ง, ปีพิมพ์, เลขหน้า) ไว้ท้ายข้อความที่อ้างอิง

(สุนัย มัลลิกะมาลย์, 2549, น. 200-205)

(McCartney & Phillips, 2006, p. 498-499)

2) ให้มีการอ้างอิงส่วนท้ายเล่ม (reference citation) โดยการรวบรวมรายการเอกสารทั้งหมดที่ผู้เขียนได้ใช้อ้างอิงในการเขียนผลงานนั้น ๆ จัดเรียงรายการตามลำดับอักษรชื่อผู้แต่ง ภายใต้อำเภอ เอกสารอ้างอิง สำหรับผลงานวิชาการภาษาไทย หรือ **Reference** สำหรับผลงานวิชาการภาษาอังกฤษ โดยใช้รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงแบบ APA (American Psychological

Association) กรณีรายการเอกสารอ้างอิงภาษาไทย ให้แปลรายการอ้างอิงเป็นภาษาอังกฤษต่อท้ายรายการอ้างอิงภาษาไทยเดิม ตัวอย่างการเขียนเอกสารอ้างอิงมีดังนี้

1. หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ครั้งที่พิมพ์. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์/ผู้จัดพิมพ์.

พรพิมล ตรีโชติ. (2542). **ชนกลุ่มน้อยกับรัฐบาลพม่า**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

Huntington, S. (2003). **The Clash of Civilization and the Remaking of World Order**. New York: Simon & Schuster Paperbacks.

2. วารสาร

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). “ชื่อบทความ.” ชื่อวารสาร ปีที่,ฉบับที่ (เดือน): หน้าแรก-หน้าสุดท้าย

สมบัติ จันทรวงศ์. (2557). “คณาธิปไตยหรือประชาธิปไตยในอาเซียน: มุมมองของ Alexis de Tocqueville.” **วารสารเอเชียศึกษา ฉบับปฐมฤกษ์** 15,5: 23-63.

Chanrochanakit, P. (2011). “Deforming thai Politics As Read through Thai Contemporary Art.” **Third Text** 25,4: 419-429.

3. นิตยสารหรือหนังสือพิมพ์

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์เผยแพร่). “ชื่อบทความ.” ชื่อ นิตยสาร/หนังสือพิมพ์ (วันที่ เดือน ที่) : หน้า.

มุฮัมหมัดอิลยาส หล้าปริง. (2554). “จะเอายังไงกับภาคใต้?” **มติชน** (3 มิถุนายน) : 15.

4. บทความจากเว็บไซต์

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่เผยแพร่). ชื่อเรื่อง. ค้นเมื่อ วัน เดือน ปี ที่สืบค้น จากชื่อเว็บไซต์.

สมชาย ภคภาสวณิช. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่าง AEC และประชาคมสังคมและ วัฒนธรรม
อาเซียน**. ค้นเมื่อ 22 กรกฎาคม 2557 จาก <http://www.mfa.go.th>

5. วิทยานิพนธ์ปริณามหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต

ผู้แต่ง. (ปีพิมพ์). **ชื่อเรื่อง**. (วิทยานิพนธ์ปริณามหาบัณฑิตหรือปริญญาดุษฎีบัณฑิต). ชื่อมหาวิทยาลัย, ชื่อคณะ, ชื่อสาขาวิชาหรือภาควิชา.

Boroughs, B.B.S. (2010). **Social networking websites and voter turnout**. (Master's thesis). Georgetown University, Faculty of the Graduate School of Arts and Sciences.

ธีระพันธ์ ชนาพรณ. (2548). **การจัดการการสื่อสารของคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชนที่มี
ผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาชั้นปีที่ 1**. (วิทยานิพนธ์
ปริณามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน,
สาขาการสื่อสารภาครัฐและเอกชน.

***** หมายเหตุ** ต้นฉบับบทความที่นำเสนอจะต้องถูกต้องตามหลักเกณฑ์และคำแนะนำการเขียนที่
กำหนดเท่านั้น จึงจะได้รับพิจารณาดำเนินการประเมินบทความก่อนตีพิมพ์สามารถดูรายละเอียดการ
จัดเตรียมต้นฉบับได้ที่ so01.tci-thaijo.org/index.php/PSC

จริยธรรมในการพิมพ์ (Publication Ethics)

วารสารให้ความสำคัญกับการรักษามาตรฐานด้านจริยธรรมในการตีพิมพ์เผยแพร่บทความ ดังนั้นจึงกำหนดให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามหลักการและมาตรฐานด้านจริยธรรมในการตีพิมพ์อย่างเคร่งครัด ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของผู้พิมพ์

1. บทความที่ผู้พิมพ์ส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารต้องเป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์หรือเผยแพร่ที่ไหนมาก่อน
2. ผู้พิมพ์ต้องทำการอ้างอิงให้ถูกต้องทุกครั้งหากมีการระบุผลงานของผู้อื่นในต้นฉบับ ไม่ว่าจะเป็นด้วยการคัดลอกข้อความ (Quotation) การสรุปความ (Paraphrase) หรือการย่อความ (Summary) ต้องมีการอ้างอิง (Citation) ทั้งในเนื้อหา (In text citation) และการเขียนรายการเอกสารอ้างอิงตอนท้าย (References) และต้องไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่น
3. ผู้เขียนต้องเขียนต้นฉบับให้ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดไว้ใน “คำแนะนำผู้แต่ง” หรือ “Author Guidelines”
4. หากผลงานทางวิชาการของผู้พิมพ์เกี่ยวข้องกับการใช้สัตว์ ผู้เข้าร่วม หรืออาสาสมัคร หรือผลการวิจัยมีประเด็นที่เปราะบางต่อผู้ให้ข้อมูล ผู้พิมพ์ควรดำเนินการตามหลักจริยธรรม ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด รวมถึงต้องได้รับความยินยอมก่อนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหรือแสดงเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ หรือในสัตว์ทดลองประกอบด้วยทุกครั้ง
5. ผู้พิมพ์ต้องยินยอมโอนลิขสิทธิ์ให้แก่วารสารก่อนการตีพิมพ์ และไม่นำผลงานไปเผยแพร่หรือตีพิมพ์กับแหล่งอื่น ๆ หลังจากที่ได้รับการตีพิมพ์กับวารสารแล้ว
6. ชื่อผู้พิมพ์ที่ปรากฏในบทความต้องเป็นผู้ที่มีส่วนในบทความนั้น ๆ จริง

บทบาทหน้าที่ของบรรณาธิการและกองบรรณาธิการ

1. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาและตรวจสอบบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์กับวารสารทุกบทความ โดยพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาบทความกับเป้าหมาย

และขอบเขตของวารสาร รวมถึงตรวจสอบคุณภาพบทความในกระบวนการประเมินคุณภาพบทความก่อนการตีพิมพ์

2. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องใช้หลักการพิจารณาบทความโดยอิงเหตุผลทางวิชาการเป็นหลัก และโดยปราศจากอคติด้านเชื้อชาติ ความเชื่อทางศาสนา เพศ แนวคิดทางการเมือง และสถาบันที่สังกัด ต่อผู้สนับสนุนและบทความที่พิจารณาไม่ว่าด้วยกรณีใด

3. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้สนับสนุนหรือผู้ทรงคุณวุฒิไม่ว่าจะเพื่อประโยชน์ในเชิงธุรกิจหรือนำไปเป็นผลงานทางวิชาการของตนเอง

4. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องไม่ปิดกั้น เปลี่ยนแปลง หรือแทรกแซงข้อมูลที่ใช้แลกเปลี่ยนระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สนับสนุน

5. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องปฏิบัติตามกระบวนการและขั้นตอนต่าง ๆ ของวารสารอย่างเคร่งครัด

บทบาทหน้าที่ของผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ

1. ผู้ทรงคุณวุฒิต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้สนับสนุน การพิจารณาคุณภาพของบทความต้องคำนึงถึงคุณภาพบทความเป็นหลัก และพิจารณาบนหลักการและเหตุผลทางวิชาการโดยปราศจากอคติหรือความขัดแย้งส่วนตัว

2. ผู้ทรงคุณวุฒิต้องตระหนักว่าตนเองเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของบทความที่รับประเมินอย่างแท้จริง

3. ผู้ทรงคุณวุฒิต้องไม่แสวงหาประโยชน์จากบทความที่ตนเองได้ทำการประเมิน ไม่นำส่วนใดส่วนหนึ่งของมูลค่านับที่ตนเป็นผู้ประเมินไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหากไม่ได้รับความยินยอมอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้เขียน หรือความเห็นชอบจากบรรณาธิการ

4. หากผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบพบว่าบทความที่รับประเมิน เป็นบทความที่คัดลอกผลงานชิ้นอื่น ๆ ผู้ทรงคุณวุฒิต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบทันที พร้อมแสดงหลักฐานประกอบที่ชัดเจน

5. ผู้ทรงคุณวุฒิต้องรักษาระยะเวลาประเมินตามกรอบเวลาประเมินที่วารสารกำหนด รวมถึงไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความให้ผู้ที่ไม่ได้รับรู้

แบบฟอร์มสมัครสมาชิกวารสารรัฐศาสตร์พิจารณา
ศูนย์การเมือง สังคมและอาณานิคมศึกษา
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

วันที่.....

ชื่อ..... นามสกุล.....

ที่อยู่.....

โทรศัพท์..... โทรสาร.....

ขอสมัครสมาชิกวารสารรัฐศาสตร์พิจารณา

☐ รับวารสารรายปี 2 ฉบับ 360 บาท

เริ่มตั้งแต่ฉบับที่.....

☐ รับวารสารรายปี 4 ฉบับ 700 บาท

เริ่มตั้งแต่ฉบับที่.....

☐ รับวารสารรายปี 6 ฉบับ 1,000 บาท

เริ่มตั้งแต่ฉบับที่.....

พร้อมนี้ได้ชำระค่าสมาชิกเป็น

☐ เงินสด

☐ โอนเงินเข้าบัญชี ธนาคารทหารไทย

สาขารามคำแหง ชื่อบัญชี “ศูนย์การเมือง สังคมและอาณานิคมศึกษา ม.ร.” เลขที่บัญชี 156-2-27622-8

ลงชื่อ.....

วันที่.....

128 วารสารรัฐศาสตร์พิจารณา

ปีที่ 9 ฉบับที่ 17

โปรดส่งหลักฐานและใบสมัครสมาชิกมาที่

ศูนย์การเมือง สังคมและอาณาบริเวณศึกษา คณะรัฐศาสตร์ อาคารศรีศรัทธา ชั้น 3 ห้อง 314

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทรศัพท์ 02-310-8497 , 096-259-0036

อีเมล ps.critique@gmail.com เว็บไซต์ so01.tci-thaijo.org/index.php/PSC

Guideline for manuscript submission.
Journal of Political Science Critique, Centre of Politics,
Social and Area Studies, Faculty of Political Science,
Ramkhamhaeng University.

Journal of Political Science Critique publishes academic articles from teachers, scholars, researchers, and graduate students in said fields, whether local or foreign, that fall in the scope of political science, international relations, public administration, sociology, anthropology, Asian study in scope of area study.

This journal seeks academic papers, for example, academic articles, research articles, review articles, and book reviews. Manuscripts submitted to Journal of Political Science Critique should be original contributions, not published by any other publication (except for research report and thesis), not be considered by any other publication at the same time, not a plagiarized work, not a shortened, or extracted from other people works, which could lead to misunderstanding in results of the research or study. All published articles must be reviewed by experts in related fields and approved by editorial boards.

Author Guideline

1. Type of manuscript

1. Academic article
2. Research article
3. Review article and book review
4. Special article

2. Manuscript template

- 2.1 Article name in Thai and English in the center of the paper. Use ** and specify the purpose of this article, both in Thai and English, in a footnote.
- 2.2 Author's name, both in Thai and English, without name title at the right side of the paper. Use * and specify the author's title, affiliated institution, and academic position (if applicable) in Thai and English in a footnote. If there is more than one author, please identify everyone.
- 2.3 Abstract in Thai and English, up to 250 words in length.
- 2.4 Specify the article's keyword in Thai and English, up to five keywords.
- 2.5 Introduction of the article.
- 2.6 Body of the article.
- 2.7 Conclusion of the article.
- 2.8 Reference materials of the article.

3. Manuscripts preparation

1. State author's name, title, academic position (if applicable), contactable address, email, telephone number, and Teletext.
2. One copy of the manuscript.
3. Use Microsoft Word program.
4. Use TH Sarabun New font size 16 on one-sided A4 paper.
5. Use single space option in line and paragraph spacing. Manuscripts must be between 15 - 20 pages, reference included.
6. References use APA (American Psychological Association) style.
7. Page Setup.
 - Set paper's top margins to 1 inch or 2.54 cm.

- Set paper's bottom margins to 1 inch or 2.54 cm.
- Set paper's left margins to 1.5 inches or 3.18 cm.
- Set paper's right margins to 1 inch or 2.54 cm.

4. Manuscript submission

The manuscript may be submitted in any manner

1. Send one copy of the manuscript to the Editorial Board of Journal of Political Science Critique, Centre of Politics, Social and Area Studies, Faculty of Political Science, Sri Sattha Building, 3rd floor, room 314th, Ramkhamhaeng University, Ramkhamhaeng Rd, Hua Mak, Bang Kapi District, Bangkok 10240. Tel: 02-310-8497, 096-259-0036.

2. Email to ps.critique@gmail.com and uses email subjects as

"Submission of the name of the manuscript Manuscript"

3. Make an online submission at so01.tci-thaijo.org/index.php/PSC. The author must register to the website before submitting can be done.

5. Citation and reference

1. Use the author-date citation system for in-text citation. Specify the author's name and publication year before or behind the cited text to state the originality. The page number can be specified if need be.

Author's name (Publication year, page number) before the cited text.

McCartney & Phillips (2006, p. 498-499)

(Author's name, publication year, page number) behind the cited text.

.....(McCartney & Phillips, 2006, p. 498-499)

2. Reference citation use APA (American Psychological Association) style. All the reference material used in the article should be sorted alphabetically under the **Reference** Section. Thai Language materials should go before English Language materials.

1. Books

Author name. (Publication year). **Book title**. Edition. Location: Publisher.

Huntington, S. (2003). **The Clash of Civilization and the Remaking of World Order**. New York: Simon & Schuster Paperbacks.

2. Journal

Author name. (Publication year). "Article Title." **Journal Title** Volume, Issue (Month): First page-Last page.

Chanrochanakit, P. (2011). "Deforming Thai Politics As Read through Thai Contemporary Art." **Third Text** 25,4: 419-429.

3. Article from magazine or newspaper

Author name. (Publication year). "Article Title." **Magazine/Newspaper title** (Date Month) : Page.

Spring, A., & Earl, C. (2018). "Just not blond': How the diversity push is failing Australian fashion." **The Guardian: Australia Edition**. (22 May) : 8.

4. Article from website

Author name. (Publication year). **Article Title**. Retrieved date/month/year from website URL

Smith, T., & Williams, B. M. (2019). **How to structure a dissertation**. Retrieved 20 January 2016 from <https://www.scribbr.com/category/dissertation/>

5. Thesis or dissertation

Author name. (Publication year). **Thesis/Dissertation Title**. (doctoral dissertation or master's thesis). Name of institution, Faculty, Degree.

Boroughs, B.B.S. (2010). **Social networking websites and voter turnout**. (Master's thesis). Georgetown University, Faculty of the Graduate School of Arts and Sciences.

***** Note:** All the submitted manuscripts must be prepared according to the provided guideline to be considered for publication. The author's guidelines and manuscript preparation are at so01.tci-thaijo.org/index.php/PSC.

Publication Ethics

Journal of Political Science Critique emphasizes publication ethics and set the following principle and ethic for all parties involved.

Authors

1. The submitted manuscript should not be published by any other publication or be considered by any other publication at the same time.
2. If the submitted manuscript contains quotations, paraphrasing, or summarizing from other people's work, the manuscript should be properly cited, either in-text or in the reference section. Above all, the manuscript must not be plagiarized work.
3. The submitted manuscripts must be prepared according to the provided guideline.
4. If the submitted manuscript involves the use of animals, participants, volunteers or contains sensitive information about the informant, the author must strictly adhere to applicable law and regulation. A letter of consent or approval from the relevant institution must be present when conducting research.
5. The author must assign the copyright of the submitted manuscript to the Journal of Political Science Critique before publication and agree not to submit the same manuscript to any other publisher after it was accepted.
6. The author must be an actual participant in the research or study discussed in the manuscript.

Editors and Editorial boards

1. The editor and editorial board must conduct a preliminary review of all received manuscripts to determine whether they meet the journal's criteria and scope. Additionally, the manuscripts must undergo a quality control process prior to publication.
2. The editor and editorial board must review all received manuscripts without biased or prejudice against authors' ethnicity, religion, gender, political view, and affiliated institution.
3. The editor and editorial board should be disinterested in financial gain or claiming the manuscripts as their own when dealing with authors and reviewers.
4. The editor and editorial board must not obstruct, alter, or intervene in information exchanging between authors and reviewers.
5. The editor and editorial board must strictly follow the journal's procedure.

Reviewers

1. Reviewers should be disinterested when dealing with authors. The review must based on the quality of the manuscripts, academic principle, and reason, without biased or prejudice against the authors.
2. Reviewers must be subject matter experts in the field regarding the manuscripts.
3. Reviewers must not seek any gain from the manuscripts they review; using any portion of the information in the manuscripts for personal gain is prohibited without the authors' written consent and editorial board approval.

4. If reviewers discover that the manuscript contains plagiarized work, they must notify the editor immediately with the evidence included.

5. Reviewers must review the manuscripts within a time frame appointed by the journal and must not reveal the contents of the manuscripts to others.

Subscription Form for the Journal of Political Science Critique
Centre of Politics, Social and Area Studies, Faculty of Political Science,
Ramkhamhaeng University.

Date.....

Name.....Surname.....

Address.....

.....

Tel.....Fax.....

I/We would like to subscribe to the journal for:

☐ Bi-Annually 2 Issues 360 BTH Start.....

☐ 2 Year 4 Issues 700 BTH Start.....

☐ 3 Year 6 Issues 1,000 BTH Start.....

☐ Cash

☐ Transfer to account TMB Bank Public Company Limited
Ramkhamhaeng Branch: Account Name: Centre of Politics,
Social and Area Studies. RU. No. 15-6216-50-25

Signature.....

Date...../...../.....

138 วารสารรัฐศาสตร์พิจารณา

ปีที่ 9 ฉบับที่ 17

Please send this form and your payment confirmation to

Centre of Politics, Social and Area Studies, Faculty of Political Science,

Ramkhamhaeng University, Huamak, Bangkapi, Bangkok, 10240

Tel: 02-310-8497 , 096-259-0036

E-mail: ps.critique@gmail.com Website: so01.tci-thaijo.org/index.php/PSC